

DE SOEVEREINITEIT VAN GOD

INLEIDING

Er is dikwijls op gewezen, dat een fundamentele vereiste in het verklaren van het Woord Gods is: de noodzaak om het evenwicht der waarheid te bewaren. Wij zijn het hiermee van harte eens. Twee dingen staan buiten kijf: God is soeverein, de mens is verantwoordelijk. In dit boek hebben we getracht de eerstgenoemde zaak uiteen te zetten; in onze andere werken hebben we dikwijls de nadruk op de laatstgenoemde gelegd. Wij geven direct toe, dat er een werkelijk gevaar bestaat de ene zaak overmatig te benadrukken en aan de andere zaak voorbij te gaan; en de geschiedenis levert talrijke voorbeelden van beide gevaren. De klemtoon leggen op de soevereiniteit van God, zonder ook de verantwoordelijkheid van het schepsel te handhaven, leidt tot fatalisme; om zo bezig te zijn met de verantwoordelijkheid van de mens, dat men het gezicht op de vrijmacht van God verliest, is het schepsel te verheffen en de Schepper onteren.

Haast elke vergissing in leerstellig opzicht, is in werkelijkheid een verdraaiing van de Waarheid, een verkeerde verdeling van de Waarheid, de Waarheid buiten proporties gebracht en geleerd. Het mooiste gelaat op aarde met de bevalligste trekken zou spoedig lelijk en afzichtelijk worden, als één lid bleef groeien terwijl de anderen onontwikkeld bleven. Schoonheid is allereerst een zaak van verhouding. Zo is het met het Woord van God: de schoonheid ervan en de zegen erop worden het beste opgemerkt, als de veelvoudige wijsheid ervan wordt uitgestald in haar ware verhoudingen. Hier hebben zo velen in het verleden gefaald. Een enkele trek van Gods Waarheid heeft op deze of gene zo'n indruk gemaakt, dat hij zijn aandacht daarop geconcentreerd heeft, bijna met uitsluiting van al het andere. Een of ander deel van Gods Woord is gemaakt tot een "lievelingsleer" en deze is dikwijls het kenmerk, het herkenningsteken van een partij geworden. Maar het is de plicht van iedere dienaar van God, "al de raad Gods te verkondigen".

Het is waar, dat in de dagen van ontaarding, waarin wij ons bevinden, nu de mens van alle kanten wordt verheven, en de "supermens" een gewone uitdrukking is geworden, er een werkelijke behoefte bestaat speciaal de nadruk te leggen op het heerlijke feit van Gods oppermacht. Dit te meer waar deze uitdrukkelijk wordt ontkend. Toch wordt zelfs hier veel wijsheid vereist, om te verhoeden dat onze ijver "niet met verstand" zou zijn. De woorden "eten op de juiste tijd" moeten altijd de dienaar van God voor ogen staan. Wat allereerst in de ene gemeente nodig is, hoeft niet speciaal voor een andere nodig te zijn.

Als iemand geroepen wordt tot de arbeid, waar Arminiaanse predikanten vóór hem gediend hebben, moet de verwaarloosde waarheid van Gods vrijmacht worden verkondigd - maar met voorzichtigheid en zorg, opdat niet teveel "zware kost" aan "kinderen" wordt gegeven. Het voorbeeld van Christus in Joh. 16 : 12: "Nog vele dingen heb Ik u te zeggen, doch gij kunt die nu niet dragen", moet in gedachten gehouden worden. Aan de andere kant, als ik geroepen word mij te belasten met een duidelijk Calvinistisch gehoor, dan kan de waarheid van de menselijke verantwoordelijkheid (in haar vele aspecten) nuttig naar voren gebracht worden. Wat de prediker moet doorgeven is niet wat zijn mensen het liefst willen horen, maar wat zij het hardst nodig hebben, d.w.z. die aspecten van de waarheid, waar ze het minst bekend mee zijn, of die ze het minst vertonen in hun wandel.

Om werkelijk in praktijk te brengen wat we hiervoor gesteld hebben, zal het zeer waarschijnlijk de predikant blootstellen aan de beschuldiging, dat hij een draaibord is. Maar wat doet dat ertoe, als hij goedkeuring heeft van zijn Meester? Hij is niet geroepen om het eens te zijn met zichzelf, noch met enige door de mens opgestelde regels; zijn taak is trouw te zijn aan de Heilige Schrift. En in de Schrift is elk deel of aspect van de waarheid in evenwicht met een ander aspect van de waarheid. Er zijn twee kanten aan alles, zelfs aan het karakter van God, want Hij is "licht" (1 Joh. 1 : 5) even goed als "liefde" (1 Joh. 4 : 8) en daarom worden wij opgeroepen: "Zie dan de goedertierenheid en de strengheid Gods".

Altijd te preken over het ene met uitsluiting van het andere, maakt een karikatuur van het karakter van God.

Toen de Zoon van God vlees werd, kwam Hij hier "in de gedaante van een dienstknecht"; niettemin was Hij in de kribbe "Christus de Heere". De Schrift zegt: "Draagt elkanders lasten", toch dringt hetzelfde hoofdstuk erop aan: "Want een iegelijk zal zijn eigen pak dragen".

Wij worden vermaand "geen zorg voor morgen" te hebben, toch "zo iemand de zijnen en voornamelijk zijn huisgenoten niet verzorgt, die heeft het geloof verloochend, en is erger dan een ongelovige". Geen schaap van Christus' kudde kan verloren gaan, toch wordt de christen vermaand "zijn roeping en verkiezing vast te maken". En zo zouden we nog meer voorbeelden kunnen noemen. Dit zijn geen tegenstellingen, maar aanvullingen; de ene uitspraak houdt de andere in evenwicht. Aldus brengen de Schriften zowel de vrijmacht van God, als de verantwoordelijkheid van de mens, naar voren.

In dit werk hebben wij echter te maken met de soevereiniteit van God, en hoewel de verantwoordelijkheid van de mens meteen wordt erkend, blijven we toch niet op elke bladzijde stilstaan om dáárop aan te dringen. In plaats daarvan hebben we getracht die kant van de waarheid met klem te behandelen, die in deze dagen haast overal verwaarloosd wordt. Waarschijnlijk 95 procent van de godsdienstige literatuur van deze tijd is gewijd aan het voorstellen van de taken en verplichtingen van de mensen. Feit is, dat zij die op zich nemen de menselijke verantwoordelijkheid uiteen te zetten, dezelfde schrijvers zijn die "het evenwicht van de waarheid" hebben verloren en in zeer grote mate onbekend zijn met de vrijmacht van God. Het is volkomen juist aan te dringen op de verantwoordelijkheid van de mens, maar hoe zit het met God? Heeft Hij geen eisen, geen rechten? Wel honderd zulke werken als dit zijn nodig, tienduizend preken zouden moeten worden uitgesproken door het gehele land over dit onderwerp, als het "evenwicht van de waarheid" hersteld moet worden.

Het "evenwicht van de waarheid" is verloren, verloren door de bijzonder grote nadruk, die geschonken is aan de menselijke kant, tot kleinering, zo niet uitsluiting van de Goddelijke kant. Wij geven toe, dat dit boek éézijdig is, want het probeert alleen te handelen over één kant van de waarheid, en dat is de verwaarloosde kant, de Goddelijke kant.

DE VRIJMACHT VAN GOD EN DE TEGENWOORDIGE TIJD

Wie regelt tegenwoordig de dingen op deze aarde - God, of de duivel? Dat God oppermachtig in de hemel regeert, wordt wel algemeen erkend; dat Hij dat ook doet over deze wereld, wordt haast overal ontkend - misschien niet rechtstreeks, dan toch indirect. Er zijn steeds meer mensen, die in hun filosoferen en theoretiseren, God naar de achtergrond dringen.

Neem het rijk van de natuur. Er wordt niet alleen ontkend, dat God alles schiep door persoonlijke en rechtstreekse handelingen, maar bovendien geloven weinigen, dat Hij enig direct belang stelt in het besturen van de werken van Zijn eigen handen. Verondersteld wordt, dat alles geordend wordt volgens onpersoonlijke en abstracte "wetten der natuur". Zo wordt de Schepper uit Zijn eigen schepping verbannen. **Daarom moeten we niet verrast zijn, als mensen in hun ontaarde opvattingen Hem de heerschappij over de menselijke dingen ontzeggen.** Door het gehele christendom, met een bijna te verwaarlozen aantal uitzonderingen, wordt de theorie aangehangen, dat de mens zijn voorspoed bepaalt en over zijn toekomst beslist door zijn eigen "vrije wil". Dat aan satan veel te verwijten is van het kwade, dat in de wereld is, wordt vrijuit toegestemd door hen, die - al hebben ze veel te zeggen over "de verantwoordelijkheid van de mens" - dikwijls hun eigen verantwoordelijkheid ontkennen, door aan de duivel toe te schrijven, wat in feite voortkomt uit hun eigen boze harten.

Maar wie regelt of bestuurt nu de dingen op deze aarde. God of de duivel? Tracht een ernstige en uitgebreide kijk op de wereld te vormen. **Wat een schouwspel van verwarring en wanorde zien we aan alle kanten! De zonde is algemeen, de wetteloosheid neemt hand over hand toe, en de boze mensen en bedriegers gaan almaar tot erger voort.** Alles schijnt nu uit zijn voegen te geraken. Tronen kraken en storten in, oude dynastieën worden omver geworpen, volken zijn in revolutie, de beschaving is een mislukking gebleken; de helft van de christenheid was nog onlangs samen gevangen in een dodelijke greep, en nu dat titanische conflict voorbij is, is de wereld, **in plaats van een "veilig oord voor de democratie" te zijn geworden, tot de ontdekking gekomen, dat de democratie zeer onveilig voor de wereld is.**

Onrust, ontevredenheid, en wetteloosheid zijn overal wijd verbreid, en niemand kan zeggen hoe spoedig er weer een grote oorlog in gang zal worden gezet. Staatslieden staan perplex en verbluft. "En den mensen het hart zal bezwijken van vrees en verwachting der dingen die het aardrijk zullen overkomen". Lijken deze dingen erop alsof God volledige heerschappij had?

Maar laten we onze aandacht tot het rijk van de godsdienst beperken. Na negentien eeuwen Evangelie-verkondiging wordt Christus nog steeds "veracht en door de mensen verworpen". Erger nog, Hij (de Christus der Schrift) wordt door zeer weinigen beleden en verheerlijkt. **Van de meeste moderne kansels wordt Hij onteerd en verworpen. Ondanks wanhopige pogingen om de massa's te trekken wordt de meerderheid van de kerken steeds leger en niet voller.** En hoe is het met de grote massa's niet-kerkgangers? In het licht der Schrift worden wij ertoe gedwongen te geloven, dat er "velen" wandelen op de brede weg, die naar het verderf leidt, en dat er "weinigen" wandelen op de smalle weg, die ten leven leidt. Velen verklaren, dat de christenheid een mislukking is, en wanhoop is te zien op vele gezichten. Niet weinigen van des Heeren eigen volk zijn verward geraakt, en hun geloof wordt ernstig op de proef gesteld. En wat kunnen we zeggen van God? Ziet en hoort Hij wel? Is Hij onmachtig of onverschillig? Een aantal van hen die aangezien worden als leidsmannen van het christelijk denken, zeggen ons, dat God het komen van de laatste afschuwelijke oorlog niet kon voorkomen, en dat Hij niet in staat was er een eind aan te maken. Er werd gezegd, ja openlijk gezegd, dat de toestanden buiten Gods heerschappij vielen.

Lijken deze dingen erop alsof God de wereld bestuurde?

Wie bestuurt de dingen tegenwoordig op deze aarde - God of de duivel? Welke indruk wordt gemaakt op de zielen van die mensen van de wereld, die voor een keer een Evangelieverkondiging bijwonen? Wat zijn de opvattingen van hen die zelfs zulke predikers horen, die als "orthodox" gezien worden? Is het niet zo, dat de God waarin christenen geloven een teleurgestelde God is? Is uit wat gehoord wordt van de gemiddelde hedendaagse evangelist, elke serieuze hoorder niet verplicht te besluiten, dat deze belijdt een God te vertegenwoordigen, Die vervuld is met welwillende bedoelingen, maar niet in staat ze uit te voeren, dat Hij graag mensen wil zegenen, maar dat ze het Hem niet toestaan? Moet dan niet de gemiddelde hoorder de conclusie trekken dat de duivel de overhand gekregen heeft, en dat God eerder moet worden beklaagd dan aanbeden?

Maar schijnt echt niet alles erop te wijzen dat de duivel veel meer van doen heeft met de dingen van de aarde dan God? Wel, alles hangt er van af, of wij wandelen door het geloof, of wandelen op het gezicht. Mijn lezer, zijn uw gedachten over deze wereld en Gods relatie daarmee gegrond op wat u ziet? Overweeg deze vraag ernstig en eerlijk. En als u een christen bent, zult u zeer waarschijnlijk redenen hebben om uw hoofd te buigen van schaamte en berouw, en te erkennen dat het zo is. Helaas, in werkelijkheid wandelen we zeer weinig "door het geloof". Maar wat betekent het "wandelen door het geloof?" Het betekent dat onze gedachten worden gevormd, onze handelingen worden beheerst, en onze levens worden geleid door de Heilige Schriften, want "het geloof komt door het gehoor, en het gehoor is door het Woord van God". Het is "uit het Woord der Waarheid", en daaruit alleen, dat we kunnen leren wat Gods relatie tot deze wereld is. Wie beheerst tegenwoordig de dingen op deze aarde - God, of de duivel? Wat zeggen de Schriften? Voordat wij het directe antwoord op deze vraag bezien, moeten we zeggen dat de Schriften precies voorspelden, wat we nu zien en horen. De profetie van Judas gaat in vervulling. Het zou ons te ver afvoeren van onze huidige vraag om deze bewering volledig te staven, maar wat wij in het bijzonder in gedachte hebben is een zin in vers 8: "Desgelijks evenwel ook dezen, in slaap gebracht zijnde, verontreinigen het vlees, en verwerpen de heerschappij, en lasteren de heerlijk". Ja, zij "spreken kwaad" van de opperste heerlijkheid, de "enige Gebieder, de Koning der koningen en Heere der heren". **Wij beleven in het bijzonder een eeuw van oneerbiedigheid en als gevolg ervan is de geest van wetteloosheid die geen beperking duldt** - en die alles wil verwerpen wat de vrije loop van de eigen wil belemmert - snel bezig de aarde te overstromen als een reusachtige vloedgolf. **De leden van het opkomende geslacht zijn de ergste overtreders en in het verval en het verdwijnen van het ouderlijk gezag hebben we de zekere voorloper van de afbraak van het burgerlijk gezag.** Daarom met het oog op de toenemende minachting voor de menselijke wetten en de weigering om "eer te geven aan hen die eer toekomt", moeten we niet verrast zijn, dat erkenning van de majesteit, de autoriteit, de soevereiniteit van de almachtige Wetgever steeds meer op de achtergrond raakt, en dat de grote massa's steeds minder geduld hebben voor hen, die daarop aandringen.

Wie beheerst tegenwoordig de dingen op deze aarde - God, of de duivel? Wat zeggen de Schriften?

Als we haar duidelijke en positieve verklaringen geloven, blijft er voor onzekerheid geen plaats over. Zij stellen keer op keer, dat God zit op de troon van het heelal, dat de scepter in Zijn handen is; dat Hij alle dingen bestuurt "naar de raad van Zijn eigen wil". Zij belijden niet alleen, dat God alle dingen heeft geschapen, maar ook dat God heerst en regeert over al de werken van Zijn handen. Zij belijden, dat "God de Almachtige" is, dat Zijn wil onomstotelijk vast staat, dat Hij absoluut soeverein is op elk terrein van al Zijn uitgestrekte machtsgebieden. En ongetwijfeld moet het zo zijn. Er zijn slechts twee gevallen mogelijk; Of God moet regeren, óf geregeerd worden; heersen of beheerst worden; Zijn eigen wil uitvoeren, of door Zijn schepselen worden gedwarsboomd. Als we het feit aanvaarden, dat Hij de "Allerhoogste" is, de enige Machthebber en Koning der koningen, bekleed met volmaakte wijsheid en onbeperkte macht, kan de conclusie, dat Hij God moet zijn zowel in werkelijkheid als in naam niet tegen gesproken worden.

Met het oog op wat wij hierboven kort hebben genoemd, zeggen wij: de huidige toestanden roepen luidkeels om een nieuw onderzoek en een nieuwe prediking van Gods almacht, Gods volkomenheid, Gods soevereiniteit. **Van elke kansel in dit land moet het uitgeroepen worden, dat God wél leeft, dat God wél acht slaat, dat God wél regeert. Het geloof is nu in de smeltkroes, het wordt door het vuur beproefd en er is geen vaste en voldoende rustplaats voor het hart en de ziel dan in de troon van God Wat nu nodig is, als nooit tevoren, is een volledige, positieve, opbouwende uiteenzetting van de Godheid van God.** Drastische ongemakken vragen om drastische geneesmiddelen. De mensen zijn beu van gemeenplaatsen en enkel algemeenheden - de roep is om iets, dat definitief en afdoende is. Een kalmerend snoepje moge dienen voor lastige kinderen, maar een hard middel is beter geschikt voor volwassenen, en wij kennen niets wat meer berekend is om geestkracht in ons gemoed in te blazen, dan een Schriftuurlijke samenvatting van het volledige karakter van God. Er staat geschreven "Maar het volk, die hun God kennen, zullen zij grijpen en zullen het doen".

Zonder twijfel komt een wereldcrisis dichterbij en overal worden de mensen in staat van alarm gebracht. Maar God wordt dat niet! Hij wordt nooit ergens door verrast. Het is geen onverwacht noodgeval, dat Hem nu overvalt, want Hij is Degene, die "alle dingen werkt naar den raad van Zijn wil". Ofschoon de wereld in paniek raakt klinkt daarom het woord tot de gelovige: "Vrees niet!", "Alle dingen" zijn onderworpen aan Zijn rechtstreeks bestuur. "Alle dingen" zijn in beweging volgens Zijn eeuwig voornemen en daarom "werken alle dingen samen ten goede dengenen die God liefhebben, dengenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn".

Het moet zo zijn, want "uit Hem, en door Hem en tot Hem zijn alle dingen". Toch, hoe weinig wordt dit beseft, ook tegenwoordig, zelfs door het volk van God! Velen veronderstellen, dat Hij weinig meer is dan een verweg staande toeschouwer, Die niet rechtstreeks de hand heeft in de dingen op aarde. Het is waar, dat de mens een wil heeft, maar dat heeft God ook. Het is waar, dat de mens begiftigd is met macht, maar God is almachtig. Het is, in het algemeen gesproken, waar dat de materiële wereld geregeerd wordt door wetten, maar achter de wet staat de Wetgever en Wettoepasser. De mens is slechts het schepsel, God is de Schepper en een eindeloze reeks van eeuwen voor de mens voor het eerst het licht zag, bestond "de machtige God", en voordat de wereld werd gevestigd, maakte Hij Zijn plannen; en omdat Hij oneindig in vermogen is en de mens slechts eindig, kunnen Zijn voornemen en plan niet weerstaan noch gedwarsboomd worden door de schepselen van Zijn eigen handen. Wij erkennen grif, dat het leven een groot probleem is en dat we aan alle kanten door raadsels omringd worden. Maar we zijn niet als de beesten des velds - onbekend met hun oorsprong en onbewust van wat vóór hen ligt. Nee: "We hebben ook het profetisch Woord, dat zeer vast is", waarvan gezegd is "gij doet wel als gij daarop acht geeft, als op een licht schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanbreekt, en de morgenster opga in uw harten". En het is dit profetische Woord waarop wij inderdaad goed acht moeten slaan. Op dat Woord, dat zijn oorsprong niet had in de geest van de mens, maar in de Geest van God, want "de profetie kwam eertijds niet voort door de wil des mensen, maar heilige mannen Gods hebben gesproken, gedreven door de Heilige Geest". Wij zeggen nogmaals, dat het goed is acht te slaan op dit Woord. Als we ons tot dit Woord wenden en erdoor geleerd worden, ontdekken we een grondbeginsel dat op elk probleem moet worden toegepast. In plaats van te beginnen met de mens en zijn wereld, en terug te werken naar God, moeten we beginnen met God en afdalen naar de mens. "In den beginne was God!" Pas dit beginsel toe op de tegenwoordige toestand. **Begin met de wereld zoals die nu is en probeer terug te werken tot God, en alles schijnt te laten zien, dat God geen enkele relatie met de wereld heeft.**

Maar begin met God en daal af naar de wereld, en licht, veel licht wordt op het probleem geworpen. Omdat God heilig is, brandt Zijn toorn tegen de zonde; omdat God rechtvaardig is, vallen zijn oordelen over hen die tegen Hem opstaan; omdat God getrouw is, worden de plechtige dreigingen van Zijn Woord vervuld, omdat God almachtig is, kan niemand Hem met succes weerstaan en nog minder Zijn raad doen mislukken; en omdat God alwetend is, kan geen probleem Hem te groot worden en geen moeilijkheid kan Zijn wijsheid misleiden. **Het is juist omdat God is wie Hij is, en wat Hij is, dat we nu op de aarde zien wat wij erop doen - het begin van de uitstorting van Zijn oordelen; wegens Zijn onbuigzame rechtvaardigheid en smetteloze heiligheid kunnen we niets anders verwachten dan wat nu voor onze ogen uitgestrooid wordt.**

Maar laten we heel nadrukkelijk zeggen, dat het hart alleen kan rusten en de gezegende waarheid van de absolute soevereiniteit van God genieten als het geloof beoefend wordt. **Het geloof is altijd bezig met God.** Dat is het karakter ervan; dat is het, wat het onderscheidt van intellectuele theologie. Geloof volhardt "als ziende de Onzienlijke"; het verdraagt de teleurstellingen, de ontberingen en het harteleed van het leven, door te erkennen dat alles komt uit de hand van Hem, Die te wijs is om te dwalen en te liefhebbend is om onvriendelijk te zijn. **Maar zolang we ons bezig houden met enig ander voorwerp dan God Zelf, zal er geen rust voor het hart zijn, noch vrede voor de geest.** Maar als wij alles wat ons in het leven overkomt aanvaarden als uit Zijn hand, dan zullen wij, hoe onze omstandigheden en omgeving ook mogen zijn - hetzij in een hutje of gevangenis, of op een martelaarschavot - in staat zijn te zeggen "De snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen". Maar dat is de taal van het geloof, niet van het gezicht, noch van het gevoel.

Maar als we, in plaats van te buigen voor het getuigenis van de Heilige Schrift, en in plaats van te wandelen door geloof, datgene wat onze ogen zien volgen en van daaruit redeneren, zullen we in een poel van praktisch atheïsme vervallen. Of, als we beheerst worden door de meningen en inzichten van anderen, zal het met de vrede afgelopen zijn. Hoewel er in deze wereld veel zonde en lijden is, dat ons ontstelt en verdriet; hoewel er veel is in het voorzienig bestel van God, dat ons verwondert en verschrikt; is dat geen reden, waarom wij zouden instemmen met de ongelovige wereldling, die zegt: "Als ik God was, zou ik dit niet toestaan, of dat niet veroorloven". Veel beter is het, tegenover het verbijsterende mysterie te zeggen met een van de ouden: "Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan. De Schrift zegt ons, dat Gods oordelen "ondoorgegrondelijk" zijn, en Zijn wegen gaan ons begrip te boven. Het moet zo zijn, als het geloof beproefd, het vertrouwen in Zijn wijsheid en rechtvaardigheid versterkt, en de onderwerping aan Zijn heilige wil bevorderd moet worden.

Hier is het fundamentele verschil tussen de gelovige en de ongelovige. **De ongelovige is "van de wereld", beoordeelt alles naar wereldse maatstaven, beziet het leven vanuit het standpunt van tijd en gevoel, en weegt alles in de weegschalen van zijn eigen vleselijk begrip. Maar de gelovige brengt God ter sprake, beziet alles vanuit Zijn standpunt, schat waarden naar geestelijke normen en beziet het leven in het licht van de eeuwigheid.** Hierdoor aanvaardt hij wat er ook komt als uit de hand van God. Hierdoor is zijn hart kalm te midden van de storm. Hierdoor verheugt hij zich in de hoop van de heerlijkheid Gods.

Wij zijn er ons goed van bewust, dat wat wij geschreven hebben openlijk in strijd is met veel van de leringen, die gangbaar zijn, zowel in de godsdienstige lectuur, als van de toonaangevende kansels van het land. Wij geven grif toe, dat de stelling van Gods soevereiniteit, met al haar gevolgtrekkingen rechtstreeks afwijkt van de meningen en gedachten van de natuurlijke mens, maar waarheid is, dat de natuurlijke mens helemaal niet in staat is over deze dingen te denken, hij is niet bevoegd een eigen waardering van Gods karakter en wegen te vormen en daarom is het, dat God ons een openbaring van Zijn geest heeft gegeven, en in die openbaring verklaart Hij kort: "Mijn gedachten zijn niet uw gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen, zegt de Heere. Want gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, zo zijn Mijn wegen hoger dan Uw wegen en Mijn gedachten dan Uw gedachten". Gezien dit schriftgedeelte kan men alleen maar verwachten, dat veel van de inhoud van de Bijbel in botsing komt met de gevoelens van het vleselijk verstand, dat vijandschap is tegen God. Wij beroepen ons dus niet op de hedendaagse populaire geloofsovertuigingen, en ook niet op wat de kerken belijden, maar op de Wet en Getuigenis des Heeren. Alles wat wij vragen is een onpartijdig en nauwgezet onderzoek van wat we geschreven hebben en gedaan onder gebed in het licht van de lamp der Waarheid.

Moge de lezer acht slaan op de heilige vermaning om "alle dingen te onderzoeken en het goede te behouden".

"Uwe, o Heere, is de grootheid en de macht en de heerlijkheid en de overwinning en de majesteit; want alles wat in de hemel en op de aarde is, is Uwe; Uwe, o Heere, is het Koninkrijk, en Gij hebt U verhoogd tot een Hoofd boven alles" (I Kron. 29 : 11).

De "Soevereiniteit van God" is een uitdrukking die ooit algemeen begrepen werd. Het was een gezegde dat in godsdienstige lectuur alom gebruikelijk was. Het was een onderwerp dat op de kansel dikwijls ter sprake kwam. Het is een waarheid, die troost in veel harten bracht, en de kracht en overwicht gaf aan het Christelijke karakter. **Maar tegenwoordig is het noemen van Gods soevereiniteit in veel kringen als het spreken in een onbekende taal.** Als we van de gemiddelde kansel zouden aankondigen, dat het onderwerp van onze rede de soevereiniteit van God zou zijn, dan zou dat vaak klinken, alsof wij een uitdrukking uit een van de dode talen geleend zouden hebben. Helaas, dat het zo is! Helaas, dat de leer, die de sleutel van de geschiedenis is, de tolk van de voorzienigheid, de schering en inslag van de Schrift, en de grondslag van de Christelijke theologie, zo bedroevend verwaarloosd is en zo weinig begrepen wordt.

De soevereiniteit van God! Wat bedoelen we met deze uitdrukking? Wij bedoelen de oppermacht van God, het koningschap van God, de Godheid van God. Te zeggen, dat God soeverein is, is te verklaren dat God God is. Te zeggen, dat God soeverein is, is te verklaren, dat Hij de Allerhoogste is, die volgens Zijn wil werkt in het hemelse leger, en onder de inwoners der aarde, zodat niemand Zijn hand kan tegenhouden of tot Hem zeggen, wat doet Gij? Te zeggen dat God soeverein is, is te verklaren dat Hij de Almachtige is, de Bezitter van alle kracht in hemel en op aarde, zodat niemand Zijn raad teniet kan doen, Zijn voornemen kan doorkruisen, of Zijn wil kan weerstaan. Te zeggen dat God soeverein is, is te verklaren, dat Hij "De Koning over de volkeren", Die koninkrijken vestigt, keizerrijken omver werpt, en de loop van de dynastieën bepaalt, zoals het Hem het meest behaagt. Te zeggen, dat God soeverein is, is te verklaren dat Hij de alleen machtige Heere, de Koning der koningen, de Heere der heren is. Zo is de God van de Bijbel. Hoe verschillend is de God van de Bijbel van de God van het moderne christendom! De opvatting over de godheid, die tegenwoordig de grootste verspreiding heeft, zelfs onder hen, die zeggen acht te slaan op de Schriften, is een ellendig karikatuur, een treurig spotbeeld van de Waarheid. **De God van de twintigste eeuw is een hopeloos verwekelijkt wezen, die het ontzag van geen redelijk denkend mens verdient. De God van de populaire geest is de schepping van een huilerige gevoeligheid. De God van menige hedendaagse kansel is eerder een voorwerp van medelijden dan van ontzag inboezemende eerbied.**

Te zeggen dat God de Vader de redding van het gehele mensdom heeft bedoeld, dat God de Zoon stierf met het opzettelijke doel het gehele menselijke geslacht te redden en dat God de Heilige Geest nu tracht de wereld voor Christus te winnen; wanneer klaarblijkelijk de grote meerderheid van onze medemensen in zonde sterven, en een hopeloze eeuwigheid ingaan, is te zeggen dat God de Vader teleurgesteld is, dat God de Zoon ontevreden of onvoldaan is, en dat God de Heilige Geest verslagen is. Wij hebben de gevolgtrekking grof gesteld, maar aan dit besluit valt niet te ontkomen. Te stellen dat God "probeert Zijn best te doen" om het gehele mensdom te redden, maar dat de meerderheid van de mensen Hem niet wil toestaan hen te redden, houdt in dat de wil van de Schepper onvermogen is, en dat de wil van het schepsel alvermogen is. De blaam op de duivel werpen, zoals velen doen, neemt de moeilijkheid niet weg, want als satan het voornemen van God verijdelt, is satan almachtig en God is niet langer het Hoogste Wezen. Wie verklaren, dat het oorspronkelijke plan van de Schepper door de zonde mislukt is, onttroont God. Wie oppert dat God in Eden werd verrast, en dat Hij nu probeert een niet-voorzien catastrofes te verhelpen, haalt de Allerhoogste neer tot het peil van een eindige, dwalende sterveling. Wie beweert dat de mens de enige is die zijn eigen bestemming bepaalt en dat hij daarom de kracht heeft om zijn Maker schaakmat te zetten, berooft God van de deugd van Zijn almacht. Wie zegt dat het schepsel de grenzen doorbroken heeft, die door zijn Schepper zijn gesteld en dat God nu praktisch een hulpeloze Toeschouwer is van de zonde en het lijden als gevolg van Adams val, verwerpt de uitdrukkelijke verklaring van de Heilige Schrift, namelijk: "de grimmigheid des mensen zal U loffelijk maken; het overblijfsel der grimmigheden zult Gij opbinden". In één woord, **wie de soevereiniteit van God ontkent, begeeft zich op een pad, dat als het tot zijn logisch uiterste wordt gevolgd, leidt naar puur atheïsme.** De soevereiniteit van de God der Schrift is absoluut, onweerstaanbaar, oneindig. Als we zeggen, dat God soeverein is, erkennen wij Zijn recht het heelal te besturen; Hij heeft het gemaakt voor Zijn eigen heerlijkheid, juist zoals het Hem behaagt.

Wij erkennen, dat Zijn recht, het recht van de Pottenbakker over de klei is, d.w.z. dat Hij uit dezelfde klomp kan maken elke vorm die Hij ook maar verkiest, het ene vat ter ere en een ander ter on-ere. Wij erkennen, dat Hij onder geen regel of wet staat, buiten Zijn eigen wil en natuur, dat God Zichzelf tot een wet is, en dat Hij onder geen verplichting staat om, aan wie ook, verslag van Zijn daden te geven.

Soevereiniteit is het karakter van het hele Wezen van God. Hij is soeverein in al Zijn eigenschappen. Hij is soeverein in de uitoefening van Zijn macht. Zijn macht wordt uitgeoefend zoals Hij wil, wanneer Hij wil, en waar Hij wil. Van dit feit getuigt iedere bladzijde van de Schrift.

Lange tijd schijnt die kracht te sluimeren, en dan weer wordt zij merkbaar met onstuitbare macht. Farao waagde het Israël te verhinderen om uit te gaan om de Heere in de wildernis te aanbidden. En wat gebeurde er? God oefende Zijn kracht uit. Zijn volk werd verlost en hun wrede werkmeesters werden verslagen. Maar korte tijd later waagden de Amalekieten het, diezelfde Israëlieten in de wildernis aan te vallen en wat gebeurde er? Oefende God bij die gelegenheid Zijn kracht uit en vertoonde hij Zijn hand, zoals Hij aan de Rode Zee gedaan had? Werden deze vijanden van Zijn volk snel onderworpen en verstrooid?

Nee, integendeel, de Heere zwoer, dat Hij met Amalek zou strijden van "geslacht tot geslacht". En opnieuw, toen Israël het land Kanaän binnen trok, werd Gods kracht duidelijk ten toon gespreid. De stad Jericho versperde hen de doortocht. Wat gebeurde? Israël spande geen boog en deed geen slag uit. De Heere strekte Zijn hand uit en de muren vielen plat neer. Maar het wonder is nooit herhaald! Geen andere stad viel op deze manier. Elke andere stad moest met het zwaard worden veroverd!

Vele andere voorbeelden zouden kunnen worden aangevoerd als illustraties van de soevereine uitoefening van Gods kracht. God werkte met Zijn kracht en David werd bevrijd van de reus Goliath; de muilen der leeuwen werden toegesloten en Daniël ontkwam, ongedeerd; de drie Hebreeuwse jongemannen werden in de fel brandende oven geworpen en zij kwamen er ongeschonden en ongeschroeid uit.

Maar Gods kracht trad niet altijd tussenbeide om zijn volk te verlossen, want we lezen in Hebr. 11 : 36, 37: "En anderen hebben bespottingen en geselingen geproefd, en ook banden en gevangenis; zijn gestenigd geworden, in stukken gezaagd, verzocht, door het zwaard ter dood gebracht; hebben gewandeld in schaapsvellen en in geitenvellen; verlaten, verdrukt, kwalijk behandeld zijnde". Maar waarom? Waarom werden deze gelovigen niet verlost net als de anderen? Of, waarom werd de anderen niet toegestaan om gedood te worden zoals deze werden? Waarom zou Gods kracht ingrijpen en sommigen redden en anderen niet? Waarom liet God toe, dat Stefanus dood gestenigd werd, en bevrijdde Hij vervolgens Petrus uit de gevangenis?

God is soeverein in de verlening van Zijn kracht aan anderen. Waarom schonk God aan Methusalem een levenskracht, die hem in staat stelde, langer te leven dan al zijn tijdgenoten? Waarom schonk God aan Simson een lichaamskracht, die geen ander mens ooit gehad heeft? En nogmaals, er staat geschreven: "Maar gij zult gedenken den Heere uwen God, dat Hij het is, Die u kracht geeft om vermogen te verkrijgen", maar God verleent deze kracht niet aan allen in gelijke mate. Waarom niet? Waarom heeft Hij zo'n vermogen gegeven aan mensen als Carnegie en Rockefeller? Het antwoord op al deze vragen is, omdat God soeverein is, en omdat Hij soeverein is, doet Hij zoals het Hem behaagt.

God is soeverein in de verlening van Zijn genade. Natuurlijk, want genade wordt bestuurd door de wil van Hem die genade betoont. Genade is niet een recht waarop de mens aanspraak kan maken. Genade is die aanbiddelijke eigenschap van God, waardoor Hij medelijden heeft en de ellendige vrijspreekt. **Maar onder het rechtvaardig bestuur van God wordt niemand vervloekt, die dat niet verdient.** De voorwerpen van genade zijn dus degenen die ellendig zijn, en de ellende is het gevolg van de zonde; vandaar dat de ellendigen straf verdienen, niet genade. Wanneer gesproken wordt over het verdienen van genade, is dat een tegenspraak in zichzelf.

De soevereine verlening van Gods genade - medelijden betoont aan de ellendige - werd geopenbaard toen de Heere vlees werd en onder ons woonde. Neem een voorbeeld. Tijdens een van de feesten der Joden ging de Heere Jezus op naar Jeruzalem. Hij kwam bij het badwater Bethesda, waar "een grote menigte lag van zieken, blinden, kreupelen, verdorden, wachtende op de roering des waters". Onder deze "grote menigte" was "een zeker mens die er acht en dertig jaren ziek gelegen had". Wat gebeurde er? "Jezus, ziende hem liggen, en wetende dat hij nu lange tijd in die toestand gelegen had, zeide tot hem: Wilt gij gezond worden? De kranke man antwoordde Hem: Heere ik heb geen mens om mij te werpen in het badwater, wanneer het water beroerd wordt, en terwijl ik kom, daalt een ander vóór mij neder.

Jezus zeide tot hem: Sta op, neem uw beddeken op, en wandel! En terstond werd de mens gezond, en nam zijn beddeken op en wandelde". Waarom werd deze ene man genomen uit al de anderen?

We horen niet dat hij uitriep: "Heere, heb medelijden met mij". Er staat geen woord in het verhaal, dat te kennen geeft, dat deze man enige hoedanigheden bezat, die hem het recht gaven een bijzondere gunst te krijgen. Hier hebben we dan een voorbeeld van soevereine verlening van Heilige genade; want het zou voor Christus precies zo gemakkelijk geweest zijn allen van die "grote menigte" te genezen als deze ene "zeker mens". Maar Hij deed dat niet. Hij gebruikte Zijn kracht en verlostte deze ene afzonderlijke lijder van de ellende en om een Hem alleen bekende reden zag Hij er van af hetzelfde aan de anderen te doen.

God is soeverein in het verlenen van Zijn genade. Dat moet wel zo zijn, want genade is een gunst betoond aan wie het niet verdiend hebben, ja aan wie de hel verdienen. Genade is de tegenstelling van recht. Recht vergt het onpartijdig toepassen van de wet. Recht vereist, dat een ieder het hem wettig toekomende zal ontvangen, niet meer en ook niet minder. Het recht verleent geen gunsten en ziet de personen niet aan. Het recht als zodanig toont geen medelijden en kent geen genade. De heilige genade wordt niet verleend ten koste van het recht, maar "genade heerst door gerechtigheid" en als genade "heerst", dan is genade soeverein.

Genade is beschreven als een onverdiende gunst van Gods, en indien onverdiend kan niemand haar opeisen als zijn onvervreemdbaar recht. Als genade onverdiend is, dan heeft niemand er recht op. Als genade een gave is, kan niemand haar opvragen. Daarom, omdat redding door genade gebeurt, als een vrije gave van God, verleent Hij die zoals het Hem behaagt. Omdat redding door genade is, valt de grootste der zondaren niet buiten bereik van de heilige genade. Omdat redding door genade is, is eigen roem uitgesloten en krijgt God alle eer.

Het vrijmachtig verlenen van genade wordt op haast elke bladzijde van de Schrift vermeld. De heidenen worden losgelaten om te wandelen in hun wegen, terwijl Israël Gods verbondsvolk wordt. Ismaël, de eerstgeborene, wordt vergelijkenderwijs ongezegend weggezonden terwijl Izak, de zoon van zijn bejaard geworden ouders, tot het kind der belofte gemaakt wordt; aan Ezau, de edelmoedige van hart, wordt de zegen onthouden, terwijl de indringer Jakob de erfenis ontvangt en gevormd wordt tot een vat ter ere. Zo is het ook in het Nieuwe Testament. De heilige waarheid is verborgen voor de wijzen en verstandigen, maar geopenbaard aan de kinderkens. Farizeeën en Sadduceeën worden overgegeven om hun eigen weg te gaan, terwijl tollenaars en hoeren worden getrokken met koorden der liefde. Op een opmerkelijke wijze werd de Goddelijke genade geschonken ten tijde van de geboorte van de Heiland.

De vleeswording van Gods Zoon was een van de grootste gebeurtenissen in de wereldgeschiedenis, en toch is de daadwerkelijke gebeurtenis ervan niet aan de gehele mensheid bekend gemaakt, het werd bijzonder geopenbaard aan de herders uit Bethlehem en aan de wijzen uit het Oosten.

En dit was profetisch en maatgevend voor het gehele verloop van deze bedeling, want zelfs heden wordt Christus niet aan allen bekend gemaakt. Het zou voor God een gemakkelijke zaak geweest zijn om een schare engelen naar elk volk te sturen en de geboorte van Zijn Zoon er bekend te maken. Maar Hij deed dat niet. God kon gemakkelijk de aandacht van het hele mensdom op "de ster" gevestigd hebben, maar Hij deed het niet. Waarom? Omdat God soeverein is en Zijn gunsten verleent zoals het Hem behaagt. Let vooral op de twee volksklassen, aan wie de geboorte van de Heiland wèl werd bekend gemaakt, namelijk de volksgroepen waar we het wel het minst van vermoed hadden - herders en heidenen uit een ver land. Er stond geen engel voor het Sanhedrin om hen de komst van Israëls Messias aan te kondigen. Geen "ster" verscheen aan de schrift- en wetgeleerden terwijl ze in hun trots en eigengerechtigheid de Schriften onderzochten! Zij zochten ijverig om uit te vinden wáár Hij geboren zou worden, en toch werd het niet aan hen bekend gemaakt dat Hij werkelijk gekomen was. Wat een betoning van Goddelijke vrijmacht nederige herders uitgekozen voor een bijzondere eer, en de geleerden en kopstukken gepasseerd!

En waarom werd de geboorte van de Heiland geopenbaard aan die buitenlanders en niet aan hen in wier midden Hij was geboren?

Zie hierin een wonderlijke voorafschaduwing van Gods handelen met ons geslacht door de gehele christelijke bedeling heen - soeverein in de uitdeling van Zijn genade, verleent Hij Zijn gunsten aan wie het Hem behaagt, dikwijls aan de onwaardigste mensen en van wie men het in het minst zou verwachten.

DE VRIJMACHT VAN GOD IN DE SCHEPPING

"Gij, Heere, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid en de een en de kracht, want Gij hebt alle dingen geschapen en door Uw wil zijn zij, en zijn zij geschapen".

Nu we gezien hebben dat Zijn vrijmacht het gehele wezen van God kenmerkt, willen we er nu op letten hoe deze al Zijn wegen en handelingen karakteriseert. In de grote oneindigheid der eeuwigheid die achter Genesis 1 : 1 ligt, was het heelal ongeboren en de schepping bestond alleen in het voornemen van de grote Schepper. In Zijn soevereine majesteit woonde God alleen. We denken aan die verafgelegen periode vóór de hemelen en de aarde werden geschapen. Maar zelfs in die tijd - indien het al tijd genoemd kan worden - was God soverein. Hij kon scheppen of niet scheppen volgens Zijn eigen welbehagen. Hij kon scheppen op deze wijze of die wijze; Hij kon één wereld of een miljoen werelden scheppen en wie was er om Zijn wil te weerstaan? Hij kon een miljoen verschillende schepselen in het bestaan roepen en ze absoluut gelijk stellen, begiftigd met dezelfde vermogens, en ze in dezelfde omgeving plaatsen; of Hij kon een miljoen schepselen scheppen, elk verschillend van de anderen, zonder iets gemeenschappelijk te hebben, behalve dan hun geschapen zijn, en wie was er om Zijn recht daartoe in twijfel te trekken? Als Hem dat behaagde kon Hij een wereld in het bestaan roepen, zo onmetelijk groot, dat de afmetingen ervan duidelijk buiten eindige berekening vielen; en indien Hij zich dat voornam, kon Hij een organisme scheppen zó klein, dat zelfs de krachtigste microscoop niet het bestaan ervan aan menselijke ogen kon openbaren. Het was Zijn soverein recht om enerzijds de verheven serafijnen te scheppen om te branden rondom Zijn troon, en anderzijds het tere insect dat sterft in hetzelfde uur waarin het geboren werd. Als de machtige God het verkoos één uitgestrekte verscheidenheid in Zijn heelal te hebben, van de heerlijkste seraf tot het kruipende reptiel, van wentelende werelden tot zwevende atomen, van macrokosmos tot microkosmos, in plaats van volledige eenvormigheid, wie was er om aan Zijn soverein welbehagen vragen te stellen?

Let dan op de uitoefening van de Goddelijke vrijmacht lang voordat ooit de mens het licht zag. Met wie pleegde God raad in de schepping en de indeling van Zijn schepselen? Zie de vogels zoals ze door de lucht vliegen, de dieren zoals zij over de aarde uitzwermen, de vissen zoals ze in de zee zwemmen, en vraag dan: Wie was het die ze verschillend maakte? Was het niet hun Schepper, die vrijmachtig hun de verschillende woonplaatsen en vermogens schonk! Keer uw oog naar de hemelen en bezie de mysteries van de Goddelijke soevereiniteit die daar de nadenkende beschouwer vóórhouden: "Een andere is de heerlijkheid der zon, en een andere is de heerlijkheid der maan, en een andere is de heerlijkheid der sterren: want de ene ster verschilt in heerlijkheid van de andere". Maar waarom zijn ze zo? Waarom zou de zon heerlijker zijn dan de wentelende planeten? Waarom zouden er sterren van de eerste orde zijn en andere van de tiende? Waarom zulke verbazende ongelijkheden? En waarom zouden er "verschietende sterren" zijn, "vallende sterren", "dwalende sterren", in één woord, vernietigde sterren? En het enig mogelijke antwoord is: "Door Uw wil zijn ze en werden ze geschapen".

Laten we nu onze eigen planeet bezien. Waarom zou twee derde van zijn oppervlakte bedekt zijn met water, en waarom zou zo veel van het overige derde deel ongeschikt zijn voor menselijke bewerking of bewoning? Waarom zouden er uitgestrekte streken zijn van moerassen, woestijnen en ijsvelden? Waarom zou het ene land topografisch zoveel minder zijn dan een ander? Waarom zou het ene land vruchtbaar zijn en een ander haast woest? Waarom zou het ene rijk aan mineralen zijn en een ander er geen voortbrengen? Waarom zou het klimaat van het ene land aangenaam en gezond zijn en van een ander land het omgekeerde? Waarom zou het ene een overvloed van rivieren en meren hebben, en een ander er haast verstoken van zijn? Waarom zou het ene voortdurend door aardbevingen geplaagd worden, en een ander er haast geheel vrij van zijn? Waarom? Omdat het zo behaagde aan de Schepper en Onderhouder van alle dingen. Laten we het dierenrijk eens bezien, en letten op de wonderlijke verscheidenheid. Welke vergelijking is mogelijk tussen de leeuw en het lam, de beer en de jonge geit, de olifant en de muis? Sommige dieren, zoals het paard en de hond, zijn begiftigd met een grote schranderheid, terwijl andere, zoals het schaap en het varken, haast zonder zijn. Waarom? Sommige zijn gevormd tot lastdieren, terwijl anderen een leven in vrijheid genieten. Maar waarom zou het muilddier en de ezel bestaan van kruidgewassen, terwijl de leeuw en de tijger de vrijheid hebben om door de wildernis te zwerven naar hun genoeg? Sommige zijn geschikt als voedsel, andere ongeschikt; sommige zijn mooi, andere zijn lelijk. Sommigen zijn begiftigd met grote kracht, anderen schijnen geheel hulpeloos te zijn. Sommigen zijn vlug

ter been, anderen kunnen nauwelijks krabbelen. Stel tegenover elkaar de haas en de schildpad. Sommigen zijn tot nut van de mens, anderen blijken geheel waardeloos te zijn. Sommigen leven jarenlang, anderen hoogstens een paar maanden. Sommigen zijn tam, anderen zijn wild. Maar waarom al die verscheidenheid en verschillen? Wat waar is voor de landdieren is even waar voor de vogels en de vissen. Maar bezie nu het plantenrijk. Waarom zouden rozen doorns hebben, en lelies zonder die groeien? Waarom zou de ene bloem een welriekende geur afgeven en een andere die niet hebben? Waarom zou de ene boom vruchten dragen, die gezond en een andere die giftig zijn? Waarom zou de ene groente bestand tegen vorst zijn en een andere daardoor verwelken? Waarom zou de ene appelboom beladen zijn met vruchten en een andere van dezelfde leeftijd en in dezelfde boomgaard haast kaal zijn? Waarom zou de ene plant een dozijn keer per jaar bloeien en een andere slechts eenmaal per eeuw? Waarlijk, "alles wat den Heere behaagde", dat deed Hij in de hemel en op de aarde, in de zeeën en alle diepe plaatsen.

Geef acht op de engelen scharen. Voorzeker zullen we hier toch wel uniformiteit vinden?! Maar nee, zoals overal elders wordt hetzelfde vrijmachtig welbehagen van de Schepper ook hier ten toon gespreid. Sommigen zijn hoger in rang dan anderen; sommigen zijn krachtiger dan anderen; sommigen zijn dichter bij God dan anderen. De Schrift openbaart een vaste en welgeordende rangindeling in de orden der engelen. Van aartsengel, via seraffijnen en cherubijnen, komen we tot "overheden en machten" en van overheden en machten tot "heersers" en dan tot de engelen zelf, en zelfs onder hen lezen we van "de uitverkoren engelen". Weer vragen wij: Waarom die ongelijkheid dit verschil in rang en orde? En alles wat wij kunnen zeggen is "Onze God is in de hemelen, Hij doet al wat Hem behaagt".

Als zo de soevereiniteit van God door de gehele schepping wordt vertoond, waarom zou men denken iets vreemds te zien in haar werking temidden van het menselijk geslacht. Waarom zou het vreemd zijn als het God belieft aan de een vijf talenten te geven en aan een ander slechts één? Waarom zou het vreemd zijn als de een met een sterk gestel geboren wordt, en een ander uit dezelfde ouders, schraal en ziekelijk? Waarom zou het vreemd zijn als Abel sterft in zijn jeugd, terwijl aan Kaïn wordt toegestaan nog vele jaren te leven? Waarom zou het vreemd zijn, dat sommigen zwart geboren worden en anderen blank, sommigen onnozel geboren worden en anderen met hoog intellect begiftigd; sommigen sloom van aard en gestel geboren worden, en anderen vol energie; sommigen met een temperament geboren worden dat zelfzuchtig, wild, egoïstisch is, en anderen van nature zelfopofferend, onderdanig en teer geboren worden? Waarom zou het vreemd zijn als sommigen van nature begaafd zijn om leiding te geven en te heersen, terwijl anderen slechts geschikt zijn te volgen en te dienen? Erfelijkheid en omgeving kunnen niet verantwoordelijk zijn voor al deze verschillen en ongelijkheden. Neen, het is God die de een verschillend maakt van de ander.

Waarom zou Hij? "Ja, Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U" moet ons antwoord zijn.

Leer dan deze grondwaarheid, dat de Schepper absoluut Soeverein is, die Zijn eigen wil doet, Zijn eigen welbehagen uitvoert en op niets let dan Zijn eigen verheerlijking. "De Heere heeft alle dingen gemaakt om Zijn Zelfswil". En had Hij niet een volstrekt recht om dat zo te doen? Aangezien God God is, wie durft Zijn bevoegdheden in twijfel te trekken? Tegen Hem murmureren is rechtstreekse opstand. Zijn wegen in twijfel trekken is Zijn wijsheid te bestrijden. Kritiek op Hem is zonde van de ergste soort. Hebben we vergeten wie Hij is? Let op. "Alle volken zijn als niets voor Hem en zij worden bij Hem geteld als minder dan niets en ijdelheid. Aan wie dan zult gij God gelijk maken"?

DE VRIJMACHT VAN GOD IN HET BESTUUR

"De HEERE heeft Zijn troon bereid in de hemelen, en Zijn Koninkrijk heerst over alles".

Eerst een woord over de noodzaak voor God om de stoffelijke wereld te regeren. Veronderstel eens even het tegenover gestelde. Laten we alleen als argument aannemen, dat God de wereld schiep en bepaalde wetten ontwierp en vast stelde (die de mensen "de wetten der natuur" noemen), en dat Hij Zich daarna terugtrok, en de wereld overliet aan het toeval en de uitwerking van die wetten. In zo'n geval zouden we een wereld hebben, waarover geen bekwaam Heerser de leiding in handen had, een wereld beheerst door niets meer dan onpersoonlijke wetten - een opvatting die overeenstemt met een grof materialisme en zuiver atheïsme.

Doch ik zeg, neem het voor een ogenblik aan en overweeg de volgende vraag in het licht van zo'n veronderstelling: Welke zekerheid hebben we dat ooit op een of andere dag de wereld niet verwoest zal worden? De wind blaast waarheen hij wil, wat betekent dat de mens haar niet kan beteugelen noch hinderen. Soms blaast de wind met grote kracht, en het kan voorkomen, dat zij plotseling in omvang en snelheid toeneemt, totdat zij in haar werking een wereldwijde orkaan is geworden. Als er niets meer is dan de natuurwetten om de wind te besturen, dan kan er, morgen misschien, een verschrikkelijke wervelstorm komen, die alles op de aardbodem tot verwoesting omver werpt. Nogmaals, welke zekerheid hebben we tegen zo'n noodtoestand? Nogmaals, wij hebben in de laatste jaren veel gehoord en gelezen van wolkbreuken die hele districten overstroomden en een verschrikkelijke chaos aanrichtten in de verwoesting van eigendommen en levens. De mens is daartegen hulpeloos, want de wetenschap kan geen middelen bedenken om wolkbreuken te voorkomen. Hoe weten we dan, dat deze wolkbreuken zich niet oneindig zullen vermenigvuldigen en de gehele aarde door hun stortvloed zal worden verzwoegen? Dit zou niets nieuws zijn; waarom zou de zondvloed van Noach's tijd niet herhaald worden? En wat denkt u van aardbevingen? Om de paar jaar wordt er een eiland of een grote stad weggevaagd op die manier - en wat kan de mens doen? Waar is de zekerheid dat een enorme aardbeving niet eens de gehele wereld zal verwoesten. Ja zeker, elke lezer ziet nu wel het punt waar wij naar toe werken: Ontkennen, dat God de stoffelijke dingen beheerst, ontkennen, dat Hij "alle dingen in stand houdt door het woord van Zijn kracht", betekent dat elk gevoel van veiligheid weg is!

Laten we een dergelijke redenering vervolgen in verband met het menselijk geslacht. Bestuurt God onze wereld? Bepaalt Hij de toekomst der volken, beheerst Hij de bestemming der rijken, stelt Hij de grenzen der vorstenhuizen? Heeft Hij de grenzen van de kwaaddoeners voorgeschreven, zeggende: Tot hiertoe zult u gaan en niet verder? Laten we een ogenblik het tegengestelde aannemen. Laten we aannemen, dat God het stuurrad heeft overgegeven in de handen van Zijn schepselen, en zien waar zo'n veronderstelling op uitloopt. Alleen als argument willen we veronderstellen, dat elk mens in deze wereld komt begiftigd met een wil, die absoluut vrij is, en dat het onmogelijk is over hem te heersen zonder zijn vrijheid te vernietigen. Als dat zo is, hebben we geen zekerheid tegen het plegen van morele zelfmoord door het gehele menselijk geslacht. Neem alle Goddelijke beperkingen weg en laat de mens absoluut vrij om te doen wat hem bevalt, dan zullen alle ethische onderscheidingen spoedig verdwijnen, de geest der barbaarsheid zal overal de overhand krijgen en het rijk van de satan zal overal oppermachtig regeren. Waarom niet? Als het ene volk zijn heersers afzet en zijn grondwet verwerpt, wie voorkomt dan dat alle volken hetzelfde doen? Als weinig meer dan een eeuw geleden in de straten van Parijs het bloed van opstandelingen stroomde, welke zekerheid hebben we, dat vóór deze eeuw eindigt, elke stad, waar dan ook in de wereld, geen getuige van een dergelijk schouwspel zal zijn? Wat is er om wereldwijde wetteloosheid en algemene anarchie te verhinderen? Zo hebben we getracht de noodzaak te tonen, de gebiedende noodzaak, voor God om de troon te bezetten, de regering op Zijn schouders te nemen en de werken en de toekomst van Zijn schepselen te beheersen.

Nadat we in het kort hebben getoond de gebiedende noodzaak voor God om over onze wereld te heersen, moeten we nu verder het feit overwegen dat God wél regeert, metterdaad regeert en dat Zijn bestuur zich uitstrekt en uitgeoefend wordt over alle dingen en alle schepselen.

1. God regeert de levenloze materie

Dat God de levenloze materie regeert, dat levenloze materie Zijn bevel uitvoert en Zijn geboden volbrengt, wordt duidelijk getoond op de allereerste bladzijde van de Goddelijke openbaring. God zeide: "Er zij licht" en "Er was licht". En God zeide: "Dat de wateren van onder den hemel in één plaats vergaderd worden en dat het droge gezien worde. En het was also." En weer: "En God zeide: Dat de aarde uitschiet grasscheutjes, kruid zaadzaaiende, vruchtbaar geboomte, dragende vrucht naar zijn aard, welks zaad daarin zij op de aarde. En het was also". Zoals de psalmist verklaart: "Hij sprak en het is er, Hij gebiedt en het staat er". Wat vermeld wordt in het eerste hoofdstuk van Genesis, wordt later door de gehele Bijbel heen geïllustreerd. Toen de ongerechtigheden der mensen vóór de zondvloed volkomen waren, zeide God: "Want Ik, zie, Ik breng een watervloed over de aarde om alle vlees, waarin een geest des levens is, van onder den hemel te verderven; al wat op de aarde is, zal den geest geven". En als vervulling hiervan lezen we: "In het zeshonderdste jaar des levens van Noach, in de tweede maand, op dezen zelve dag zijn alle fonteinen des groten afgronds opengebroken en de sluizen des hemels geopend. En een plasregen was op de aarde veertig dagen en veertig nachten".

Bewijzen van Gods absoluut en soeverein gezag over de levenloze materie vinden we ook in verband met de plagen over Egypte. Op Zijn bevel werd het licht veranderd in duisternis en een rivier in bloed, hagel viel en de dood kwam neer op het goddeloze land van de Nijl, totdat zelfs de hooghartige vorst gedwongen werd om verlossing te schreeuwen. Let er in het bijzonder op, dat het geïnspireerde verslag hier de nadruk legt op Gods absolute bestuur over de elementen. "Toen strekte Mozes zijn staf naar den hemel; en de Heere gaf donder en hagel, en het vuur schoot naar de aarde; en de Heere liet hagel regenen over Egypteland. En er was hagel, en vuur in het midden des hagels vervangen; hij was zeer zwaar; desgelijks is in het ganse Egypteland nooit geweest, sinds dat het tot een volk geweest is. En de hagel sloeg in het ganse Egypteland alles wat op het veld was, van de mensen af tot de beesten toe; ook sloeg de hagel al het kruid des velds en verbrak al het geboomte des velds. Alleen in het land Gosen, waar de kinderen Israëls waren, was geen hagel". Hetzelfde onderscheid werd opgemerkt in verband met de negende plaag. "Toen zeide de Heere tot Mozes: Strek uw hand uit naar den hemel en er zal duisternis komen over Egypteland, dat men de duisternis tasten zal. Als Mozes zijn hand uitstreckte naar den hemel, werd er een dikke duisternis in het ganse Egypteland, drie dagen. Zij zagen de een de ander niet; er stond ook niemand op van zijn plaats, in drie dagen. Maar bij de kinderen van Israël was het licht in hun woonplaatsen".

Bovengenoemde voorbeelden zijn zeker geen geïsoleerde gevallen. Op Gods bevel daalde vuur en sulfuur neer van de hemel en de steden van de vlakte werden verwoest, en een vruchtbaar dal werd veranderd in een vreselijke zee des doods. Op Zijn bevel spleten de wateren van de Rode Zee vanéén, zodat de Israëlieten over de droge bodem trokken, en op Zijn woord rolden de wateren terug en het water vernietigde de Egyptenaren die hen vervolgden. Een woord van Hem, en de aarde opende haar mond en slokte Korach en zijn opstandig gezelschap op. De oven van Nebukadnezar werd zeven maal heter gestookt boven de normale temperatuur, en drie van Gods kinderen werden daarin geworpen, maar het vuur schroeide zelfs hun kleren niet, hoewel het vuur de mannen doodde, die hen erin geworpen hadden.

Wat een betoning van het rijksgezag van de Schepper over de elementen werd er geleverd toen Hij vlees werd en onder de mensen woonde! Zie Hem slapen in de boot. Een storm steekt op. De winden gieren en de golven worden tot woestheid opgejaagd. De discipelen die bij Hem zijn, zijn erg bang dat hun scheepje zal vergaan. Zij wekken hun Meester, zeggende: "Gaat het U niet aan, dat wij vergaan?" En dan lezen we: "En Hij opgewekt zijnde bestrafte de wind, en zei tot de zee: Zwijg, wees stil. En de wind ging liggen en er werd grote stilte". Let er ook op, dat de zee volgens de wil van de Schepper, Hem op haar golven droeg. Op een woord van Hem verdorde de vijgenboom; door Zijn aanraking verdween de ziekte terstond.

De hemellichamen worden ook door hun Maker geregeerd en doen Zijn soeverein welbehagen. Twee voorbeelden. Op Gods bevel ging de zon tien graden terug op Achaz zonnewijzer, om het zwakke geloof van Hizkia te sterken. In het Nieuwe Testament gebruikte God een ster om de geboorte van Zijn Zoon aan te kondigen. De ster, die aan de wijzen uit het Oosten verscheen. Deze ster, zo wordt ons gezegd "ging hen voor tot zij kwam en stil stond boven de plaats waar het Kindeken was".

Wat voor een uitspraak is dit: "Hij zendt Zijn bevel uit op de aarde, Zijn woord loopt zeer snel. Hij geeft sneeuw als wol: Hij strooit de reïm als as. Hij werpt Zijn ijs heen als stukken wie zou bestaan voor Zijn koude? Hij zendt Zijn woord uit en doet ze smelten, Hij doet Zijn wind waaien, de wateren vloeien heen. De wisselingen van de elementen zijn onderworpen aan Gods soeverein gezag. Het is God, die de regen weerhoudt en het is God die de regen geeft wanneer Hij wil, waar Hij wil, zoals Hij wil en op wie Hij wil. Weerstations mogen trachten weervoorspellingen te geven, maar hoe dikwijls spot God met hun berekeningen! Zonnevlekken, de veranderende werkingen van de planeten, het verschijnen en verdwijnen van kometen (waaraan soms abnormaal weer wordt toegeschreven), atmosferische storingen zijn zuiver tweederangs oorzaken, want achter die alle staat God zelf. Laat Zijn Woord nogmaals spreken: "Daartoe heb ik ook de regen van ulieden geweerd, als er nog drie maanden waren tot den oogst, en heb doen regenen over de ene stad, maar over de andere stad niet doen regenen; het ene stuk land werd beregend, maar het andere stuk land waar het niet op regende, verdorde. En twee, drie steden togen om tot een stad, opdat zij water mochten drinken, maar werden niet verzadigd; nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE. Ik heb u geslagen met brandkoren en met honigdauw; de veelheid uwer hoven en uwer wijngaarden, en uwer vijgebomen, en uwer olijfbomen, at de rups op; nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE". Daarom, ja zeker God regeert de levenloze materie. De aarde en de lucht, vuur en water, hagel en sneeuw, stormwinden en woeste zeeën verrichten allen het woord van Zijn kracht en

vervullen Zijn soeverein welbehagen. Daarom, als wij over het weer klagen, zijn wij in feite bezig met murmureren tegen God.

2. God regeert de redeloze schepselen

Wat een treffend voorbeeld van Gods bestuur over het dierenrijk wordt gevonden in Gen. 2 : 19! "Want als de HEERE God uit de aarde al het gedierte des velds en al het gevogelte des hemels gemaakt had, zo bracht Hij ze tot Adam, om te zien hoe hij ze noemen zou; en zoals Adam alle levende ziel noemen zou, dat zou haar naam zijn". Wordt er gezegd, dat dit in Eden gebeurde en plaats vond vóór de val van Adam en de hierop volgende vloek, die werd uitgesproken over ieder schepsel, dan voldoet onze volgende verwijzing volkomen aan het gestelde doel. Gods gezag over de dieren werd opnieuw openlijk getoond bij de zondvloed. Let erop hoe God elk soort levend schepsel naar Noach "liet komen": "En gij zult van al wat leeft, van alle vlees, twee van elk, doen in de ark komen om met u in het leven te behouden; mannetje en wijfje zullen zij zijn. Van het gevogelte naar zijn aard, van al het kruipend gedierte des aardbodems naar zijn aard, twee van elk zullen tot u komen om die in het leven te behouden". Allemaal waren ze onder Gods soeverein gezag. De leeuw uit de jungle, de olifant uit het bos, de beer uit de poolstreken, de verscheurende panter, de ontembare wolf, de woeste tijger, de hoog-zwevende adelaar en de kruipende krokodil - zie ze alle in hun aangeboren wildheid, en toch onderwerpen ze zich rustig aan de wil van hun Schepper en ze komen in de ark, twee aan twee!

Wij verwezen al naar de plagen over Egypte als toonbeeld van Gods heerschappij over de levenloze materie; laten we ons nu wenden tot die plagen om Gods volmaakte zeggenschap over redeloze schepselen te bezien. Op Zijn woord bracht de rivier in overvloed kikvorsen voort en deze vorsen kwamen in het paleis van Farao en in de huizen van zijn dienaren en tegen hun natuurlijke instincten in, kwamen ze in de bedden, de ovens en de kneedtroggen. Zwermen vliegen trokken Egypteland binnen, maar er waren geen vliegen in het land Gosen! Daarna werd het vee geslagen, en we lezen: "Zie, de hand des Heeren zal zijn over uw vee dat in het veld is, over de paarden, over de ezels, over de kemels, over de runderen en over het klein vee, door een zeer zware pestilentie. En de Heere zal een afzondering maken tussen het vee der Israëlieten en tussen het vee der Egyptenaars, dat er niets sterve van alles wat van de kinderen Israëls is. En de Heere bestemde een zekeren tijd, zeggende: Morgen zal de HEERE deze zaak in dit land doen". Op dezelfde wijze zond God wolken sprinkhanen om Farao en zijn land te plagen, met bepaling van de tijd van hun komst, de loop en aanwijzing van de grenzen van hun verwoestende werking.

Engelen zijn niet de enigen, die Gods geboden doen. De wilde dieren voeren ook Zijn welbehagen uit. De heilige ark, de ark des verbonds, is in het land der Filistijnen. Hoe moet ze naar haar thuisland worden terug gebracht? Let op de dienaren van Gods keus, en hoe volledig zij onder Zijn gezag waren: "Zo riepen de Filistijnen de priesters en de waarzeggers, zeggende: Wat zullen wij met de ark des HEEREN doen? Laat ons weten waarmede wij ze aan haar plaats zenden zullen. Nu dan, neemt en maakt een nieuwen wagen en twee zogende koeien, op dewelke geen juk gekomen is; spant de koeien aan de wagen en brengt haar kalveren van achter haar weder naar huis. Neemt dan de ark des HEEREN en zet ze op de wagen en legt de gouden kleinodiën, die gij Hem ten schuldoffer vergelden zult, in een koffertje aan haar zijde; en zendt ze weg, dat ze heenga. Ziet dan toe, indien ze den weg van haar landpale opgaat naar Beth-Sémes, zo heeft Hij ons dit groot kwaad gedaan; maar zo niet, zo zullen wij weten, dat Zijn hand ons niet geraakt heeft; het is ons een toeval geweest". En wat gebeurde er? Hoe treffend is het vervolg! "De koeien nu gingen recht in dien weg, op den weg naar Beth-Sémes op een straat, o zij gingen steeds voort al loeiende, en weken noch ter rechter- noch ter linkerhand".

Even treffend is het geval van Elia. "Daarna geschiedde het woord des HEEREN tot hem, zeggende: Ga weg van hier en wend u naar het oosten en verberg u aan de beek Krith, die vóór aan de Jordaan is. En het zal geschieden dat gij uit de beek drinken zult; en Ik heb den raven geboden, dat zij u daar onderhouden zullen". Het natuurlijk instinkt van deze roofvogels werd in bedwang gehouden en in plaats van het voedsel zelf op te eten, brachten zij het bij de dienaar Gods in zijn eenzame afzondering.

Is er nog meer bewijs nodig? Het is dan dicht bij de hand. God liet een stomme ezels de dwaasheid van de profeet verwijten. Hij zendt twee berinnen uit de bossen om twee en veertig van Elisa's kwellers te verslinden. Ter vervulling van Zijn woord, liet Hij de honden het vlees van de boze Izebel opeten. Hij sloot de muilen van Babylons leeuwen, toen Daniël in de kuil geworpen werd, maar later liet Hij hen de beschuldigers van de profeet verslinden. Hij beschikt een grote vis om de ongehoorzame Jona op te slokken en daarna, op Zijn tijd, dwong Hij de vis hem uit te spuwen op het droge land.

Op Zijn bevel brengt een vis een munt naar Petrus opdat daarmee naar Christus' woord de schatting voldaan wordt. Zo zien we dat God heerst over de redeloze schepselen, de dieren van het veld, de vogelen in de lucht, de vissen der zee, allen verrichten Zijn soeverein bevel.

3. God heerst over de mensenkinderen

Wij beseffen ten volle dat dit het moeilijkste deel van ons onderwerp is, en daardoor zal er langer over gehandeld worden op de volgende bladzijden. Maar nu overwegen wij in het algemeen het feit van Gods regering over de mensen, vóórdat wij trachten het probleem in onderdelen te behandelen. We worden geconfronteerd met diverse mogelijkheden en wij zijn verplicht een keuze te doen: óf God regeert, óf Hij wordt geregeerd; óf God heerst óf Hij wordt beheerst; óf God bepaalt Zijn weg, óf de mensen bepalen de hunne. En is het moeilijk onze keus tussen deze alternatieven te maken? Zullen we zeggen, dat we in de mens zo'n onbeheersbaar schepsel zien, dat hij buiten Gods heerschappij is? Zullen we zeggen, dat de zonde de zondaar zo ver van de driemaal Heilige vervreemd heeft, dat hij buiten de grenzen van Zijn rechtspraak valt? Of zullen we zeggen, dat - omdat de mens is begiftigd met zedelijke verantwoordelijkheid - God hem geheel onbeheerd moet laten, althans gedurende zijn proeftijd? Moet het beslist volgen - **omdat de natuurlijke mens een stuk verzet tegen de hemel is, een rebel tegen het heilige bestuur** - dat God niet in staat is Zijn voornemen door hem te volbrengen? Wij menen, niet alleen dat Hij de uitwerkingen van de handelingen van de kwaaddoeners te niet kan brengen; ook niet, dat Hij toch de kwaden voor Zijn rechtbank zal doen staan, zodat een vonnis van straf over hen kan worden geveld - massa's niet-christenen geloven zulke dingen - maar wij bedoelen dat elke daad van de meest wetteloze van Zijn onderdanen geheel onder Zijn heerschappij staat, ja dat de dader bezig is -al weet hij dat zelf niet - de geheime bevelen van de Allerhoogste uit te voeren. Was dit zo niet met Judas? En is het mogelijk een nóg erger geval te zoeken? Als dan de aartsrebel de raad van God vervulde, is het dan een grotere aanslag op ons geloof om hetzelfde van alle rebellen te geloven? Ons huidige doel is niet een wijsgerig onderzoek noch een spitsvondige haarkloverij in te stellen, maar om het onderwijs van de Schrift over dit diepgaand onderwerp te bepalen. Tot de Wet en de Getuigenis, want daar alleen kunnen wij van de Goddelijke regering leren - haar karakter, haar vorm, haar werkwijze, haar reikwijdte. Wat heeft God bewogen ons in Zijn gezegend Woord, naar Zijn welbehagen, Zijn regering over de werken Zijner handen te openbaren en wel in het bijzonder over hem die oorspronkelijk was gemaakt naar Zijn eigen beeld en gelijkenis?

"In Hem leven wij en bewegen wij ons en zijn wij". Wat een veelomvattende uitspraak is dit! Let erop, deze woorden werden niet gericht tot een van Gods kerken, ook niet tot een gezelschap heiligen die een hoog geestelijk peil bereikt hadden, maar tot een gehoor van heidenen, tot hen die "de onbekende God" aanbaden en die "spotten" toen ze hoorden van de opstanding der doden. En toch aarzelde de apostel Paulus niet tegen de Epicureënen en de Stoïcijnen en andere Atheense wijsgeren te stellen, dat zij leefden en zich bewogen en hun wezen hadden in God, wat niet alleen betekende, dat ze hun bestaan en bewaring te danken hadden aan de Ene die de wereld gemaakt heeft en alle dingen die daarin zijn, maar ook dat hun eigen handelingen gericht en daarom bestuurd werden door de Heere van hemel en aarde.

"De mens heeft schikkingen des harten, maar het antwoord der tong is van den HEERE". Let erop dat deze verklaring van algemene toepassing is; het is van "een mens", niet alleen maar van gelovigen, dat dit gepredikt wordt. "Het hart des mensen overdenkt zijn weg, maar de HEERE stiert zijn gang". Als de Heere de weg van een mens bestuurt, is dat niet een bewijs dat de mens geregeerd of bestuurd wordt door God? En weer: "In het hart des mans zijn vele gedachten, maar de raad des Heeren die zal bestaan". Kan dit iets minder betekenen, dan wat de mens ook kan wensen en bedenken, het toch de wil van zijn Maker is, die wordt uitgevoerd? Neem als voorbeeld de "Rijke dwaas". De "overleggingen" van zijn hart worden ons meegedeeld: "En hij overleide bij zichzelf zeggende: Wat zal ik doen, want ik heb niet waarin ik mijn vruchten zal verzamelen. En Hij zeide: Dit zal ik doen: ik zal mijn schuren afbreken en grotere bouwen en zal aldaar verzamelen al dit mijn gewas en deze mijn goederen, en ik zal tot mijn ziel zeggen: Ziel, ge hebt vele goederen opgelegd voor vele jaren, neem rust, eet, drink en wees vrolijk". Dat waren de "overleggingen" van zijn hart; nochtans was het de Raad des Heeren, welke bleef bestaan. De "ik zal's" van de rijke man werden tot niets, want "God zei tot hem: Gij dwaas, in deze nacht zal men uw ziel van u afeisen".

Des konings hart is in de hand des Heeren, als waterbeken: "Hij neigt het tot al wat Hij wil". Wat zou nog duidelijker kunnen zijn? Uit het hart zijn "de uitgangen des levens", want zoals een mens denkt in zijn hart, zo is hij. Als dan het hart in de hand des Heeren is, en als "Hij het neigt tot al wat Hij wil", is het dan niet duidelijk dat de mensen, ja bestuurders en heersers, en dus alle mensen volkomen onder het rijksbestuur

van de Almachtige staan! Er moeten geen beperkingen op de hiervoor genoemde uitspraken worden toegepast. Te beweren dat tenminste enkele mensen Gods wil kunnen dwarsbomen en Zijn raadslagen verijdelen, betekent ook dat uitdrukkelijke Schriftgedeelten verworpen worden. Overweeg het volgende goed: "Maar is Hij tegen iemand, wie zal dan Hem afkeren; wat Zijn ziel begeert, dat zal Hij doen". "De raad des HEEREN bestaat in eeuwigheid, de gedachten Zijns harten van geslacht tot geslacht". "Er is geen wijsheid en er is geen verstand, en er is geen raad tegen den HEERE". Want de HEERE der heirscharen heeft het in Zijn raad besloten, wie zal het dan breken? En Zijn hand is uitgestrekt, wie zal ze dan keren? "Gedenkt der vorige dingen van oude tijden af, dat Ik God ben, en er is geen God meer, en er is niet gelijk Ik. Die van den beginne aan verkondigt het einde, en van ouds af die dingen die nog niet geschied zijn, zeggende: Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen". Er is geen tweeslachtigheid in deze zinnen. Ze bevestigen in de meest ondubbelzinnige en onvoorwaardelijke termen, dat het onmogelijk is, het voornemen van God te laten mislukken.

We lezen de Schriften tevergeefs als we verzuimen te ontdekken, dat de handelingen der mensen, boze mensen zowel als goede, worden bestuurd door de Heere God. Nimrod en zijn gezellen besloten de toren van Babel te bouwen, maar voordat hun taak klaar was, verbrak God hun plannen. Jakob was het kind, aan wie de erfenis was beloofd, en hoewel Izak trachtte het bevel van God om te keren en de zegening op Ezau te leggen, werden zijn pogingen tot niets. Ezau zwoer wraak op Jakob, maar toen ze later elkaar ontmoetten, weenden zij van blijdschap in plaats van te vechten in haat. De broers van Jozef besloten tot zijn ondergang, maar hun boze raadslagen werden vernietigd. Farao weigerde Israël de geboden des Heeren te laten uitvoeren, en verdronk in de Rode Zee.

Balak huurde Bileam om de Israëlieten te vloeken, maar God dwong hem hen te zegenen. Haman richtte een galg op voor Mordechai, maar hij werd er zelf aan opgehangen. Jona weerstond de geopenbaarde wil van God, maar wat kwam er terecht van zijn pogingen?

Och, de heidenen mogen "razen" en de volken mogen "ijdele dingen" bedenken; de koningen der aarde mogen "zich opmaken" en de vorsten beraadslagen tegen den HEERE en tegen Zijn Gezalfde, zeggende "Laat ons hunne banden verbreken en hun touwen van ons werpen". Maar is de grote God van streek of in beroering gebracht door opstand van Zijn zwakke schepselen? Neen in het geheel niet: "Die in de hemelen woont, zal lachen, de HEERE zal hen bespotten". Hij is oneindig boven alles verheven, en het grootste verbond van aardse pionnen en hun zeer uitvoerige en krachtige voorbereidingen om Zijn voornemen te vernietigen zijn in Zijn ogen alle tezamen kinderspel. Hij ziet op hun zwakke pogingen neer, niet alleen zonder enige schrik, maar Hij "lacht" om hun dwaasheid. Hij behandelt hun onvermogen met "bespottling". Hij weet, dat Hij hen kan verpletteren als motten, als Hem dat behaagt, of hen in één ogenblik kan verteren door de adem van Zijn mond. Och, het is slechts "een ijdel ding" van de potscherven der aarde, te twisten met de heerlijke majesteit des hemels. Zo is onze God; aanbid Hem.

4. God heerst over de engelen, zowel de goede als de kwade engelen

De engelen zijn Gods dienaren, Zijn boodschappers, Zijn strijdwapens. Zij luisteren altijd naar het woord van Zijn mond en doen Zijn geboden. "En God zond een engel naar Jeruzalem om die te verderven; en als hij haar verdiert, zag het de HEERE en het berouwde Hem over dat kwaad; en Hij zeide tot den verdervenden engel: Het is genoeg, trek nu uw hand af. En de HEERE zeide tot den engel, dat hij zijn zwaard weder in zijn schede steken zou". Vele andere schriftplaatsen kunnen vermeld worden om aan te tonen, dat de engelen onderworpen zijn aan de wil van hun Schepper en zijn bevelen uitvoeren. "En Petrus tot zichzelf gekomen zijnde, zeide: Nu weet ik waarachtiglijk, dat de Heere Zijn engel uitgezonden heeft en mij uit de hand van Herodes verlost heeft". "En de Heere de God der heilige profeten heeft Zijn engel gezonden om aan Zijn dienstknechten te tonen hetgeen haast moet geschieden. Zo zal het zijn, wanneer de Heere terug komt: "De Zoon des mensen zal Zijn engelen uitzenden en zij zullen uit Zijn Koninkrijk vergaderen al de ergernissen en degenen die de ongerechtigheid doen". En nog eens lezen we: "Hij zal Zijn engelen uitzenden met een bazuin van groot geluid en zij zullen Zijn uitverkorenen bijeen vergaderen uit de vier winden, van het ene uiterste der hemelen tot het andere uiterste derzelve".

Hetzelfde is waar van de boze geesten; ook zij vervullen Gods soevereine geboden. Een boze geest is door God gezonden om opstand te verwekken in het leger van Abimelech. Ook zond Hij een boze geest om een leugengeest te zijn in de mond van Achabs profeten. "Nu, dan zie, de HEERE heeft een leugengeest in den mond van al deze uw profeten gegeven, en de HEERE heeft kwaad over u gesproken". En nog een andere werd door de Heere gezonden om Saul te beroeren. "En de Geest des HEEREN week van Saul, en een boze

geest van de HEERE verschrikte hem". Zo ook in het Nieuwe Testament: een hele menigte demonen gaan niet uit hun slachtoffer, totdat de Heere het hun vergunt in de kudde zwijnen te varen.

Het is duidelijk uit de Schrift, dat de engelen, goede en kwade, onder Gods gezag zijn, en gewillig of onwillig Gods voornemen uitvoeren. Ja, satan zelf is absoluut onderworpen aan Gods gezag. Toen hij in Eden voor de rechter stond luisterde hij naar het vreselijke vonnis, maar antwoordde niet één woord. Hij was niet in staat Job aan te raken, totdat God hem de vrijheid ertoe verleende. Zo moest hij ook toestemming van onze Heere verkrijgen voor hij Petrus kon "ziften". Toen Christus hem gebod weg te gaan - "Ga weg, satan" - lezen we: "Toen verliet Hem de duivel". En aan het einde zal hij geworpen worden in de poel des vuurs, die voor hem en zijn engelen bereid is. De Heere God regeert almachtig. Zijn heerschappij wordt uitgeoefend over levenloze materie, over de wilde dieren, over de kinderen der mensen, over engelen goed en kwaad, en over satan zelf. Geen wenteling van de wereld, geen schijnsel van een ster, geen storm, geen beweging van een schepsel, geen daden van mensen, geen omzwervingen van engelen, geen daden van de duivel, niets in al het ruime heelal kan anders gebeuren dan God van eeuwigheid had voorgenomen. Hier is de grondslag voor geloof. Hier is de rustplaats voor het verstand. Hier is een anker voor de ziel, zeker en vast. Het is geen blind toeval, een onbeteugeld kwaad van mens of duivel, maar de almachtige Heere, die over de wereld heerst, haar regeert volgens Zijn eigen welbehagen en voor Zijn eigen eeuwige heerlijkheid.

DE VRIJMACHT VAN GOD IN DE ZALIGHEID VAN ZONDAREN

"O diepte des rijkdoms beiden der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen". "Het heil is des HEEREN", maar de Heere redt niet allen. Waarom niet? Hij redt sommigen; welnu, als Hij sommigen redt, waarom anderen niet? Is het omdat zij te zondig en verdorven zijn. Neen, want de apostel schreef "Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben". Daarom, als God de "voornaamste" der zondaren redde, zijn er geen zondaren buiten gesloten vanwege hun verdorvenheid. Waarom redt God dan niet allen? Is het omdat sommigen te hard van hart zijn om gewonnen te worden? Nee, want van de mensen, met de meest versteende harten van alle, staat geschreven dat God toch "het stenen hart uit hun vlees zal wegnemen en hun een vlesens hart zal geven". Is het dan omdat sommigen zo stug, zo weerspanning, zo trots zijn, dat God niet in staat is om hen tot Zich te lokken? Voordat we op deze vraag antwoorden, willen we een andere stellen. Laten we een beroep doen op de ervaring van ten minste sommigen van het volk des Heeren.

Vriend, was er niet een tijd toen u wandelde in de raad der goddelozen, stond op de weg der zondaars, zat in het gestoelte der spotters, en met hen zei: "Wij willen niet dat deze over ons koning zij". Was er geen tijd, dat u "niet tot Christus wilde komen, opdat gij het leven zoudt hebben"? Ja, was er niet een tijd, dat gij uw stem mengde met die van hen, die tot God zeiden: "Wijkt van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust. Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen? En wat baat zullen wij hebben, dat wij Hem aanlopen zouden?". Met beschaamd gezicht moet u erkennen, dat er zo'n tijd was. Maar hoe komt het, dat alles nu veranderd is? Wat was het, dat u afgebracht heeft van hoogmoedige zelfvoldaanheid om te worden een nederige smekeling, van een die in vijandschap met God was, tot een die vrede met Hem heeft, van wetteloosheid tot onderwerping, van haat tot liefde? En als een "uit den Geest geboren" mens, zult u graag zeggen: "Door de genade Gods ben ik die ik ben". Ziet u dan niet, dat het niet door gebrek van kracht in God is en het ook niet te wijten is aan Zijn weigering een mens te dwingen, dat andere opstandigen ook niet gered worden. Als God in staat was uw wil te onderwerpen en uw hart te winnen en dat zonder inbreuk op uw morele verantwoordelijkheid, is Hij dan niet in staat hetzelfde voor anderen te doen? Dat is Hij beslist wèl. Hoe inconsequent, hoe onlogisch, hoe dwaas is het dan van u te trachten de huidige levensgang van de bozen en hun uiteindelijk oordeel te verklaren met te beweren dat God niet in staat is hen te redden, dat zij niet willen dat Hij dat doet. Zegt u: "Maar de tijd kwam dat ik gewillig was, dat ik Christus als mijn Zaligmaker wilde ontvangen?" Dat is waar, maar het was de Heere die u gewillig maakte. Waarom maakt Hij dan niet alle zondaars gewillig? Waarom anders dan omdat Hij soeverein is en doet wat Hem behaagt! Maar laten we terug keren naar onze beginvraag.

Waarom is het dat niet allen gered worden, met name allen die het Evangelie horen? Antwoordt u nóg, omdat de meerderheid weigert te geloven? Welnu, dat is waar, maar het is slechts een deel van de waarheid. Het is waar van de menselijke kant. Maar er is ook een Goddelijke kant, en op deze kant van de waarheid behoort de nadruk te liggen of God zal beroofd worden van Zijn glorie. De niet-geredden zijn verloren omdat ze weigeren te geloven, de anderen worden gered omdat ze geloven. Maar waarom geloven deze anderen? Wat is het, dat er hen toe bracht hun vertrouwen op Christus te stellen? Is het omdat ze verstandiger dan hun medemensen zijn, en sneller hun behoefte aan zaligheid hebben bespeurd? Vergeet de gedachte. Want wie onderscheidt u? En wat hebt gij, dat ge niet hebt ontvangen? En zo gij het ook ontvangen hebt, wat roemt gij alsof gij het niet ontvangen had? Het is God Zelf, die het verschil maakt tussen de uitverkorenen en de niet-uitverkorenen, want van Hemzelf staat geschreven: "Doch wij weten dat de Zoon van God gekomen is en heeft ons verstand gegeven, dat wij den Waarachtigen kennen".

Geloof is Gods gave, "want het geloof is niet aller"; daarom zien we dat God zijn gave niet aan allen verleent. Aan wie dan schenkt Hij Zijn reddende gunst? En wij antwoorden, aan Zijn eigen uitverkorenen. "Er geloofden zovelen als er verordineerd waren ten eeuwigen leven". Vandaar dat we lezen van "het geloof der uitverkorenen Gods". Maar is God soeverein in de uitdeling van Zijn gunsten? Heeft Hij niet het recht dat te zijn? Zijn er nog sommigen, die murmureren tegen het Hoofd van het huis? Dan zijn zijn eigen woorden een voldoende antwoord. "Is het Mij niet geoorloofd te doen met het Mijne, wat ik wil?" God is soeverein in het verlenen van Zijn gaven, zowel in het rijk der natuur als in het geestelijke.

Tot zover wat het algemene gedeelte betreft, en nu gaan we over tot bijzonderheden.

1. De soevereiniteit van God de Vader in de zaligheid van zondaren

Eén bepaalde passage in de Schrift, die het meest nadrukkelijk van alle de absolute soevereiniteit van God leert, in verband met Zijn bepaling van de bestemming van Zijn schepselen, is misschien het negende hoofdstuk van Romeinen. We zullen niet trachten hier het gehele hoofdstuk te behandelen, maar we zullen ons beperken tot de verzen 21-23: "Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem, om uit denzelfden klomp te maken het ene vat ter ere, en het andere ter onere? En of God, willende Zijn toorn bewijzen en Zijn macht bekend maken, met veel lankmoedigheid verdragen heeft de vaten des toorns, tot het verderf toebereid; en opdat Hij zou bekendmaken den rijkdom Zijner heerlijkheid over de vaten der barmhartigheid, die Hij tevoren bereid heeft tot heerlijkheid?" Deze verzen stellen het gevallen mensdom voor als willoos en als onmachtig als een klomp levenloze klei. Dit schriftgedeelte getuigt dat er "geen verschil" is in hen zelf, tussen de uitverkorenen en de nietverkorenen. Zij zijn klei "van dezelfde klomp", wat overeen komt met Efeze 2 : 3, waar ons gezegd wordt, dat allen van nature "kinderen des toorns" zijn. Het leert ons, dat de uiteindelijke bestemming van elk afzonderlijk mens wordt beslist door de wil van God, en gezegend is het feit dat het zó is. Als het aan onze wil zou worden overgelaten, zou de uiteindelijke bestemming van ons allen de poel van vuur zijn. Het verklaart dat God Zelf beslist verschil maakt in de bestemming, die Hij aan elk van Zijn schepselen toewijst, want het ene vat is gemaakt ter ere en een ander tot oneer. Sommigen zijn "vaten des toorns tot het verderf bereid" en anderen zijn "vaten der genade, welke Hij tevoren bereid heeft tot heerlijkheid".

Wij erkennen grif, dat het zeer vernederend is, voor het trotse hart van het schepsel om te zien dat de gehele mensheid in de hand van God is als de klei in de hand van de pottenbakker. Toch is dit precies hoe de Schriften der Waarheid de zaak voorstellen. In deze tijden van menselijk pochen, verstandelijke trots en vergoddelijking van de mens, is het nodig te beklemtonen, dat de pottenbakker zijn vaten voor zichzelf vormt. Laat de mens twisten met zijn Maker zoals hij wil, toch blijft het feit bestaan, dat hij niets meer is dan klei in de handen van de hemelse Pottenbakker, en terwijl we weten dat God rechtvaardig zal handelen met Zijn schepselen, en dat de Rechter der ganse aarde zal recht doen, niettemin vormt Hij Zijn vaten voor zijn eigen doel en overeenkomstig Zijn eigen welbehagen. God eist het onbetwistbare recht op, te doen met het Zijne wat Hij wil.

Niet alleen heeft God het recht te doen zoals Hij wil met de schepselen van Zijn eigen handen, maar Hij oefent dat recht ook uit, en dat wordt nergens duidelijker gezien dan in voorbestemmende genade. Vóór de grondlegging der wereld maakte God een keus, een selectie, een uitverkiezing. Voor Zijn alwetend oog stond Adams gehele geslacht, en hieruit zonderde Hij een volk af, en bestemde hen tot aanneming van kinderen, bestemde hen van te voren gelijkvormig te worden aan het beeld van Zijn Zoon, "verordineerde" hen tot eeuwig leven. Talrijk zijn de schriftgedeelten, die deze gezegende waarheid tot uitdrukking brengen. Zeven ervan zullen nu nader onze aandacht krijgen.

"Er geloofden zo velen als verordineerd waren ten eeuwigen leven". Elke kunstgreep van menselijk vernuft is gebruikt om de scherpe kant van dit schriftgedeelte af te halen, en de klare bedoeling van deze woorden weg te redeneren, maar het is tevergeefs geweest, want nooit zal iets deze en dergelijke passages kunnen verzoenen met de geest van de natuurlijke mens. "Er geloofden zovelen als verordineerd waren ten eeuwigen leven".

Hier leren we vier dingen: Ten eerste, **dat geloof het gevolg is en niet de oorzaak van Gods voorverordening.** Ten tweede, dat slechts een beperkt aantal zijn "verordineerd ten eeuwigen leven", want als alle mensen, zonder uitzondering, zo door God verordineerd waren, dan zijn de woorden "zovelen als" een zinloze bepaling. Ten derde, dat deze "verordening" van God niet is voor zuiver uitwendige voorrechten, maar voor "eeuwig leven", niet om te dienen, maar voor de zaligheid zelf. Ten vierde, dat allen "zo velen als", niet één minder, die zo verordineerd zijn door God ten eeuwigen leven, vast en zeker zullen geloven.

De commentaren van de geliefde C.H. Spurgeon op bovengenoemde passage zijn wel waard dat wij er kennis van nemen. Hij zei: *"Er zijn pogingen gedaan om te bewijzen, dat deze woorden niet de voorverordening leren, maar deze pogingen doen zo duidelijk geweld aan de taal, dat ik geen tijd wil verspillen door erop te antwoorden. Ik lees: "Er geloofden zovelen als verordineerd waren tot het eeuwige leven," en ik zal die tekst niet verwringen, maar zal de genade van God verheerlijken door het geloof van ieder mens hieraan toe te schrijven. Is het niet God, die de gesteldheid geeft om te geloven? Als mensen bereid worden om eeuwig leven te hebben, bereidt Hij ze dan niet daartoe? Is het verkeerd voor God om genade te schenken? Als het recht aan Hem is, om haar te geven, is het dan verkeerd voor Hem het voornemen te hebben haar te verlenen? Zou u willen dat Hij haar per ongeluk gaf? Als het recht aan Hem is, het voornemen ertoe te hebben, heden genade te geven, dan was het recht aan Hem dat voornemen te hebben vóór die datum - en aangezien Hij niet verandert - al van eeuwigheid".*

Zo is er dan ook in deze tegenwoordige tijd een overblijfsel naar de verkiezing der genade. En als het uit genade is, dan is het niet meer uit de werken, anders is de genade geen genade meer. Maar als het uit de werken is, dan is het geen genade meer: anders is het werk geen werk meer. De woorden "zo is er dan" aan het begin van dit citaat verwijzen naar het voorafgaande vers, waar ons gezegd wordt: "Ik heb mijzelf nog zeventuizend mensen overgelaten die de knie voor Baäl niet gebogen hebben".

Let bijzonder op het woord "overgelaten". In de dagen van Elia waren er zeventuizend - een kleine minderheid - die heilig voor afgoderij bewaard en tot de kennis van de ware God gebracht waren. Deze bewaring en verlichting was niet uit iets in henzelf, maar alleen door Gods bijzondere invloed en werking. Hoe hoog waren zulke eenlingen begunstigd om zo door God "overgelaten" te worden! Nu, zegt de apostel, juist zoals er een "overblijfsel" in Elia's dagen "door God overgelaten" werd, zo is er in deze tegenwoordige tijd een overblijfsel.

"Een overblijfsel naar de verkiezing der genade". Hier wordt de oorzaak van de uitverkiezing nagespeurd tot aan de bron. De grondslag waarop God dit "overblijfsel" verkoos, was niet een in hen voorgezien geloof, want een keus op het voorzien van goede werken is niet minder gedaan op grond van werken als enige andere keus kan zijn, en in zo'n geval zou het niet "uit genade" zijn, want zegt de apostel "als het uit genade is, dan is het niet meer uit de werken, anders is genade geen genade meer", wat betekent dat genade en werken tegengesteld zijn. Zij hebben niets gemeenschappelijk. Zij zullen zich niet meer vermengen, dan olie en water doen. Dus de gedachte van voorzien inwendig goed in deze uitverkorenen, of iets verdienstelijks door hen verricht, is spoedig en grondig uitgesloten. **"Een overblijfsel naar de verkiezing der genade" betekent een onvoorwaardelijke keus als gevolg van de soevereine gunst van God: in één woord het is absoluut een vrijmachtige verkiezing.**

"Want gij ziet uw roeping, broeders, dat gij niet vele wijzen zijt naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen. Maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zou beschamen; en het onedele der wereld en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen iets is, te niet zou maken; opdat geen vlees zou roemen voor Hem".

Drie keer wordt in deze passage melding gemaakt van Gods keuze en keuze veronderstelt noodzakelijkerwijs een selectie, het nemen van sommigen en het verlaten van anderen. De Verkiezer is hier God zelf. Het aantal uitverkorenen is bepaald. "Niet vele wijzen naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen worden geroepen".

Tot zover dus iets over het feit van Gods keuze. Laten we nu letten op de voorwerpen van Zijn keuze. Degenen van wie hierboven, als van God verkoren, gesproken is, zijn het zwakke der wereld, de onedele der wereld, en het verachte.

Maar waarom? Om Zijn genade te tonen en groot te maken, zijn Gods wegen evenals Zijn gedachten kennelijk verschillend van die van de mensen. De geest van het vlees zou verondersteld hebben, dat een keuze zou zijn gemaakt uit de gelederen van de welvarenden en de invloedrijken, de vriendelijken en ontwikkelden, zodat het christendom door zijn hoffelijkheid en vleselijke glorie de goedkeuring en toejuicing van de wereld zou hebben gewonnen. Ach, maar wat hoog geëerd wordt onder de mensen is een afschuw in het gezicht van God. God kiest het onedele. Hij deed dit al in de tijden van het Oude Testament. Het volk dat hij afzonderde voor de bewaring van Zijn heilige uitspraken en het kanaal waardoor het beloofde zaad zou komen, was niet het volk der oude Egyptenaren, de indrukwekkende Babyloniërs, noch de hoog beschaafde en cultureel ontwikkelde Grieken. Nee, het volk waaraan de Heere Zijn liefde gaf en dat Hij beschouwde als "de appel van Zijn oog", was het volk der verachte Hebreëën. Zo was het ook toen onze Heere onder de mensen verkeerde. Degenen die Hij gunstig in nauwe gemeenschap met Hem nam en als Zijn gezanten uitzond, waren voor het grootste deel "ongeleerde" vissers. Sindsdien is het altijd zo geweest.

En het doel van Gods keuze, de reden van het bestaan van Zijn verkiezing die Hij gedaan heeft, is "dat geen vlees zou roemen voor Hem". Er is niets, wat ook maar, in de voorwerpen van Zijn keuze, dat hun het recht op Zijn speciale gunsten zou geven. **Alle lof moet vrij worden toegeschreven aan de overtreffende rijkdom van Zijn menigvuldige genade.**

"Gezegend zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in den hemel in Christus, gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem voor de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde; Die ons te voren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus in Zichzelf, naar het welbehagen van Zijn wil. In Hem, in Welken wij ook een erfdeel geworden zijn, wij die te voren verordineerd waren naar het voornemen Desgenen, Die alle dingen werkt naar den raad van Zijn wil".

Hier wordt ons weer gezegd op welk tijdstip - als het tijd genoemd kon worden - God de keuze deed van hen, die Zijn kinderen door Jezus Christus zouden worden. Het was niet nadat Adam gevallen was, en hij zijn nageslacht gestort had in zonde en boosheid, maar lang voordat Adam het licht zag, zelfs voordat de wereld zelf was gegrondvest, dat God ons verkoos in Christus. Hier vernemen we ook het doel dat God vóór Zich had in verband met Zijn eigen uitverkorenen. Dat was, dat ze zouden zijn heilig en onberispelijk vóór Hem, **het was tot de aanneming van kinderen; het was opdat zij "een erfdeel" zouden verkrijgen.** Hier ontdekken we ook de beweegreden die Hem drong. Het was in liefde dat Hij ons voorbeschikte tot de aanneming van kinderen door Jezus Christus tot Zichzelf - een getuigenis, dat de dikwijls gemaakte en boze beschuldiging verwerpt, dat het voor God tiranniek en onrechtvaardig is, te beslissen over de eeuwige bestemming van Zijn schepselen voordat zij geboren zijn.

Tenslotte worden wij hier ingelicht, dat Hij op deze manier met niemand overleg voerde, maar dat wij zijn "te voren verordineerd naar het welbehagen van Zijn wil". "Maar wij zijn schuldig altijd God te danken over u, broeders, die van de Heere bemind zijt, dat u God van den beginne verkoren heeft tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes en geloof der waarheid. Er zijn hier drie dingen die bijzondere aandacht verdienen. Eerst het feit dat ons uitdrukkelijk gezegd wordt, dat Gods uitverkorenen "verkoren zijn tot zaligheid". De taal zou niet uitdrukkelijker kunnen zijn. Hoe beknopt ontdoen deze woorden zich van de drogredenen en vergissingen van allen, die de uitverkiezing zouden willen betrekken op niets dan uitwendige voorrechten of rang van dienst! **Het is tot "zaligheid" zelf dat God ons heeft verkoren.** In de tweede plaats worden wij hier gewaarschuwd, dat de verkiezing tot genade niet het gebruik van passende middelen over het hoofd ziet; **de redding wordt bereikt door "heiligmaking des Geestes en geloof der waarheid"**. Het is niet waar dat - omdat God een zeker iemand heeft verkozen tot zaligheid - deze zal worden gered goedschiks of kwaadschiks, of hij gelooft of niet. Nergens geeft de Schrift deze voorstelling. Dezelfde God, die het einde voorbestemde, wees ook de middelen aan. Dezelfde God, die "ter zaligheid verkoos", verordende dat Zijn voornemen zou worden verwezenlijkt door het werk van de Geest en geloof der waarheid. Ten derde, dat God ons heeft verkozen tot zaligheid is een diepe oorzaak voor hartelijke lof. Let erop hoe sterk de apostel dit uitdrukt. "Wij zijn altijd schuldig God te danken over u, broeders, die van den Heere bemind zijt, dat God u van den beginne verkoren heeft tot zaligheid" enz.

In plaats van terug te schrikken in afschuw van de leer der voorbestemming, ontdekt de gelovige - als hij deze gezegende waarheid ziet zoals zij in het Woord wordt ontvouwd - in deze waarheid een reden voor dankbaarheid en dankzegging, zoals niets anders dat geeft, met uitzondering van de onuitsprekelijke gave van de Heiland Zelf "Die ons zalig gemaakt heeft, en ons geroepen met een heilige roeping, niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en genade, welke gegeven is in Christus Jezus vóór de tijden der eeuwen". Hoe duidelijk en scherp is de taal van de Heilige Schrift! Het is de mens, die door zijn woorden de raad verduistert. Het is onmogelijk de zaak duidelijker en sterker te stellen. Onze zaligheid is niet "naar onze werken", dat wil zeggen, **het is niet te danken aan iets in ons, ook niet de beloning van iets dat door ons gedaan is; integendeel, het is het gevolg van Gods eigen "voornemen en genade"**. En deze genade werd ons gegeven in Christus Jezus voordat de wereld begon. Het is door genade dat wij zalig worden, en in het voornemen van God werd deze genade ons verleend, niet alleen voordat wij het licht zagen, niet alleen voor Adams val, maar zelfs voor dat ver verwijderde "begin" van Genesis 1 : 1. **En hierin ligt de onaantastbare troost van Gods volk. Als Zijn keuze al van eeuwigheid geweest is, zal zij ook in eeuwigheid duren!**

"Uitverkoren naar de voorkennis van God de Vader, in heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus". Ook hier weer **gaat de verkiezing door de Vader vooraf aan het werk van de Heilige Geest in, en de gehoorzaamheid des geloofs in degenen die zalig worden**. Het wordt dus geheel weggenomen van elke menselijke grond en het berust in het soevereine behagen van de Almachtige. **De "voorkennis van God de Vader" heeft hier geen betrekking op Zijn voorkennis van alle dingen, maar betekent dat al de heiligen in Christus eeuwig voor de geest van God waren**. Dat God van tevoren wist dat sommigen die het Evangelie hoorden, het zouden geloven, mag niet losgemaakt worden van het feit dat Hij dezen had "verordineerd" ten eeuwigen leven. Wat Gods voorkennis in alle mensen zag, was liefde voor de zonde en haat voor Hemzelf. De "voorkennis" van God berust op Zijn eigen verordeningen, zoals duidelijk blijkt uit Hand. 2 : 23: "Dezen, door den bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde, hebt gij genomen en door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood". Let hier op de volgorde: eerst Gods "bepaalde raad" (Zijn verordening) en in de tweede plaats Zijn "voorkennis". Zo is het opnieuw in Rom. 8 : 29: "Want die Hij tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordineerd den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn". "Want" het eerste woord dat hier staat, slaat terug op het voorafgaande vers, en het laatste gedeelte daarvan luidt: "Hen die geroepen worden naar Zijn voornemen"; dat zijn dus degenen die Hij "tevoren gekend en te voren verordineerd" heeft.

Tenslotte moet er op gewezen worden, dat als we in de Schrift lezen, **dat God bepaalde mensen "kent", het woord gebruikt wordt in de zin van kennen met instemming en liefde. "Maar als iemand God lief heeft, die is door Hem gekend"**. Tot de huichelaars zal Jezus eens zeggen: "Ik heb u nooit gekend". Hij heeft hen nooit bemind. "Uitverkoren naar de voorkennis van God de Vader" betekent dus, door Hem gekozen als de speciale voorwerpen van Zijn instemming en liefde.

Als we deze zeven passages samenvatten horen we dat God sommigen heeft "verordineerd ten eeuwigen leven" en dat door Zijn verordening, zij, op Zijn tijd, "geloven", dat Gods verordening tot zaligheid van Zijn eigen verkorenen niet te danken is aan enig goed in hen, noch aan iets verdienstelijks uit hen, maar enkel aan Zijn "genade", dat God met opzet de voorwerpen waarvan je het in het minst verwachten zou, heeft uitgekozen om ontvangers van Zijn speciale gunsten te zijn, opdat "geen vlees zou roemen voor Hem"; dat God Zijn volk in Christus verkoos voor de grondlegging der wereld, niet omdat ze heilig waren, maar opdat zij zouden zijn heilig en onberispelijk voor Hem"; dat na sommigen tot zaligheid verkozen te hebben, Hij ook de middelen verordende, waardoor Hij Zijn eeuwige raad zou uitvoeren; dat dezelfde "genade", waardoor wij in Gods voornemen zalig worden, "ons gegeven is in Christus Jezus voor de grondlegging der wereld", dat lang voordat zij werkelijk geschapen werden, Gods uitverkorenen voor Zijn geest stonden, *door Hem "voorgekend" waren, d.w.z. zij waren de bepaalde voorwerpen van Zijn eeuwige liefde*.

Voordat wij ons wenden tot de volgende afdeling van dit hoofdstuk, is nog een woord nodig over de onderwerpen van Gods voorbestemmende genade. Wij willen dit terrein nog eens bezien, omdat juist op dit punt de leer van Gods vrij macht in het voorbestemmen van bepaalde personen tot zaligheid veelvuldiger wordt aangevallen. Bedervers van deze waarheid trachten zonder uitzondering een oorzaak te vinden buiten Gods eigen wil, die Hem ertoe beweegt zaligheid aan zondaren te verlenen; het een of ander wordt aan het scheepsel toegeschreven, dat het het recht geeft genade uit de handen van de Schepper te ontvangen. We keren dan terug tot de vraag: Waarom verkoos God juist hen die Hij verkoren heeft?

Wat was er in de uitverkorenen zelf, dat Gods hart tot hen trok? Was het omdat zij zekere deugden bezaten? Omdat ze mild van hart waren, zachtmoedig, sprekende de waarheid? In één woord, omdat zij "goed" waren dat God hen verkoos? Nee, want de Heere zegt: "Er is niemand goed dan één, namelijk God". Was het om enig goed werk dat zij verricht hadden? Nee, want er staat geschreven: "Er is niemand die goed doet, nee, er is ook niet tot één toe". Was het, omdat ze een ernst en ijver betoonden in het zoeken naar God? Nee, want weer staat er geschreven: "Er is niemand die naar God zoekt". Was het omdat God voorzag, dat zij zouden geloven? Nee, want hoe kunnen zij, die "dood zijn in zonden en in misdaden" in Christus geloven? Hoe kon God sommige mensen van te voren kennen als gelovigen, als geloven voor hen onmogelijk was? De Schrift verklaart dat wij "geloven door genade". Geloof is Gods gave, en los van deze gift zou niemand geloven. De oorzaak van Zijn keuze ligt dus in Hemzelf en niet in de voorwerpen van Zijn keuze. Hij verkoos hen die Hij verkoren heeft, eenvoudig omdat Hij koos hen te kiezen.

2. De vrijmacht van God de Zoon in de redding

Voor wie is Christus gestorven? Het behoeft zeker geen tegenspraak dat de Vader een uitdrukkelijk doel had, als Hij Hem gaf om te sterven, of dat God de Zoon een bepaald plan voor Zich had om Zijn leven af te leggen. "Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend". Wat was dan het doel van de Vader en het plan van de Zoon? Wij antwoorden, dat **Christus is gestorven voor "Gods uitverkorenen"**.

Wij zijn niet onbekend met het feit, dat het beperkte doel van de dood van Christus het onderwerp van veel tegenspraak is geweest. Welke grote in de Schrift geopenbaarde waarheid is dat niet? Ook vergeten wij niet, dat alles wat te maken heeft met de persoon en het werk van onze gezegende Heere moet worden behandeld met de uiterste eerbied, en dat een "aldus zegt de Heere" moet gegeven worden ter ondersteuning van iedere bewering van ons. Ons beroep moet zijn op de Wet en de Getuigenis.

Voor wie is Christus gestorven? Wie waren zij, die Hij van plan was te verlossen door Zijn bloedstorting? De Heere Jezus had zeer zeker een volstrekt besluit voor Zich, toen Hij naar het kruis ging. Als Hij dat had, dan volgt noodzakelijk, dat de omvang van dat doel beperkt was, omdat een absoluut besluit of voornemen van God verwezenlijkt moest worden. Als het absolute besluit van Christus het gehele mensdom zou omvatten, dan zou de gehele mensheid vast en zeker zijn gered. Om aan deze onontkoombare gevolgtrekking te ontkomen hebben velen aangenomen, dat er niet zo'n absoluut besluit voor Christus was, dat door Zijn dood een zuiver voorwaardelijke mogelijkheid van zaligheid voor de gehele mensheid is gemaakt. De afwijzing van deze bewering wordt gevonden in de beloften door de Vader aan Zijn Zoon gedaan, voordat Hij naar het kruis ging, ja voordat Hij vlees werd. De Geschriften van het Oude Testament stellen de Vader voor als belovende aan de Zoon een zekere beloning voor Zijn lijden ten behoeve van zondaren. Op dit punt zullen we ons beperken tot één of twee getuigenissen die bewaard zijn in het welbekende hoofdstuk 53 van Jesaja. Daar vinden wij het Woord dat zegt: "Als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien, om den arbeid Zijner ziel zal Hij het zien en verzadigd worden; door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken" (vers 10 en 11). Maar hier wilden wij stoppen en vragen, hoe kon het zeker zijn, dat Christus "Zijn zaad zou zien" en "de arbeid van Zijn ziel zien en verzadigd worden", tenzij de zaligheid van bepaalde leden van het menselijke geslacht heilig verordineerd was, en daarom zeker was? Hoe kon het zeker zijn dat Christus "velen rechtvaardigen" zou, als er niet een krachtadige voorziening was gemaakt dat iemand Hem als zijn Zaligmaker zou ontvangen?

Aan de andere kant, erop aandringen dat de Heere Jezus uitdrukkelijk het voornemen had de gehele mensheid te redden, is Hem te belasten met datgene waarvoor geen verstandig wezen schuldig zou zijn, namelijk om iets voor te nemen waarvan Hij, krachtens Zijn alwetendheid, wist dat toch nooit zou gebeuren. Vandaar de enige ons overgelaten verklaring, voor zover het vooraf bepaalde voornemen van Zijn dood erbij betrokken is, is dat Christus is gestorven voor de uitverkorenen alleen. Als samenvatting in één zin die naar wij vertrouwen voor elke lezer begrijpelijk zal zijn, zeggen wij, **dat Christus niet gestorven is om de redding van de gehele mensheid mogelijk te maken, maar om de zaligheid van allen die de Vader hem gegeven had, zeker te maken. Christus stierf niet eenvoudig om de zonden vergefelijk te maken, maar "om de zonde weg te doen" door Zichzelf op te offeren.**

1. **Het beperkte voornemen in de verzoening volgt noodzakelijk uit de eeuwige keuze van de Vader van bepaalde mensen ter zaligheid.** De Schriften delen ons mede, dat de Heere voordat Hij als mens geboren werd, zei: "Zie, Ik kom om Uw wil te doen, o God", en nadat Hij geboren was, verklaarde Hij: "Want ik ben uit den hemel nedergedaald, niet opdat Ik Mijn wil doen zou, maar de wil Desgenen Die Mij gezonden

heeft". Als God dan van het begin bepaalde mensen tot zaligheid verkoren heeft, dan is het wel zeker dat Christus, omdat Zijn wil in volmaakte overeenstemming was met de wil van de Vader, niet getracht heeft de verkiezing van de Vader te vergroten. Wat wij zojuist gezegd hebben is niet enkel een aannemelijke conclusie van onszelf, maar is in strikte harmonie met het uitdrukkelijk onderwijs van het Woord. Keer op keer sprak de Heere van hen, die de Vader Hem gegeven had, en over wie Hij bijzondere zorg had. Hij zei: "Al wat de Vader Mij geeft, zal tot Mij komen, en die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen... En dit is de wil des Vaders die Mij gezonden heeft, dat al wat Hij Mij gegeven heeft, Ik daaruit niet verlieze, maar hetzelfde opwekke ten uitersten dage". En weer: "Dit heeft Jezus gesproken en Hij hief Zijn ogen op naar den hemel, en zeide: Vader, de ure is gekomen, verheerlijk Uw Zoon, opdat Uw Zoon U verheerlijke. Gelijkerwijs Gij Hem macht gegeven hebt over alle vlees, opdat al wat Gij Hem gegeven hebt, Hij hun het eeuwige leven geve. Ik heb Uw Naam geopenbaard den mensen, die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt. Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelfde gegeven, en zij hebben Uw woord bewaard. Ik bid voor hen: Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij Mij gegeven hebt, want zij zijn Uwe. Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt; want Gij hebt Mij lief gehad vóór de grondlegging der wereld".

Vóór de grondlegging der wereld heeft de Vader een volk voorbestemd, om aan het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig gemaakt te worden, en de dood en opstanding van de Heere Jezus was juist bedoeld voor de uitvoering van dit heilige voornemen.

2. De eigen natuur van de verzoening getuigt, dat zij in haar toepassing op zondaren, beperkt was in het voornemen van God. De verzoening die Christus tot stand gebracht heeft kan beschouwd worden vanuit twee belangrijke oogpunten - naar Gods kant en naar de menselijke kant. **Naar Gods kant was het kruiswerk van Christus een voldoening, een bevrediging van de heilige toom, een voldoening gegeven aan de heilige gerechtigheid en heiligheid; naar de menselijke kant was het een plaatsvervanging, de Onschuldige nam de plaats in van de schuldigen, de Rechtvaardige stierf voor de onrechtvaardigen.** Maar de strikte vervanging door één Persoon in plaats van personen, en het op Hem leggen van vrijwillig lijden, sluit èn van de kant van de Plaatsvervanger èn van de kant van Hem aan wie Hij voldoening moet geven de definitieve erkenning in van de personen voor wie Hij optreedt, wier zonden Hij draagt, wier wettelijke verplichtingen Hij betaalt. Bovendien, als de Wetgever de voldoening aanvaardt, die door de Plaatsvervanger gegeven wordt, dan moeten degenen voor wie de Vervanger handelt, wier plaats Hij inneemt, noodzakelijk vrij verklaard worden. Als ik schuld heb en niet kan betalen en er een ander naar voren komt en mijn schuldeiser ten volle betaalt en een kwitantie ontvangt als erkenning van de betaling, dan heeft mijn schuldeiser ten aanzien van de wet, geen enkele vordering meer op mij. Aan het kruis gaf de Heere Jezus Zichzelf als een losprijs, en dat deze door God werd aanvaard, werd bevestigd door het lege graf, drie dagen later. De vraag die we hier zouden willen stellen is, voor wie werd deze losprijs geboden? Als hij was aangeboden voor de gehele mensheid, dan is de schuld, die op ieder mens drukt, voldaan. Als Christus in Zijn eigen lichaam op het kruishout de zonden van alle mensen droeg, zonder uitzondering, dan zal niemand verloren gaan. Als Christus "een vloek geworden" was voor allen van Adams geslacht, dan zal tenslotte niemand veroemd worden. "God kan niet tweemaal betaling eisen, eerst door de bloedende handen van mijn Borg, en dan nog eens door mij". Maar Christus betaalde niet de schuld van alle mensen zonder uitzondering, want er zijn sommigen die "in de gevangenis geworpen" zullen worden, waar hetzelfde Griekse woord voor "gevangenis" voorkomt, en zij zullen geenszins daaruit komen, tot zij de allerlaatste penning betaald zullen hebben, wat nooit zal gebeuren. Christus heeft niet de zonden van het gehele mensdom gedragen, want er zijn sommigen die "in hun zonden" sterven, en wier "zonde blijft". Christus was niet "een vloek gemaakt" voor allen van Adams geslacht, want er zijn sommigen, tot wie Hij toch zal zeggen: "Gaaf weg van Mij gij vervloekten". Wanneer gezegd wordt, dat Christus evenzeer voor allen stierf, dat Hij de Plaatsvervanger en Borg van het gehele menselijke geslacht geworden is, dat Hij leed ten behoeve van, en in plaats van de gehele mensheid, houdt dat in, dat Hij "de vloek droeg voor velen, die nu de vloek voor zichzelf dragen, dat Hij straf leed voor velen, die nu hun eigen ogen opslaan in de hel, zijnde in de pijn, dat Hij de losprijs betaalde voor velen, die toch in hun eigen eeuwige smart zullen betalen "het loon der zonde, 't welk is de dood". Maar aan de andere kant, wanneer gezegd wordt, zoals de Schrift zegt, dat Christus werd geslagen om de overtredingen van Gods volk, dat Hij Zijn leven gaf voor de schapen, dat Hij Zijn leven gaf tot losprijs voor velen, houdt dat in, dat Hij een verzoening deed, die

volkomen verzoent; dat Hij een prijs betaalde die werkelijk verlost; dat wil zeggen, dat Hij was gesteld tot een verzoening die werkelijk verzoent, dat wil zeggen dat Hij een Zaligmaker is, Die waarlijk zalig maakt.

3. Nauw verbonden en overeenkomend met wat wij boven gezegd hebben, is het onderwijs van de Schrift aangaande het priesterschap van onze Heere. Het is als de grote Hogepriester, dat Christus nu tussen treedt. Maar voor wie is Zijn tussenkomst bestemd? Voor het gehele menselijke geslacht, of alleen voor Zijn eigen volk? Het antwoord, gegeven door het Nieuwe Testament op deze vraag, is zo helder als glas. Onze Zaligmaker is Zelf de hemel binnen gegaan "om nu te verschijnen voor het aangezicht van God voor ons", dat is, voor degenen die "de hemelse roeping deelachtig zijn". En weer staat er geschreven: "Waarom Hij ook volkomen kan zalig maken degenen die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden". Dit is strikt overeenkomstig het type van het Oude Testament. Na het slachten van het offerdier ging Aäron in het heilige der heiligen als de vertegenwoordiger en ten behoeve van het volk van God. Het waren de namen van Israëls stammen, die op zijn borstplaat waren gegraveerd en het was in hun belang dat hij voor God verscheen. In overeenstemming hiermee zijn de woorden van onze Heere in Joh. 17 : 9. "Ik bid voor hen; Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen die Gij Mij gegeven hebt, want zij zijn Uwe". Nog een Schriftgedeelte verdient in dit verband bijzondere aandacht. Het gedeelte wordt gevonden in Romeinen 8. In vers 33 wordt de vraag gesteld: "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?" En dan volgt het geïnspireerde antwoord: "God is het die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het Die gestorven is, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt". Let er goed op, dat de dood en de voorspraak van Christus een en hetzelfde voorwerp hebben! Zoals het met het type was, zo is het tegenbeeld - verzoening en voorbede omvatten beide evenveel. Als dan Christus alleen voor de uitverkorenen tussen treedt en "niet voor de wereld", dan is Hij voor hen alleen gestorven.

4. Het aantal van hen die de weldaden van Christus' dood delen, wordt niet alleen door de natuur van de verzoening en het priesterschap van Christus bepaald, maar ook door Zijn macht. Als men toegeeft, dat Hij Die stierf aan het kruis, God geopenbaard in het vlees was, dan **volgt er onontkoombaar uit, dat Christus zal uitvoeren wat Hij heeft voorgenomen, wat Hij gekocht heeft, zal Hij bezitten; dat Hij degenen op wie Hij Zijn hart gesteld heeft, zal veilig stellen.** Als de Heere Jezus alle macht heeft in hemel en op aarde, dan kan niemand met succes Zijn wil weerstaan. Maar er kan gezegd worden: Dit is waar in abstracte zin, niettemin weigert Christus deze macht uit te oefenen, in zover als Hij nooit iemand zal dwingen Hem als Zaligmaker te omhelzen. In zekere zin is dat waar, maar in een andere zin is het beslist onwaar. De zaligheid van een zondaar - wie ook - is een zaak van heilige macht. Van nature is de zondaar in vijandschap met God, en niets dan heilige macht die in hem werkt, kan deze vijandschap overwinnen. Vandaar dat er geschreven staat: "Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader - Die Mij gezonden heeft - hem trekke". **Het is de heilige macht, die de ingeboren vijandschap van de zondaar overwint, die hem gewillig maakt tot Christus te komen, opdat hij het leven mag hebben.** Maar deze "vijandschap" wordt niet in allen overwonnen - waarom? Is het omdat de vijandschap te sterk is om overwonnen te worden? Zijn sommige harten zo verhard tegen Hem dat Christus geen toegang kan verkrijgen? Door hierop bevestigend te antwoorden ontkent men Zijn almacht. Uiteindelijk is het niet een vraag betreffende de wil of onwil van de zondaar, want van nature zijn allen onwillig. De wil om tot Christus te komen is het voltooide werk van de Goddelijke macht, die werkt in het menselijk hart, om de ingeboren en chronische "vijandschap" van de mens te overwinnen, zoals er geschreven staat: "Uw volk zal zeer gewillig zijn ten dage Uwer heirkraft". Wanneer gezegd wordt, dat Christus niet in staat is diegenen voor Zich te winnen, die onwillig zijn, houdt dat in, dat ontkend wordt dat van Hem alle macht in hemel en op aarde is. Door te stellen dat Christus Zijn macht niet kan uitoefenen zonder de verantwoordelijkheid van de mens te vernietigen, wordt de vraag, die hier gesteld is ontweken, want Hij heeft Zijn macht uitgeoefend, en hen die tot Hem gekomen zijn gewillig gemaakt, en als Hij dit deed zonder hun verantwoordelijkheid te vernietigen, waarom kan Hij dat ook anderen niet doen? Als Hij het hart van één zondaar voor Zich kan winnen, waarom niet dat van een andere? Wanneer gezegd wordt, zoals gewoonlijk het geval is, dat de anderen Hem niet willen toelaten, trekt men Zijn algenoegzaamheid in twijfel. Het is een vraag betreffende Zijn wil. Als de Heere Jezus de zaligheid van de gehele mensheid verordend, gewenst en voorgenomen heeft, dan zal het gehele menselijk geslacht zalig worden, of anders, ontbreekt Hem de macht Zijn voornemens uit te voeren, en in dat geval kon er nooit gezegd zijn: "Om den arbeid Zijner ziel zal Hij het zien en verzadigd worden".

De zaak waar het om gaat heeft alles te maken met de Godheid van de Zaligmaker, want een verslagen Zaligmaker kan geen God zijn.

Nadat we enkele van de algemene beginselen bezien hebben, die ons er toe brengen te geloven dat de dood van Christus beperkt was in zijn bedoeling, gaan we nu enkele uitdrukkelijke getuigenissen van de Schrift bezien die dit uitdrukkelijk bevestigen. In dat wonderlijke en onvergelykelijke hoofdstuk 53 van Jesaja zegt God ons over Zijn Zoon: "Hij is uit den angst en uit het gericht weggenomen; en wie zal Zijn leeftijd uitspreken? Want Hij is afgesneden uit het land der levenden; om de overtreding Mijsns volks is de plaag op Hem geweest" (vers 8). In volkomen harmonie hiermee was het woord van de engel tot Jozef: "Gij zult Zijn naam heten Jezus, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden". D.w.z. niet zuiver Israël alleen, maar allen die de Vader hem gegeven had. Onze Heere Zelf verklaarde: "De Zoon des Mensen kwam niet om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen. Maar waarom is er gezegd "voor velen", indien allen zonder uitzondering erin begrepen zijn? Het was "Zijn volk" dat Hij "verloste". Het was voor "de schapen" en niet de "bokken", dat de Goede Herder Zijn leven gaf. Het was de "Kerk van God", die Hij kocht met Zijn eigen bloed.

Als er één schriftgedeelte is, waarop wij onze verhandeling zouden willen baseren, dan is het wel Joh. 11 : 49-52. Hier wordt ons gezegd: "En een uit hen, namelijk Kajafas, die deszelve jaars hogepriester was, zeide tot hen: Gij verstaat niets; en gij overlegt niet, dat het ons nut is, dat één Mens sterve voor het volk, en het gehele volk niet verloren ga. En dit zeide hij niet uit zichzelf; maar zijnde hogepriester deszelve jaars, profeteerde hij, dat Jezus sterven zou voor het volk; en niet alleen voor dat volk, maar opdat Hij ook de kinderen Gods, die verstrooid waren, tot één zou vergaderen".

Hier wordt ons gezegd dat Kajafas niet uit zichzelf profeteerde, zoals zij die door God in de tijden van het Oude Testament gebruikt werden. Zijn profetie kwam niet uit hemzelf voort, maar hij sprak zoals hij gedreven werd door de Heilige Geest, zo wordt de waarde van zijn uitspraak zorgvuldig bewaard, en de heilige bron van deze openbaring uitdrukkelijk vastgesteld. Hier wordt ons ook definitief meegedeeld, dat Christus stierf voor "het volk", d.w.z. Israël, en ook voor het ene Lichaam, Zijn Kerk, want het is in de Kerk, dat de kinderen van God - "verstrooid" onder de volkeren - nu worden "bijeengegaderd". En is het niet opmerkelijk, dat de leden van de Kerk hier worden genoemd "kinderen van God", zelfs voordat Christus stierf, en daarom, nog voordat Hij ermee begon Zijn Kerk te bouwen! De zeer grote meerderheid van hen was toen nog niet geboren, toch werden ze als "kinderen van God" beschouwd; kinderen van God, omdat ze in Christus verkoren waren vóór de grondlegging der wereld en daarom "te voren verordineerd tot de aanneming tot kinderen door Jezus Christus in Zichzelfen". Op gelijke wijze zei Christus "Ik heb (niet: "ik zal hebben") nog andere schapen, die van deze stal niet zijn".

Als ooit het werkelijke plan van het kruis duidelijk het hart en het spreken van onze gezegende Zaligmaker beheerste, dan was het wel in de laatste week van Zijn aardse bediening voor Zijn sterven. Wat stellen de Schriften vast, als ze handelen over dit deel van Zijn bediening, in verband met ons huidige onderzoek? Ze zeggen: "Jezus wetende dat Zijn ure gekomen was, dat Hij uit deze wereld zou overgaan tot de Vader, alzo Hij de Zijnen, die in de wereld waren, liefgehad had, zo heeft hen liefgehad tot het einde". Ze hebben Zijn woord opgetekend: "En Ik heilig Mij zelve voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid". Wat betekent, dat Hij Zich terwille van de Zijnen, degenen die Hem door de Vader gegeven zijn, overgaf in de dood aan het kruis. Men moet zich toch wel afvragen: Waarom dat onderscheid in uitdrukkingen, als Christus stierf voor alle mensen zonder onderscheid?

Voordat wij deze afdeling van het hoofdstuk besluiten, moeten we nog kort een paar van deze passages overwegen, die zeer duidelijk een onbeperkt doel in de dood van Christus lijken te leren. In 2 Kor. 5 : 15 lezen we dat "Een voor allen stierf". Maar dit is niet alles wat dit schriftgedeelte getuigt. Als het hele vers en de passage waaruit deze woorden genomen zijn, zorgvuldig onderzocht worden, zal men vinden, dat ze in plaats van een onbeperkte verzoening te leren, uitdrukkelijk leert dat de dood van Christus een beperkt doel heeft. Het hele vers luidt: "Want de liefde van Christus dringt ons, als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn". Er moet op gewezen worden, dat in het Grieks het bepaalde lidwoord staat voor het laatste "allen", en dat het werkwoord in de verleden tijd (aoristus) staat, en daarom zou het vers moeten luiden: "Wij oordelen dus, dat als Eén stierf voor allen, zij dan allen stierven". De apostel trekt hier een conclusie, zoals duidelijk is uit de woorden: Wij oordelen dus dat als... dan waren..." Zijn bedoeling is, dat degenen, voor wie Hij stierf juridisch beschouwd worden als ook gestorven te zijn.

Het volgende vers gaat door en zegt: "En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is". Hij stierf niet alleen, maar "is ook opgewekt", en dat worden ook de "allen" voor wie Hij stierf, want het wordt hier gezegd dat zij "leven". **Degenen voor wie een plaatsvervanger optreedt worden wettig beschouwd als zelf gehandeld te hebben.** Ten aanzien van de wet zijn de plaatsvervanger, en degenen die hij vertegenwoordigt, één. Zo is het in Gods ogen. **Christus werd gelijk met Zijn volk gesteld en Zijn volk werd met Hem gelijk gesteld;** vandaar dat zij (wettig) stierven toen Hij stierf en toen Hij opstond, stonden zij ook op. Maar verder wordt ons in deze passage (vers 17) gezegd, dat als iemand in Christus is, hij een nieuwe schepsel is; hij heeft een nieuw leven ontvangen, in werkelijkheid even goed als ten opzichte van de wet. **Niet alleen hun schuld is verzoend, zij leiden ook metterdaad een nieuw leven.** Vandaar dat de "allen" voor wie Christus stierf, hier geboden wordt "voortaan niet meer zichzelf te leven", maar voor Hem, Die voor hen gestorven en opgewekt is". Met andere woorden, zij die behoren tot deze "allen" voor wie Christus stierf, worden hier opgewekt in hun dagelijks leven daadwerkelijk te tonen, wat juridisch voor hen waar is: zij moeten "leven voor Christus, die voor hen stierf". Aldus wordt het "Eén stierf voor allen" voor ons beperkt. De "allen" waarvoor Christus stierf zijn "zij die leven" en aan wie hier geboden wordt "voor Hem" te leven.

Deze passage leert dan drie belangrijke waarheden, en om haar doel des te beter te laten zien, vermelden wij ze in omgekeerde volgorde. Sommigen wordt hier geboden niet meer voor zichzelf te leven, maar voor Christus; degenen die zo vermaand worden zijn "zij die leven", dat is geestelijk leven, daarom, de kinderen van God, want zij alleen van de mensheid bezitten geestelijk leven; alle anderen zijn dood in zonden en misdaden. Degenen, die zo leven zijn degenen, de "allen", de "zij", voor wie Christus stierf en weer opstond. Deze passage leert daarom, dat Christus stierf voor al Zijn volk, de uitverkorenen, hen die Hem door de Vader gegeven waren, dat "zij leven" ten gevolge van Zijn dood (en wederopstanding "voor hen") - en de uitverkorenen zijn de enigen die zo "leven", en dit leven, dat van hen is door Christus, moet "voor Hem" geleefd worden: Christus liefde moet hen nu "dringen".

"Want er is één God, er is ook één Middelaar Gods en der mensen (niet "des mensen", want dit zou een geslachtsnaam geweest zijn en de mensheid betekend hebben. o, die nauwkeurigheid van de Heilige Schrift!) de mens Christus Jezus, Die Zichzelf gegeven heeft tot een rantsoen voor allen, zijnde de getuigenis te zijner tijd".

Op de woorden "Die Zichzelf gegeven heeft tot een rantsoen voor allen", gaan wij nu in. In de Schrift wordt het woord "allen" (wanneer het op de mensheid toegepast wordt) gebruikt in twee betekenissen: absoluut en betrekkelijk. In sommige fragmenten betekent het allen zonder uitzondering; in andere betekent het allen zonder onderscheid. Welke van deze betekenissen voor een bepaalde passage geldt, moet bepaald worden door de context en beslist worden door vergelijking met parallelle Schriftgedeelten. Dat het woord "allen" gebruikt wordt in een betrekkelijke en beperkte zin, en in zo'n geval allen zonder onderscheid betekent, en niet allen zonder uitzondering, blijkt duidelijk uit een aantal Schriftgedeelten, waaruit wij er twee of drie als voorbeelden kiezen.

"En al het Joodse land ging tot hem uit en die van Jeruzalem, en werden allen van hem gedoopt in de rivier de Jordaan, belijdende hun zonden". Betekent dit dat elk mens, man, vrouw en kind uit "al het Joodse land en die van Jeruzalem" door Johannes in de Jordaan gedoopt werd? Vast niet. Lukas 7 : 30 zegt duidelijk: "Maar de Farizeeën en wetgeleerden hebben de raad Gods tegen zichzelf verworpen, door hem niet gedoopt zijnde". Wat betekent het dan, dat allen door hem gedoopt werden? Wij antwoorden, het betekent niet allen zonder uitzondering, maar allen zonder onderscheid, d.w.z. alle klassen en soorten van de mensen. Dezelfde uitleg is van toepassing op Luk. 3 : 21. Weer lezen we: "En des morgens vroeg kwam Hij wederom in de tempel, en al het volk kwam tot Hem en nedergezeten zijnde leerde Hij hen". Moeten we deze uitdrukking absoluut of relatief begrijpen? Betekent "al het volk" allen zonder uitzondering, of allen zonder onderscheid, dat is alle klassen en soorten van de mensen? Blijkbaar het laatste, want de tempel was niet groot genoeg om iedereen die toen in Jeruzalem was een plaats te bieden; het was toen het feest der Loofhutten. Opnieuw lezen we in Hand. 22 : 15 "Want gij (Paulus) zult Hem getuige zijn bij alle mensen van hetgeen gij gezien en gehoord hebt". Zeker betekent hier "alle mensen" niet elk lid van het menselijke geslacht. Vandaar dat wij stellen, dat de woorden "Die Zichzelf gegeven heeft tot een rantsoen voor allen" in 1 Tim. 2 : 6 betekenen "allen zonder onderscheid", en niet "allen zonder uitzondering". Hij gaf Zichzelf tot een rantsoen voor mensen van alle volken, van alle geslachten, van alle klassen; in één woord, voor al de uitverkorenen: "Want Gij zijt geslacht en hebt ons Gode gekocht door Uw bloed uit alle geslacht,

en taal, en volk, en natie." Dat dit geen eigenwillige bepaling is van de "allen" in onze passage blijkt duidelijk uit Matth. 20 : 28, waar we lezen "De Zoon des mensen kwam niet om gediend te worden, maar om te dienen en om Zijn leven te geven tot een rantsoen voor velen", welke beperking geheel zonder betekenis zou zijn, als Hij Zichzelf tot een losprijs voor allen zonder uitzondering gaf. Bovendien moeten de kenmerkende woorden "zijnde de getuigenis te zijner tijd" in overweging genomen worden. Als Christus Zichzelf gaf tot een losprijs voor het gehele menselijke geslacht, in welke zin zal dit "een getuigenis te zijner tijd" zijn, aangezien massa's mensen zeker voor eeuwig verloren zullen gaan? Maar als onze tekst betekent dat Christus Zichzelf gaf tot een losprijs voor Gods uitverkorenen, voor allen zonder onderscheid, zonder onderscheid van nationaliteit, sociaal prestige, moreel, karakter, leeftijd of geslacht, dan is de bedoeling van deze woorden, die een nadere omschrijving geven, heel begrijpelijk, want "te zijner tijd" zal dit "getuigd" worden in de daadwerkelijke en voltooide zaligheid van ieder van hen.

"Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden des doods, opdat Hij door de genade Gods voor allen den dood smaken zou". Deze passage behoeft ons niet lang op te houden. Er staat geen enkel woord in het Grieks, dat overeenkomt met "mens" in de engelse vertaling. In het Grieks is het in het abstracte gelaten. "Hij proeft de dood voor ieder". De herziene vertaling (in het Engels) heeft terecht "mens" uit de tekst weggelaten, maar onjuist het woord in cursiefschrift ingevoegd. Anderen veronderstellen, dat het woord "ding" behoort gebruikt te worden: "Hij smaakte de dood voor ieder ding", maar wij vinden dit ook fout. Ons lijkt het, dat de woorden die onmiddellijk volgen, onze tekst verklaren: "Want het betaamde Hem, om Welken alle dingen zijn en door Welken alle dingen zijn, dat Hij vele kinderen tot de heerlijkheid leidende, den oversten Leidsman hunner zaligheid door lijden zou heiligen". Het is over "kinderen" dat de apostel hier schrijft en wij doen als voorstel dat nu nog het begrip "kind" erbij gedacht moet worden - dus: "Hij smaakte de dood voor allen" - en dan "kinderen" in cursiefschrift toevoegen. Dus in plaats van een onbeperkt voornemen van Christus' dood te leren, is Hebr. 2 : 9, 10 volkomen in harmonie met de andere Schriftgedeelten die we hebben genoemd en die het beperkte voornemen in de verzoening tot uitdrukking brengen. Het was voor de "kinderen" en niet het menselijke geslacht dat onze Heere "de dood smaakte". Laten we zeggen bij het afsluiten van dit deel van het hoofdstuk, dat de enige beperking in de verzoening waarvoor we gestreden hebben, voortkomt uit zuivere soevereiniteit. Het is geen beperking naar waarde of deugd, maar van voornemen en toepassing.

We willen nu bezien:

3. De soevereiniteit van God de Heilige Geest in de zaligheid van zondaren

Omdat de Heilige Geest één van de drie Personen in de gezegende Drieëenheid is, volgt eruit, dat Hij volkomen instemt met de wil en het voornemen van de andere Personen der Godheid. Het eeuwige doel van de Vader in de verkiezing, het beperkte voornemen in de dood van de Zoon en de beperkte omvang van de werkingen van de Heilige Geest zijn in volmaakte overeenstemming. Als de Vader bepaalde mensen vóór de grondlegging der wereld verkoos en hen aan Zijn Zoon gaf, en als het voor hen was, dat Christus Zich tot losprijs gaf, dan is de Heilige Geest nu niet bezig om "de wereld tot Christus te brengen". **De taak van de Heilige Geest in de wereld is thans de weldaden van Christus' verlossende offerande toe te passen.** De vraag, die ons nu zal bezig houden, is niet de grootte van de kracht van de Heilige Geest - op dat punt kan er geen twijfel bestaan, die is oneindig - maar wat wij willen trachten aan te tonen is, dat Zijn kracht en werkingen worden geleid door heilige wijsheid en soevereiniteit.

We hebben zojuist gezegd dat de kracht en werkingen van de Heilige Geest geleid worden door heilige wijsheid en onbetwistbare soevereiniteit. Om deze bewering te bewijzen doen wij eerst een beroep op de woorden des Heeren tot Nicodemus. "De wind blaast waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet vanwaar hij komt en waar hij heen gaat; alzo is een iegelijk die uit de Geest geboren is". Hier wordt een vergelijking getrokken tussen de wind en de Geest. De vergelijking is een dubbele: in de eerste plaats zijn beide soeverein in hun werkingen, en in de tweede plaats zijn beide mysterieus in hun werkingen. De vergelijking wordt toegespitst in het woordje "alzo". Het eerste punt van overeenkomst wordt gezien in de woorden "waarheen hij wil" of "behaagt"; het tweede wordt gevonden in de woorden "gij weet niet". Met het tweede punt van overeenkomst hebben wij nu niet te maken, maar op het eerste punt zouden wij verder willen ingaan. "De wind blaast waar het hem behaagt. Zo is een iegelijk die uit de Geest geboren is". De wind is een element, dat de mens niet kan intomen noch kan hinderen. De wind vraagt niet om het behagen van de mens en kan ook niet door zijn bedenksels geregeld worden.

Zo is het ook met de Geest. De wind blaast, wanneer het hem behaagt, waar het hem behaagt, zoals het hem behaagt. Zo is het ook met de Geest. De wind wordt geregeld door Goddelijke wijsheid; toch, wat de mens betreft, is hij absoluut soeverein in zijn werkingen. Zo is het ook met de Geest. Soms blaast de wind zo zacht, dat een blad nauwelijks ritselt. Op andere tijden blaast hij zo hard, dat het stormgeluid mijlen ver gehoord kan worden. Zo is het met de nieuwe geboorte. Met sommigen handelt de Heilige Geest zo zacht, dat Zijn werk onmerkbaar is voor menselijke toeschouwers; bij anderen is Zijn werking zo krachtig, radicaal, buitengewoon, dat Zijn verrichtingen voor velen duidelijk zijn. Soms is de wind zuiver plaatselijk in zijn omvang, op andere tijden wijd van omvang. Zo is het ook met de Geest. Vandaag werkt Hij in één of twee zielen; morgen kan Hij, zoals op het Pinksterfeest, een hele menigte in het hart treffen. Maar, of Hij aan weinigen of velen werkt, Hij raadpleegt geen mens. Hij werkt zoals het Hem behaagt. De nieuwe geboorte is te danken aan de soevereine wil van de Geest.

Elk van de drie Personen in de gezegende Drieëenheid is betrokken bij onze zaligheid; van de Vader is de voorbestemming; van de Zoon de verzoening, van de Geest de wedergeboorte. De Vader verloor ons, de Zoon stierf voor ons, de Geest maakte ons levend. De Vader droeg zorg over ons; de Zoon stortte Zijn bloed voor ons, de Geest verricht Zijn werk in ons. Het is met het werk van de Geest, dat we ons nu bezig houden, met Zijn werk in de nieuwe geboorte, en in het bijzonder met Zijn soevereine werkingen in de nieuwe geboorte. De Vader neemt onze nieuwe geboorte voor, de Zoon heeft de nieuwe geboorte mogelijk gemaakt (door Zijn "arbeid"), maar de Geest is het, Die de nieuwe geboorte verricht. "Geboren uit de Geest". **De nieuwe geboorte is alleen het werk van God de Geest en de mens heeft geen part of deel in het veroorzaken ervan.** Dit volgt uit de eigen natuur van de zaak. Geboorte sluit elke poging of werk uit, van de kant van degene die geboren wordt. Persoonlijk hebben we bij onze geestelijke geboorte niet meer te doen dan bij onze natuurlijke geboorte. **De nieuwe geboorte is een geestelijke wederopstanding, een "overgaan uit de dood in het leven", en duidelijk is het, dat wederopstanding helemaal buiten zeggenschap van de mens is. Geen lichaam kan zichzelf weer bezielen. Daarom staat er geschreven: "De Geest is het, Die levend maakt; het vlees is niet nut".**

Maar de Geest maakt niet iedereen "levend". Waarom? Het gebruikelijke antwoord, dat op deze vraag gegeven wordt, is: "omdat iedereen niet vertrouwt op Christus". Er wordt verondersteld, dat de Heilige Geest alleen zij die geloven levend maakt. Maar dit is het paard achter de wagen spannen. **Geloof is niet de oorzaak van de nieuwe geboorte, maar het gevolg ervan.** Dit behoort geen betoog nodig te hebben. Geloof (in God) is een vreemd (exotisch) iets, dat niet ingeboren is in het menselijke hart. Als het geloof een natuurlijk voortbrengsel van het menselijke hart zou zijn, de uitoefening van een eigenschap die algemeen is voor de menselijke natuur, zou er nooit geschreven zijn: "Het geloof is niet aller". Geloof is een geestelijke gunst, de vrucht van de geestelijke natuur, en omdat de onwedergeborenen geestelijk dood zijn - "dood in zonden en misdaden" - volgt er uit dat het onmogelijk is dat uit hen geloof voortkomt, want een dood mens kan niet iets geloven. "En die in het vlees zijn, kunnen God niet behagen", maar zij zouden het kunnen, als het voor het vlees mogelijk was om te geloven. Vergelijk met deze laatste genoemde tekst "Maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen". **Kan God worden "behaagd" of voldaan met enig ding, dat zijn oorsprong niet heeft in Hem Zelf?**

Dat het werk van de Heilige Geest voorafgaat aan ons geloof, is onmiskenbaar vastgelegd in 2 Thess. 2 : 13. "God heeft u van den beginne uitverkoren tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes, en geloof der waarheid". Let erop, dat de heiligmaking des Geestes eerst komt en het "geloof der waarheid" mogelijk maakt. Wat is dan de "heiligmaking des Geestes"? Wij antwoorden, de nieuwe geboorte. In de Schrift betekent "heiligmaking" altijd: "afscheiding", "afzondering van iets en tot iets of iemand".

Laten we nu onze bewering staven, dat de "heiligmaking des Geestes" overeenstemt met de nieuwe geboorte en wijst op het persoonlijk effect ervan.

Er is een dienaar van God, die het Evangelie predikt tot een vergadering, waarin een honderdtal ongeredde mensen zijn. Hij brengt hun het onderwijs van de Schrift aangaande hun verwoeste en verloren toestand. Hij spreekt van God, Zijn wezen en rechtvaardige eisen. Hij vertelt dat Christus voldaan heeft aan Gods eisen en dat de Rechtvaardige is gestorven voor de onrechtvaardigen, en verklaart, dat door "deze Mens" nu gepredikt wordt de vergeving van zonden. Hij besluit met er bij de verlorenen op aan te dringen te geloven, wat God in Zijn Woord heeft gezegd, en Zijn Zoon aan te nemen als hun eigen persoonlijke Zaligmaker.

De vergadering is afgelopen; de mensen verspreiden zich. Negenennegentig ongeredden hebben geweigerd tot Christus te komen, opdat zij het leven mochten hebben.

Ze gaan weg in de nacht zonder hoop, en zonder God in de wereld. Maar de honderdste hoort het Woord des levens. Het gestrooide zaad valt in de grond die door God bereid is. Hij gelooft het goede nieuws en gaat naar huis, verheugd dat zijn naam staat geschreven in de hemel. Hij is "wedergeboren" en precies als een pas geboren baby in de natuurlijke wereld het leven begint met instinctief, in zijn hulpeloosheid, aan zijn moeder te "hangen", zo "hangt" deze pas geboren ziel aan Christus. Juist zoals wij lezen: "De Heere opende" het hart van Lydia, "dat zij acht sloeg op hetgeen door Paulus gesproken werd". Zo maakt in het hierboven gestelde geval de Heilige Geest die ene levend, voordat hij de boodschap van het Evangelie geloofde. Dit is dan de "heiligmaking des Geestes": deze ene ziel die wedergeboren is, is krachtens zijn nieuwe geboorte, afgezonderd van de andere negenenentig. De wedergeborenen worden door de Geest apart gezet van hen die dood zijn in zonden en misdaden.

Om terug te keren naar 2 Thess. 2 : 13. "Maar wij zijn schuldig altijd God te danken over u, broeders, die van den Heere bemind zijt, dat u God van den beginne verkoren heeft tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes en geloof der waarheid".

De gedachtegang is hier uiterst belangrijk en leerzaam. Ten eerste, Gods eeuwige verkiezing; ten tweede, de heiligmaking van de Geest; ten derde, het geloof der waarheid. Precies dezelfde orde wordt gevonden in 1 Petr. 1 : 2: "Uitverkoren naar de voorkennis van God de Vader, in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus". Wij nemen aan, dat de "gehoorzaamheid" hier is de "gehoorzaamheid des geloofs", die zich de deugden van het gesprenkelde bloed van de Heere Jezus toeëigent. Zo dan, vóór de "gehoorzaamheid des geloofs", is het werk van de Geest ons apart te zetten, en daarachter staat weer de verkiezing van God de Vader. Zij dan, die "geheiligd zijn door de Geest", zijn zij die "God van den beginne heeft verkoren tot zaligheid", die zijn "uitverkoren naar de voorkennis van God de Vader".

De Heilige Geest is soeverein in Zijn werkingen, en Zijn zaligmakende taak is beperkt tot Gods uitverkorenen; zij zijn de mensen, die Hij "bevestigt", "verzegelt", leidt in alle waarheid, en vertoont de dingen die gaan komen. Het werk van de Geest is noodzakelijk voor de volledige uitvoering van het eeuwige voornemen des Vaders.

Als we, met eerbied gesproken, zouden aannemen, dat God niets meer gedaan had dan Christus te geven om voor zondaren te sterven, dan zou geen enkele zondaar ooit zalig geworden zijn. Om een zondaar te laten zien, dat hij een Zaligmaker nodig heeft, en hem gewillig te maken, de Zaligmaker Die hij nodig heeft te omhelzen, is het werk van de Heilige Geest, aan en in hem, noodzakelijk. Had God niets meer gedaan dan Christus te geven om te sterven voor zondaars en dan Zijn dienaren gezonden had om de zaligheid door Christus te verkondigen, het helemaal overlatend aan de zondaars zelf om Hem te aanvaarden of te verwerpen, zoals het hun behaagde, dan zou iedere zondaar Hem verworpen hebben, omdat ieder mens in zijn hart God haat en met Hem in vijandschap is.

Daarom is het werk van de Heilige Geest noodzakelijk om de zondaar tot Christus te brengen, zijn ingeboren tegenstand te overwinnen en hem ertoe te brengen de beschikking, die God gemaakt heeft, te aanvaarden. Van nature zijn Gods uitverkorenen kinderen des toorns net als de anderen; en als zodanig zijn hun harten in vijandschap tegen God.

Maar deze "vijandschap" van hen is overwonnen door de Geest en het is een gevolg van Zijn wederbarend werk, dat zij in Christus geloven. Is het dan niet duidelijk, dat de reden waarom anderen gelaten worden buiten het koninkrijk van God, niet alleen is omdat zij niet willen ingaan, maar ook, omdat de Heilige Geest niet zo met hen gehandeld heeft? Is het niet duidelijk, dat de Heilige Geest soeverein is in de uitoefening van Zijn kracht; dat, zoals de wind blaast waarheen hij wil, zo ook de Heilige Geest werkt waar het Hem behaagt?

En nu de samenvatting.

Wij hebben getracht de volmaakte eenheid en duurzaamheid van Gods wegen aan te tonen: dat elke Persoon in de Godheid werkt met instemming van en in harmonie met de andere Personen. God de Vader verkoos bepaalde mensen tot zaligheid, God de Zoon stierf voor de verkorenen en God de Geest maakt de verkorenen levend.

DE SOEVEREINITEIT VAN GOD IN ZIJN WERKING

"Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen; Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid Amen". Heeft God alles wat er gebeuren gaat, vooraf verordend? Heeft Hij bepaald dat wat er is, er moest zijn? Uiteindelijk is dit slechts een andere manier om je af te vragen: Regeert God nu over de wereld en over iedereen en alles wat erin is? Als God de wereld beheerst, bestuurt Hij die dan volgens een bepaald doel, of zonder doel en in het wilde weg? Als Hij regeert volgens een voornemen, wanneer is dan dat voornemen gemaakt? Is God voortdurend bezig Zijn voornemen te veranderen en maakt Hij dagelijks een nieuw plan, of werd Zijn voornemen van eeuwigheid gevormd? Zijn Gods handelingen, zoals de onze, onderhevig aan verandering van de omstandigheden, of vloeien ze voort uit Zijn eeuwig voornemen? Als God een voornemen vormde voordat de mens werd geschapen, wordt dan dat voornemen nu uitgevoerd volgens Zijn oorspronkelijke plannen, en is Hij nu bezig naar dat doel toe te werken? Wat zeggen de Schriften? Zij spreken van God als Een "Die alle dingen werkt naar de raad van Zijn wil".

Weinigen die dit boek lezen, zullen waarschijnlijk het getuigenis, dat God alle dingen weet en vooraf kent in twijfel trekken, maar velen aarzelen wellicht verder dan dit te gaan. Is het echter niet vanzelfsprekend, dat als God alle dingen van te voren weet, Hij ook alle dingen van te voren verordeneerd heeft? Is het niet duidelijk, dat God vooraf weet wat er zijn zal, omdat Hij heeft bevolen wat er zijn zal? **Gods voorkennis is niet zozeer de oorzaak van de feiten, eerder zijn de feiten de gevolgen van Zijn eeuwig voornemen.** Als God heeft bepaald, dat een ding er zal zijn, weet Hij dat het er zal zijn. Uiteraard kan er niet iets bekend zijn van wat zijn zal tenzij het zeker is dat het er zal zijn, en er is niets zeker dat het er zijn zal, tenzij God verordeneerd heeft dat het er zal zijn. Neem de kruisiging als voorbeeld. Op dit punt is het onderwijs der Schrift zo helder als glas. Christus als het Lam waarvan het bloed vergoten moest worden, was "voorgekend voor de grondlegging der wereld". Daar Hij dus het slachten van het Lam "voorbekend" had, wist God, dat Hij "ter slachting geleid" zou worden, en daarom maakte Hij het bekend door Jesaja de profeet. De Heere Jezus werd niet "overgeleverd" door God met enkel voorwetenschap dat het zou plaats vinden, maar door Zijn vastgestelde raad en voorverordening. Voorkennis van toekomstige gebeurtenissen berust dus op Gods verordeningen. Daarom, als God vooraf weet alles wat er komen gaat, is dat omdat Hij van alle eeuwigheid in Zichzelf bepaald heeft alles wat er zijn zal. "Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend", wat aantoont dat God een plan heeft, dat God Zijn werk niet lukraak begon zonder kennis van de uitwerking van Zijn plan.

God schiep alle dingen. Deze waarheid zal geen vraag zijn voor iemand die buigt voor het getuigenis der Heilige Schrift. Ook zal niemand van hen bereid zijn te beweren dat het werk van de schepping een toevallig werk was. Eerst had God het voornemen om te scheppen en toen voerde Hij de scheppende daad uit, ter vervulling van dat voornemen. Alle ware christenen zullen grif de woorden van de Psalmist aanvaarden en zeggen: "Hoe groot zijn Uw werken, o HEERE! Gij hebt ze alle met wijsheid gemaakt". Zal iemand die instemt met wat we zojuist gezegd hebben, ontkennen dat God het voornemen had, om de wereld Die Hij geschapen had, ook te regeren, te besturen? Voorzeker was de schepping van de wereld niet het einde van Gods voornemen met de wereld. Zeker bepaalde Hij niet eenvoudig de wereld te scheppen en de mens erin te plaatsen, en ze dan beide aan hun lot over te laten. Het moet duidelijk zijn, dat God een groot doel of doeleinden op het oog had, waardig aan Zijn oneindige volmaaktheden, en dat Hij nu de wereld bestuurt om deze doeleinden te verwezenlijken. "De raad des HEEREN bestaat in eeuwigheid, de gedachten Zijns harten van geslacht tot geslacht". "Gedenkt der vorige dingen van oude tijden af, dat Ik God ben, en er is geen God meer, en er is niet gelijk Ik; Die van den beginne aan verkondigt het einde, en vanouds af die dingen, die nog niet geschied zijn, Die zegt: Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen".

Veel andere passages zouden aangevoerd kunnen worden om aan te tonen, dat God vele raadsbesluiten heeft betreffende deze wereld en betreffende de mens en dat deze raadsbesluiten zeker zullen worden uitgevoerd. Alleen als wij ze zo beschouwen, kunnen wij de profetieën der Schrift op de juiste wijze waarderen. In de profetie heeft de machtige God zich verwaardigd ons toe te laten in de geheime kamer van Zijn eeuwige raadsbesluiten, en aan ons bekend te maken wat Hij voorgenomen heeft in de toekomst te doen. De honderden profetieën, die in het Oude en Nieuwe Testament gevonden worden, zijn niet zozeer voorzeggingen van wat zal gebeuren, maar ze zijn openbaringen aan ons van wat God voorgenomen heeft zeker te zullen doen. Weten we uit de profetie, dat deze huidige eeuw, net als alle

voorafgaande tijden, moet eindigen met een volledig bewijs van het falen van de mens? Weten we, dat er een wereldwijde afkeer van de waarheid, een algemene afval zal zijn? Weten wij, dat de antichrist moet geopenbaard worden en dat hij erin zal slagen de gehele wereld te misleiden? Weten wij dat de loopbaan van de antichrist plotseling zal worden afgesneden, en er een einde gemaakt zal worden aan de ellendige pogingen van de mens om te heersen, door de terugkeer van Gods Zoon? Dan is dit alles omdat deze en honderd andere dingen ingesloten zijn in Gods eeuwige bevelen, thans aan ons bekend gemaakt in het zekere Woord der profetie, en omdat het ontwijfelbaar zeker is, dat alles wat God voorgenomen heeft, onvermijdelijk moet gebeuren.

Wat was dan het grote voornemen of doel waarvoor deze wereld en het menselijke geslacht werden geschapen? Het antwoord van de Schrift is: "De Heere heeft alle dingen gemaakt om Zijns Zelfs wil". En weer: "Gij hebt alle dingen geschapen en door Uw wil zijn zij en zijn ze geschapen".

Het grote doel van de schepping was de openbaring van Gods heerlijkheid. De hemelen verkondigen Gods heerlijkheid en het uitspansel vertoont het werk Zijner handen, maar het was in de mens, oorspronkelijk gemaakt naar Zijn eigen beeld en gelijkenis, dat God vooral voornam Zijn heerlijkheid te openbaren. Maar hoe moest de grote Schepper worden verheerlijkt door de mens? Voor Zijn schepping voorzag God de val van Adam en daardoor het verderf van zijn geslacht. Daarom kan het niet Zijn bedoeling geweest zijn, dat de mens Hem zou verheerlijken door te blijven in een staat van onschuld. Daarom wordt ons geleerd, dat Christus was "voorgekend van voor de grondlegging der wereld", om de Zaligmaker van gevallen mensen te zijn. De verlossing van zondaren door Christus was niet zomaar een latere overweging van God, het was geen hulpmiddel om een niet-voorzien ramp het hoofd te bieden. Nee, het was Goddelijke voorzienigheid, en daarom vond de mens toen hij viel, genade, wandelend hand-in-hand met gerechtigheid.

Van alle eeuwigheid had God het voornemen dat onze wereld de plaats zou zijn, waar Hij de menigvuldige blijken van Zijn genade en wijsheid in de verlossing van verloren zondaren zou ten toon spreiden: "Opdat nu door de gemeente bekend gemaakt worde aan de overheden en de machten in den hemel de veelvuldige wijsheid Gods; naar het eeuwig voornemen, dat Hij gemaakt heeft in Christus Jezus onzen Heere". Ter voltooiing van dit heerlijke plan heeft God van het begin de wereld geregeerd en Hij zal dat blijven doen tot het einde. Terecht is er gezegd: "Wij kunnen nooit de voorzienigheid van God over onze wereld begrijpen, tenzij wij haar zien als een ingewikkelde machine met tienduizend onderdelen, die in al haar werkingen gericht is op één heerlijk doel - het vertonen van de veelvuldige wijsheid van God in de zaligheid van de Kerk", d.w.z. de uit de wereld geroepen mensen. Al het andere hier beneden is ondergeschikt aan dit centrale doel. Toen hij deze grondwaarheid begreep, werd de apostel, bewogen door de Heilige Geest, ertoe geleid te schrijven: "Daarom verdraag ik alles om de uitverkorenen, opdat ook zij de zaligheid zouden verkrijgen, die in Christus Jezus is, met eeuwige heerlijkheid".

Wat we nu nog willen bezien is de werking van Gods soevereiniteit in de regering van deze wereld.

Ten aanzien van de uitwerking van Gods bestuur over de materiële wereld behoeft nu weinig gezegd te worden. In voorafgaande hoofdstukken hebben we aangetoond dat de levenloze dingen en alle redeloze schepselen absoluut onderworpen zijn aan het welbehagen van hun Schepper. Terwijl wij grif toestemmen dat de materiële wereld lijkt beheerst te worden door wetten, die duurzaam zijn en min of meer uniform in hun uitwerkingen, dwingen toch de Schrift, de geschiedenis en waarneming ons, het feit te erkennen, dat God deze wetten opschort en los ervan werkt, wanneer het Hem ooit behaagt dat te doen. Als Hij Zijn zegeningen of oordelen op Zijn schepselen zendt, kan Hij de zon zelfs stil laten staan en de sterren in hun banen laten strijden voor Zijn volk. Hij kan "de vroege en de late regens" zenden of inhouden, naar gelang de bevelen van Zijn eigen oneindige wijsheid. Hij kan slaan met ziekte, of zegenen met gezondheid. In het kort, omdat Hij God is, en absoluut soeverein, is Hij door geen natuurwetten ingeperkt en gebonden, maar regeert Hij de materiële wereld zoals het Hem het beste lijkt.

Maar wat kunnen we zeggen van Gods bestuur over het menselijke geslacht? Wat openbaart de Schrift ten aanzien van de werkwijze van Zijn rijksbestel over de mensheid? In welke mate en door welke invloeden beheerst God de kinderen der mensen?

Wij zullen ons antwoord op deze vraag in twee delen splitsen en eerst overwegen Gods handelwijze met de rechtvaardigen, Zijn uitverkorenen, en daarna Zijn handelwijze met de bozen.

1. God oefent op Zijn eigen uitverkorenen een levendmakende invloed of kracht uit

Van nature zijn ook de uitverkorenen geestelijk dood, dood in zonden en misdaden en het eerste dat zij nodig hebben is geestelijk leven, want "tenzij een mens wedergeboren wordt, kan hij het koninkrijk Gods niet zien". **In de nieuwe geboorte brengt God ons uit de dood in het leven. Hij deelt ons Zijn eigen natuur mede. Hij bevrijdt ons uit de macht der duisternis en brengt ons over in het koninkrijk van Zijn geliefde Zoon.** Uiteraard konden wij dit niet zelf doen, want wij zijn "krachteloos"; vandaar dat er geschreven staat: "Wij zijn Zijn maaksel geschapen in Christus Jezus".

In de nieuwe geboorte krijgen wij deel aan de heilige natuur; een beginsel, een "zaad", een "leven" wordt ons medegedeeld, dat geboren is uit de Geest, en daarom is het geest en omdat het geboren is uit de Heilige Geest, is het een heilig leven. Los van deze hemelse en heilige natuur, die ons bij de nieuwe geboorte medegedeeld wordt, is het vanzelf onmogelijk voor enig mens een geestelijke opwelling te verwekken, een geestelijk begrip te vormen, een geestelijke gedachte te denken, geestelijke dingen te begrijpen, nog minder om geestelijke werkzaamheden te verrichten.

"Zonder heiligmaking zal niemand den Heere zien", maar de natuurlijke mens wenst geen heiligheid, en de weg van zaligheid die God heeft gemaakt, wenst hij niet. Zal dan een mens bidden om, zoeken naar, streven naar datgene waarvan hij een afkeer heeft? Zeker niet. Als dan een mens wel volgt wat hem van nature en van harte tegenstaat, als hij nu wel die Ene lief heeft Die hij eerst haatte, is dat, omdat in hem een wonderlijke verandering heeft plaats gevonden. Een kracht van buiten hem heeft in hem gewerkt; een natuur geheel verschillend van zijn oude natuur, is hem geschonken en daarom staat er geschreven: "Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden". Zo iemand die we juist beschreven hebben, is overgegaan van de dood in het leven, hij is omgekeerd van de duisternis tot het licht, en van de macht van satan tot God. Op geen andere manier kan de grote verandering verklaard worden.

De nieuwe geboorte is heel wat meer dan enkel een paar tranen storten wegens een tijdelijk berouw over de zonde. Ze is veel meer dan een verandering van onze levensloop, het loslaten van slechte gewoonten en deze vervangen door goede. Het verschilt van het enkel koesteren en toepassing brengen van edele idealen. Het gaat oneindig dieper dan het naar voren komen om de hand van een populaire evangelist te pakken, een gelofte-kaart te ondertekenen of zich bij de kerk te voegen. De nieuwe geboorte is niet enkel het omslaan van een nieuw blad, maar ook het inplanten en ontvangen van een nieuw leven. Het is niet enkel hervorming, maar een volledige omvorming. Kortom, de nieuwe geboorte is een wonder, het gevolg van de bovennatuurlijke werking van God. Ze is radicaal, krachtdadig, blijvend.

Dit is dan het eerste wat God op Zijn tijd doet in Zijn uitverkorenen. Hij legt beslag op hen die geestelijk dood zijn en maakt hen levend in nieuwigheid des levens. Hij neemt iemand die ontvangen was in zonden, en geboren in ongerechtigheid, en maakt hem gelijkvormig aan het beeld van Zijn Zoon. Hij grijpt een gevangene van de duivel en maakt hem tot een lid van het huisgezin des geloofs. Hij raapt een bedelaar op en maakt hem tot mede-erfgenaar met Christus. Hij komt tot iemand, die vol vijandschap tegen Hem is, en geeft Hem een nieuw hart, dat vol liefde voor Hem is. Hij buigt zich tot een die van nature een rebel is en werkt in hem beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen. Door Zijn onweerstaanbare kracht verandert Hij een zondaar in een heilige, een vijand in een vriend, een slaaf van de duivel in een kind van God.

2. God oefent op Zijn uitverkorenen een bezielende invloed en kracht uit

De apostel bad God voor de heiligen in Efeze, dat de ogen van hun verstand verlicht mochten worden, opdat zij onder andere zouden kennen "welke is de uitnemende grootheid van Zijn kracht aan ons die geloven", en dat ze zouden "versterkt worden door Zijn Geest naar de inwendige mens". Op deze wijze worden de kinderen van God in staat gesteld de goede strijd des geloofs te strijden en te strijden met de kwade krachten, die voortdurend oorlog tegen hen voeren. In zichzelf hebben ze geen kracht, ze zijn slechts "schapen". Een schaap is een van de meest weerloze dieren die er zijn, maar de belofte is zeker: "Hij geeft den moeden kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft". Het is deze bezielende kracht die God uitoefent aan en in de rechtvaardigen, die hen in staat stelt, Hem welgevallig te dienen.

De profeet van ouds zei: "Maar waarlijk ik ben vol krachts van de Geest des HEEREN". En de Heere zei tot Zijn apostelen "Gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, Die over u komen zal". En zo gebeurde het, want we lezen vervolgens van diezelfde mensen: "En de apostelen gaven met grote kracht getuigenis van de opstanding van de Heere Jezus, en grote genade was over hen allen". Zo was het ook met de apostel Paulus: "En mijn rede en mijn prediking was niet met bewegelijke woorden van menselijke wijsheid, maar in betoning des Geestes en der kracht". Maar de grootte van deze kracht is niet beperkt tot dienen, want we lezen: "Gelijk ons Zijn Goddelijke kracht alles, wat tot het leven en de godzaligheid behoort, geschonken heeft, door de kennis van Hem, Die ons geroepen heeft tot heerlijkheid en deugd". Daarom is het, dat de verscheidene sieraden van het christelijke karakter, "liefde, blijdschap, vrede, lijdzaamheid, vriendelijkheid, goedheid, geloof, nederigheid, matigheid", rechtstreeks aan God Zelf worden toegeschreven, want ze worden genoemd "de vrucht des Geestes".

3. God oefent op Zijn uitverkorenen een leidende invloed of kracht uit

Van ouds leidde Hij Zijn volk door de woestijn, en Hij leidde hun voetstappen door een wolkkolom bij dag en een vuurkolom bij nacht; nu nog leidt Hij Zijn heiligen, hoewel nu meer van binnen dan van buiten. "Want deze God is onze God voor eeuwig en altoos; Hij zal ons geleiden tot de dood toe". Maar Hij geleidt ons door in ons te werken beiden het willen en het werken naar Zijn welbehagen. Dat Hij ons zo geleidt, is duidelijk uit de woorden van de apostel: "Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God van te voren verordend heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen". Zo is alle grond voor roemen weggenomen, en ontvangt God alle roem, want met de profeet moeten we zeggen: "Heere, Gij zult ons vrede bestellen, want Gij hebt ons ook al onze zaken uitgericht". Hoe waar is het dan dat: "Het hart des mensen overdenkt zijn weg, maar de HEERE stiert zijn gang"!

4. God oefent op Zijn uitverkorenen een bewarende invloed of kracht uit

Talrijk zijn de Schriftgedeelten, die deze gezegende waarheid naar voren brengen. "Hij bewaart de zielen Zijner gunstgenoten, Hij redt hen uit der goddelozen hand". "Want de Heere heeft het recht lief en zal Zijn gunstgenoten niet verlaten; in eeuwigheid worden zij bewaard, maar het zaad der goddelozen wordt uitgeroeid". "De Heere bewaart al degenen die Hem liefhebben, maar Hij verdelgt alle goddelozen". Het is niet nodig meer teksten te noemen, of op dit punt een vraag op te werpen aangaande de verantwoordelijkheid en de trouw van de gelovige. Wij kunnen evenmin "volharden", zonder dat God ons bewaart, dan wij kunnen ademen, als God ophoudt ons adem te geven. Wij worden bewaard door de kracht Gods door het geloof tot de zaligheid, die gereed is om geopenbaard te worden in de laatste tijd.

GODS HANDELWIJZE MET DE BOZEN

Bij het overdenken van Gods regerend handelen met de niet-uitverkorenen, vinden we dat Hij op hen een viervoudige invloed of kracht uitoefent.

Wij passen de door Dr. Rice voorgestelde scherp omlinjnde verdeling toe.

1. God oefent soms op de bozen een beteugelende invloed uit, waardoor zij worden verhinderd te doen wat ze van nature geneigd waren te doen

Een treffend voorbeeld hiervan is te zien in Abimelech, de koning van Gerar. Abraham kwam af te Gerar, en uit vrees dat hij gedood zou kunnen worden om zijn vrouw, gaf hij haar opdracht zich uit te geven voor zijn zuster. Haar aanziende voor een ongehuwde vrouw, nam Abimelech Sara voor zichzelf. En dan vernemen we hoe God Zijn macht aanwendde om haar eer te beschermen. "En God zeide tot hem in den droom: Ik heb ook geweten, dat gij dit in oprechtheid uws harten gedaan hebt, en Ik heb u ook belet van tegen Mij te zondigen; daarom heb ik u niet toegelaten haar aan te roeren". Had God het niet verhinderd, dan zou Abimelech Sara gruwelijk onrecht aangedaan hebben, maar de Heere weerhield hem en liet hem niet toe, de voornemens van zijn hart uit te voeren. Iets dergelijks zien we in verband met Jozef en de manier waarop hij door zijn broers behandeld werd. Om Jakobs voorliefde voor Jozef "haatten zijn broeders hem" en toen ze dachten, dat ze hem in hun macht hadden "sloegen zij tegen hem een listige raad om hem te doden". Maar God stond hun niet toe, hun boze plannen uit te voeren. Eerst bewoog Hij Ruben ertoe hem uit hun handen te verlossen, en vervolgens liet Hij Juda voorstellen, dat Jozef verkocht zou worden aan voorbijtrekkende Israëlieten die hem naar Egypte brachten.

Dat het God was die hen zo intoomde is duidelijk uit de woorden van Jozef zelf, toen hij enkele jaren later zich aan zijn broers bekend maakte. Hij zei: "Nu dan, gij hebt mij herwaarts niet gezonden, maar God Zelf". De betuigelende invloed die God uitoefent op de bozen werd treffend vertoond in de persoon van Bileam de profeet, die door Balak gehuurd werd om de Israëlieten te vloeken. Men kan het geïnspireerde verhaal niet lezen zonder te ontdekken dat Bileam - als hij aan zichzelf was overgelaten graag en zeker het aanbod van Balak had aanvaard. Hoe duidelijk God de ingevingen van zijn hart inperkte is te merken uit zijn eigen verklaring: "Wat zal ik vloeken, dien God niet vloekt; en wat zal ik schelden, waar de HEERE niet scheldt? Zie ik heb ontvangen te zegenen; dewijl Hij zegent, zo zal ik het niet keren".

Niet alleen oefent God een betuigelende invloed uit op afzonderlijke goddelozen, maar Hij doet dat ook op gehele volken. Een opmerkelijk voorbeeld hiervan wordt gevonden in Ex. 34 : 24: "Wanneer Ik de volken voor uw aangezicht uit de bezitting zal verdrijven en uw landpalen verwijderen, dan zal niemand uw land begeren, terwijl gij henen opgaan zult om te verschijnen voor het aangezicht des HEEREN uws Gods, driemaal in het jaar". Driemaal in het jaar verliet elke mannelijke Israëliet, naar het bevel van God, zijn huis en erfenis en reisde naar Jeruzalem om de feesten des Heeren te vieren, en in de bovengenoemde tekst lezen wij, dat Hij hun beloofde, dat Hij, terwijl zij in Jeruzalem waren, hun onbeschermden huizen zou bewaren, door de afgunstige voornemens en wensen van hun heidense burenen in te perken.

2. God oefent soms op de bozen een verzachtende invloed uit, door hen geschikt te maken, om tegen hun natuurlijke neigingen in, te doen wat Zijn zaak zal bevorderen

Hierboven noemden wij de geschiedenis van Jozef als een voorbeeld van hoe God een betuigelende invloed op de bozen uitoefent. Laten we nu zijn belevenissen in Egypte bezien, als een voorbeeld van onze bewering dat God ook een verzachtende invloed op de onrechtvaardigen uitoefent. Ons wordt verhaald, dat toen hij in het huis van Potifar was, "de HEERE met Jozef was". Zijn meester zag, dat de HEERE met hem was, en daardoor "vond Jozef genade in zijn ogen en hij stelde hem over zijn huis". Later, toen Jozef onrechtvaardig in de gevangenis geworpen was, wordt ons gezegd: "Doch de HEERE was met Jozef en wendde Zijn goedertierenheid tot hem en gaf hem genade in de ogen van den overste van het gevangenhuis" en vandaar bewees de gevangenisbewaarder hem veel vriendelijkheid en eer. Tenslotte, na zijn ontslag uit de gevangenis, gaf de Heere "hem genade en wijsheid voor Farao de koning van Egypte, en hij stelde hem tot overste over Egypte en zijn hele huis". Een even treffend getuigenis van Gods macht om de harten van Zijn vijanden te vertederen, kan men zien in de behandeling van het kindje Mozes-door de dochter van Farao. Het geval is welbekend. Farao had een gebod uitgevaardigd dat elk mannelijk kind der Israëlieten verdelgd moest worden. Een zekere Leviet kreeg een zoon, die gedurende drie maanden vanaf zijn geboorte door zijn moeder verborgen werd gehouden. Toen zij het kindje, Mozes, niet langer kón verbergen, legde ze het in een kistje van biezene en legde hem aan de oever van de rivier. Het kistje werd ontdekt door niemand minder dan de dochter van de koning, die naar de rivier gekomen was om te baden, maar in plaats van acht te slaan op het goddeloze gebod van haar vader, en het kind in de rivier te werpen, wordt ons gezegd, dat "ze met barmhartigheid bewogen werd". Daardoor werd het jonge leven gespaard, en later werd Mozes de aangenomen zoon van deze prinses!

God heeft toegang tot de harten van alle mensen en Hij kan ze vertederen volgens Zijn soeverein voornemen. De wereldling Ezaü zwoer wraak aan zijn broeder, vanwege het feit dat Jakob hun beider vader bedrogen had; echter, toen hij later Jakob ontmoette - in plaats van hem te doden - viel Ezaü hem om de hals en kustte hem. Achab, de zwakke en goddeloze echtgenoot van Izebel, was zeer boos op Elia de profeet, op wiens woord de hemelen drie en een half jaar gesloten bleven. Zó toornig was hij op die ene man, die hij als zijn vijand beschouwde, dat hij naar hem zocht in ieder volk en koninkrijk, en als hij niet gevonden kon worden "nam hij het land een eed af". Echter, toen ze elkaar ontmoetten, in plaats van de profeet te doden, gehoorzaamde Achab Elia's bevel en zond tot al de kinderen van Israël en verzamelde de profeten bijeen tot de berg Karmel. En verder, Esther, de Jodin, is op het punt de binnenkamer van de verheven Medisch-Perzische monarch binnen te treden, wat - zegt zij - "niet is volgens de wet". Zij ging in de verwachting te zullen "omkomen", maar ons wordt gezegd: "Zij verkreeg genade in zijn ogen" en de koning reikte aan Esther de gouden scepter toe. En nog eens, de jonge Daniël was een gevangene aan een buitenlands hof. De koning "schreef" een dagelijks rantsoen vlees en drank aan Daniël en zijn metgezellen voor. Maar Daniël nam zich in zijn hart voor, dat hij zich niet zou verontreinigen met het toegewezen voedsel en zo maakte hij zijn voornemen aan zijn hoofdman, de vorst bekend. Wat gebeurde er? Zijn hoofdman was een heiden en "vreesde" de koning. Keerde hij zich toen tegen Daniël en eiste hij toornig dat

zijn bevelen terstond zouden worden uitgevoerd? Nee, want we lezen: "En God gaf Daniël genade en barmhartigheid voor het aangezicht van de overste der kamerlingen".

"Des konings hart is in de hand des HEEREN als waterbeken: Hij neigt het tot al wat Hij wil". Een opmerkelijk voorbeeld hiervan is te zien in Kores, de heidense koning van Perzië. Gods volk was in gevangenschap, maar het voorzegde einde van hun gevangenschap was bijna bereikt. Intussen lag de tempel in Jeruzalem in puin, en de Joden waren in een ver land. Welke hoop was er dan, dat het huis des Heeren zou worden herbouwd? Merk nu op, wat God deed: "In het eerste jaar nu van Kores, koning van Perzië, opdat volbracht werd het woord des HEEREN, uit den mond van Jeremia, verwekte den HEERE den geest van Kores, koning van Perzië, dat hij een stem liet doorgaan door zijn ganse koninkrijk, zelfs ook in geschrift, zeggende: Zo zegt Kores, koning van Perzië: De HEERE, de God des hemels, heeft mij alle koninkrijken der aarde gegeven; en Hij heeft mij bevolen Hem een huis te bouwen te Jeruzalem, hetwelk in Juda is". Kores, het mag in herinnering gebracht worden, was een heiden en de algemene geschiedenis getuigt van hem, dat hij een zeer goddeloos mens was. Toch bewoog de Heere hem ertoe, dit gebod uit te vaardigen, opdat Zijn Woord, door Jeremia zeventig jaar daarvoor uitgesproken, in vervulling zou gaan. Een soortgelijke en verdere illustratie wordt gevonden in Ezra. Hier brengt Ezra dank voor het feit, dat God koning Arthahsasta heeft bewogen er toe over te gaan het huis, dat Kores had bevolen te bouwen, nu te voltooiën en te verfraaien. "Geloofd zij de HEERE, de God onzer vaders, Die alzulks in het hart des konings heeft gegeven, om te versieren het huis des HEEREN dat te Jeruzalem is".

3. God oefent soms op de bozen een richtinggevende invloed uit, zodat het goede volgt uit hun kwade voornemen

Wij verwijzen nog eens naar de geschiedenis van Jozef als een toepasselijke illustratie. Toen zij Jozef aan de verkochte Ismaëlieten, waren zijn broers met wrede en harteloze beweegredenen vervuld. Hun doel was zich van hem te ontdoen, en het voorbijtrekken van deze reizende kooplieden verschafte hun een gemakkelijke uitweg. Voor hen was de daad niets meer dan een edele jongeman tot slaaf maken terwille van de winst. Maar zie nu hoe God in het geheim al bezig was hun boze daden teniet te doen. De voorzienigheid beschikte het zo, dat deze Ismaëlieten juist op tijd voorbij kwamen om te verhinderen dat Jozef vermoord zou worden, want zijn broers hadden samen reeds besloten om hem ter dood te brengen. Verder waren deze Ismaëlieten op weg naar Egypte. Dat was juist het land waarheen God voorgenomen had Jozef te zenden, en Hij beschikte dat zij Jozef zouden kopen, juist zoals ze deden. Dat de hand Gods in dit gebeuren was, dat het iets meer was dan een toevallige samenloop, is duidelijk uit de woorden van Jozef tot zijn broers, jaren later: "Doch God heeft mij voor uw aangezicht heen gezonden om u een overblijfsel te stellen op de aarde, en om u bij het leven te behouden door een grote verlossing". Nog een evenzeer treffend voorbeeld van het feit, dat God de goddelozen leidt, wordt gevonden in Jesaja: "Wee den Assyriër, die de roede Mijns toorns is, en Mijn grimmigheid is een stok in hun hand. Ik zal hem zenden tegen een huichelachtig volk en Ik zal hem bevel geven tegen het volk Mijner verbolgenheid, opdat hij den roof rove, en plundere de plundering, en stelle het ter vertreding gelijk het slijk der straten. Hoewel hij het zo niet meent en zijn hart also niet denkt, maar hij zal in zijn hart hebben te verdelgen en uit te roeien niet weinige volken". De Assyrische koning had besloten een wereldveroveraar te worden, om niet weinige uit te roeien. Maar God leidde en beheerste zijn militaire lust en streven, en bracht hem ertoe zijn aandacht in die tijd te richten op de verovering van het onbetekenende rijk Israël. Zo'n taak lag niet in het hart van de trotse koning - "hij meende het zo niet", maar God gaf hem deze opdracht en hij kon niets doen dan deze uitvoeren. **Het allerbelangrijkste voorbeeld van de besturende en richtinggevende invloed die God uitoefent op de goddelozen, is het kruis van Christus met al de bijkomende omstandigheden.** Als ooit de opper-toezichthoudende voorzienigheid van God bewezen werd, dan was het daar. Van alle eeuwigheid had God elk detail van dat gebeuren aller gebeurtenissen voorbeschikt. Niets was aan toeval of aan de gril van de mens overgelaten. God had bevolen wanneer en waar en hoe Zijn gezegende Zoon moest sterven. Veel van wat Hij Zich voorgenomen had aangaande de kruisiging was bekend gemaakt door de Oudtestamentische profeten en in de nauwkeurige en letterlijke vervulling van deze profetieën hebben we het duidelijke en volledige bewijs van de regerende en richtinggevende invloed, die God op de goddelozen uitoefent. Alles gebeurde zoals God het had verordend, en alles wat Hij had verordend vond plaats precies zoals Hij zich had voorgenomen. Was het bevolen (en bekend gemaakt in de Schrift) dat de Heiland zou worden verraden door één van Zijn eigen discipelen - door Zijn "boezemvriend", dan was het de discipel Judas die Hem verkocht. Was het bevolen, dat de verrader voor zijn vreselijke ontrouw dertig stukken zilver

zou ontvangen?, dan worden de hogepriesters ertoe bewogen hem deze zelfde som aan te bieden. Was het bevolen dat deze prijs des verraads zou worden bestemd voor een bijzonder doel, namelijk de koop van de akker van de pottenbakker?, dan bestuurt de hand van God Judas om het geld aan de hogepriesters terug te brengen en leidt zo hun "raad", dat zij juist deze zaak doen. Was het bevolen dat er sommigen zouden zijn, die "valse getuigenis" tegen onze Heere zouden aandragen?, dan werden die zo voortgebracht. Was het bevolen, dat de Heere der heerlijkheid zou worden "bespogen en gescholden", dan ontbrak het niet aan mensen, die laag genoeg waren om dat te doen. Was het bevolen dat de Heiland "met de overtreders geteld" zou worden? dan gaf Pilatus, hoewel hij zich daarvan niet bewust was, geleid door God, opdracht voor Zijn kruisiging, tegelijk met twee moordenaars. Was het bevolen, dat Hem azijn en edik te drinken zouden gegeven worden, terwijl Hij aan het kruis hing?, dan werd dit gebod van God letterlijk uitgevoerd. Was het bevolen dat de harteloze soldaten zouden loten om Zijn kleding?, dan is het zeker genoeg, dat zij dit precies zo deden. Was het bevolen, dat niet één been van Hem zou gebroken worden?, dan verhinderde de besturende hand van God - die de Romeinse soldaten toeliet de benen van de moordenaars te breken - dat zij hetzelfde zouden doen met onze Heere. O, er waren niet genoeg soldaten in al de Romeinse legioenen, er waren niet genoeg demonen in de gehele heerschappij van satan, om één been in het lichaam van Christus te breken. En waarom? Omdat de Almachtige soeverein had bevolen, dat geen been gebroken mocht worden.

Hebben wij er behoefte aan, deze paragraaf nog verder uit te breiden? Toont niet de nauwkeurige en letterlijke vervulling van al wat de Schrift heeft voorzeggd in verband met de kruisiging buiten kijf aan, dat een almachtige kracht bezig was, alles wat op die dag der dagen werd gedaan, te leiden en er het oppertoezicht over te hebben.

4. God verhardt ook de harten van goddeloze mensen en verblindt hun verstand

"God verhardt de harten van de mensen. God verblindt het verstand van de mensen!" Ja, de Schrift stelt Hem zo voor. Wij zijn er ons van bewust dat we bij de behandeling van dit aspect van de soevereiniteit van God in Zijn werking, nu gekomen zijn aan het plechtigste van alle hoofdpunten, en dat we juist hier er behoefte aan hebben inderdaad zeer dicht bij de woorden van de Heilige Schrift te blijven. God verbiedt dat we één streepje verder zouden gaan, dan Zijn Woord gaat, maar moge ons de genade geven even ver te gaan als Zijn Woord gaat. Het is waar dat de verborgen dingen van de Heere zijn, maar het is ook waar dat de dingen die in de Schrift geopenbaard zijn, aan ons en aan onze kinderen behoren.

"Hij keerde hun hart om, dat zij Zijn volk haatten dat zij met Zijn dienaren listiglijk handelden". De aanhaling hier gaat over het verblijf van de nakomelingen van Jakob in het land Egypte, toen na de dood van de Farao, die de oude patriarch en zijn gezin verwelkomd had - er "een nieuwe Farao opstond, die Jozef niet gekend had". In zijn dagen "vermeerderden de kinderen Israëls zeer", zodat zij de Egyptenaren in aantal overtroffen. Toen was het dat God "hun hart omkeerde om Zijn volk te haten". Het gevolg van de "haat" der Egyptenaren is goed bekend; zij brachten hen in wrede slavernij en stelden hen onder genadeloze opzichters, tot hun lot ondraaglijk werd. Hopeloos en ellendig riepen de Israëlieten tot de Heere, en als antwoord wees Hij Mozes aan om hun bevrijder te worden. God openbaarde Zich aan Zijn verkozen dienaar, gaf hem een aantal wondertekenen, die hij moest vertonen aan het Egyptische hof, en beval hem toen naar Farao te gaan en te verzoeken, dat het aan de Israëlieten zou worden toegestaan een reis van drie dagen in de woestijn te gaan, opdat zij de Heere konden aanbidden. Maar voordat Mozes zijn reis begon, waarschuwde God hem voor Farao. "Ik zal zijn hart verstokken, dat hij het volk niet zal laten gaan". Als er gevraagd wordt, waarom verhardde God Farao's hart? wordt het antwoord door de Schrift zelf gegeven. Opdat God in hem Zijn macht zou tonen. Met andere woorden, het was zo dat de Heere Zijn heerlijkheid zou vertonen in de omverwerping van deze trotse en machtige heerser. Als verder gevraagd wordt waarom God zo'n methode verkoos om Zijn kracht uit te oefenen? Dan moet het antwoord zijn, dat God, Die soeverein is, voor Zichzelf het recht behoudt te doen zoals het Hem behaagt.

Ons wordt gezegd, dat God het hart van Farao verhardde, zodat hij de Israëlieten niet liet gaan. Maar dat niet alleen. Ook nadat God zijn land zo zwaar had geplaagd, en hij, nadat de eerstgeborenen van alle Egyptenaren gedood waren, met tegenzin een geldige vergunning aan Israël had gegeven om het land der slavernij te verlaten, zei God tot Mozes: "En Ik, zie Ik zal de harten van de Egyptenaren verstokken, dat zij na hen daarin gaan; en Ik zal verheerlijkt worden aan Farao en aan al zijn heir, aan zijn wagens en aan zijn ruiters. En de Egyptenaars zullen weten, dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik verheerlijkt zal worden aan Farao, aan zijn wagens en aan zijn ruiters".

Later gebeurde hetzelfde in verband met Sihon, de koning van Hesbon, door wiens land Israël moest trekken op weg naar het beloofde land. Als Mozes hun geschiedenis overziet, zegt hij tot het volk: "Maar Sihon de koning van Hesbon wilde ons door hetzelfde niet laten trekken, want de HEERE uw God verhardde zijn geest, en verstokte zijn hart, opdat Hij hem in uw hand gawe".

Zo was het ook nadat Israël Kanaän was binnen getrokken. Wij lezen: "Er was geen stad die vrede maakte met de kinderen Israëls, behalve de Hevieten, de inwoners van Gibeon; zij namen ze alle in door krijg. Want het was van den HEERE hun harten te verstokken, dat zij Israël met oorlog tegemoet gingen, opdat hij hen verbannen zou, dat hun geen genade geschiedde, maar opdat hij hen verdelgen zou, gelijk als de HEERE Mozes geboden had". Uit andere Schriftgedeelten weten we waarom God had voorgenomen de Kanaänieten "volkomen te verdelgen" - dat was wegens hun afschuwelijke boosheid en verdorvenheid. Ook is de openbaring van deze plechtige waarheid niet beperkt tot het Oude Testament. In Johannes lezen we: "Maar hoewel Hij zo vele tekenen voor hen gedaan had, nochtans geloofden zij in Hem niet, opdat het woord van Jesaja de profeet vervuld werd dat hij gesproken heeft: Heere, wie heeft onze prediking geloofd en aan wie is de arm des Heeren geopenbaard?" Daarom konden ze niet geloven, omdat Jesaja wederom gezegd heeft: "Hij heeft hun ogen verblind en hun hart verhard, opdat zij met de ogen niet zien, en met hun hart niet verstaan, en zij bekeerd worden en Ik hen geneze". Men moet hier zorgvuldig op letten, dat zij, wier ogen God "verblindde" en wier hart Hij "verhardde", mensen waren die welbewust het Licht versmaad en het getuigenis van Gods eigen Zoon verworpen hadden.

Evenzo lezen we: "En daarom zal God hun zenden een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven; opdat zij allen veroordeeld worden, die de waarheid niet geloofd hebben, maar een welbehagen hebben gehad in de ongerechtigheid". De vervulling van dit Schriftgedeelte is nog toekomst. Wat God deed aan de Joden van ouds, is Hij nog bezig te doen aan het christendom. Juist zoals de Joden in Christus' tijd Zijn getuigenis versmaad hebben, en daardoor "verblind" werden, zo zal aan een schuldig christendom, dat de waarheid verworpen heeft, nog door God een "kracht der dwaling" gezonden worden, zodat ze de leugen zullen geloven. Bestuurt God werkelijk de wereld? Oefent Hij gezag uit over het menselijke geslacht? Wat is de werkwijze van Zijn rijksbestuur over de mensheid? In welke mate en door welke middelen bestuurt Hij de mensenkinderen? Hoe oefent God invloed uit op de goddelozen, ziende dat hun harten in vijandschap tegen Hem zijn? Dit zijn een paar van die vragen waarop wij in de vorige afdelingen van dit hoofdstuk een antwoord uit de Schrift gezocht hebben. **God oefent op Zijn uitverkorenen een levendmakende, een bezielende, een leidende en een bewarende kracht uit.** Op de goddelozen oefent God een beteugelende, verzachtende, leidende en verhardende en verblindende kracht uit, overeenkomstig de bevelen van Zijn eigen oneindige wijsheid en gerechtigheid en tot uitwerking van Zijn eigen eeuwig voornemen, Gods bevelen worden (ook nu) uitgevoerd. Wat Hij verordend heeft, wordt voltooid. De boosheid van de mens kan zich niet onbeperkt uiten. **De grenzen van het kwaad doen en van de boosdoeners zijn heilig bepaald en kunnen niet worden overschreden.** Al zijn velen er onkundig van, alle mensen, goede en boze, staan onder de heerschappij van, en zijn volkomen onderworpen aan het bestuur van de opperste soeverein - "Halleluja: want de Heere de almachtige God, heeft als Koning geheerst". Hij regeert over allen en alles!

GODS SOEVEREINITEIT EN DE MENSELIJKE WIL

"Het is God Die in u werkt, beiden het willen en het werken naar Zijn welbehagen".

Over de aard en de kracht van de wil van de gevallen mens, bestaat thans de grootste verwarring en de meest onjuiste meningen worden er op na gehouden, zelfs door veel van Gods kinderen. **De tegenwoordig overheersende gedachte, die ook van de meeste kansels geleerd wordt, is, dat de mens een "vrije wil" heeft, en dat zaligheid van de zondaar bewerkt wordt door zijn eigen wil die samenwerkt met de Heilige Geest. Het ontkennen van de "vrije wil" van de mens, dat wil zeggen, zijn vermogen te kiezen wat goed is, zijn aangeboren vermogen om Christus te aanvaarden, zal iemand dadelijk in ongenade brengen, zelfs bij het merendeel van hen die belijden dat ze orthodox zijn.** En toch zegt de Schrift uitdrukkelijk: "Het is niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermende Gods". Ook verklaart het Woord uitdrukkelijk: "Er is niemand die God zoekt".

Sprak Christus niet tot de mensen van Zijn tijd: "Gij wilt niet tot Mij komen opdat gij het leven zoudt hebben"? Jawel, maar sommigen "kwamen" toch tot Hem, sommigen hebben Hem aangenomen. Dat is waar, en wie waren het? Joh. 1 : 12, 13 zegt ons: "Maar zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven, kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn naam geloven, welke niet uit den bloede, noch uit den wil des vleses, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn".

Maar zegt de Schrift niet: "Wie wil, kome"? Dat doet ze; maar betekent dit, dat iedereen de wil heeft om te komen? Wat te zeggen van hen, die niet willen komen? **"Wie wil, kome" houdt net zo min in, dat de gevallen mens het vermogen in zichzelf heeft om te komen, dan de tekst "Strek uw hand uit" inhield, dat de mens met de verdorde arm uit zichzelf de bekwaamheid had om dat te doen. In en van zichzelf heeft de natuurlijke mens het vermogen om Christus te verwerpen. Maar in en van zichzelf heeft hij niet het vermogen om Christus aan te nemen. En waarom? Omdat hij een geest heeft, die "vijandschap tegen Hem" is; omdat hij een hart heeft, dat Hem haat.** De mens kiest wat volgens zijn natuur is, en daarom moet hem een nieuwe natuur worden medegedeeld, voordat hij ooit zal kiezen of de voorkeur geven aan wat heilig en geestelijk is; met andere woorden, hij moet wedergeboren worden.

Maar kan er gevraagd worden: Overwint de Heilige Geest niet de vijandschap en haat van een mens, als Hij de zondaar overtuigt van zijn zonden en zijn behoefte aan Christus, en vormt de Geest van God zo'n overtuiging ook niet in velen die verloren gaan? Dergelijke taal verraadt een verwardheid van gedachten. Als de vijandschap van zo'n mens werkelijk "overwonnen" zou zijn, dan zou hij zich met graagte tot Christus wenden. Dat hij Met tot de Heiland komt, toont aan, dat zijn vijandschap niet overwonnen is. Maar dat er velen zijn, die hoewel ze door de prediking van het Woord overtuigd worden door de Heilige Geest, toch in ongelof sterven, is een ernstige waarheid. Toch is het een feit, dat niet uit het oog verloren moet worden, dat de Heilige Geest in elk van Gods uitverkorenen iets meer werkt, dan in hen die niet verkoren zijn. Hij werkt in hen "beiden het willen en het werken naar Gods welbehagen".

In antwoord op wat wij hierboven hebben gezegd, zouden Arminianen kunnen antwoorden: "Nee, het overtuigende werk van de Geest is hetzelfde, zowel in de bekeerden als in de onbekeerde mensen. Wat de ene groep van de andere onderscheidt is, dat de eerste buigt voor Zijn werking, en de laatste zich daartegen verzet. Maar als dit het geval zou zijn, dan zou de christen zichzelf anders maken, terwijl de Schrift het andersmaken toeschrijft aan Gods onderscheid makende genade. Nogmaals, als dat het geval zou zijn, dan zou de christen reden hebben om op te scheppen en zichzelf te verheerlijken over zijn medewerking met de Geest; doch dit zou lijnrecht tegenspreken: "Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u; het is Gods gave".

Laten we een beroep doen op de eigen ervaring van de christelijke lezer. Was er niet een tijd (moge de herinnering eraan een ieder van ons doen buigen in het stof!) toen u niet tot Christus wilde komen? Die tijd was er. Daarna bent u tot Hem gekomen. Bent u nu bereid, om Hem al de eer daarvoor te geven? Erkent u niet, dat u tot Christus kwam, omdat de Heilige Geest u van onwillig gewillig maakte? Dat doet u. Is het dan ook niet een duidelijk feit, dat de Heilige Geest in veel anderen niet gedaan heeft, wat Hij wel in u gedaan heeft? We geven toe, dat veel anderen het Evangelie gehoord hebben, en hun getoond is dat zij Christus nodig hebben. Toch zijn ze nog onwillig om tot Hem te komen. Dus heeft Hij in u meer gewerkt dan in hen. Antwoordt u: ik herinner mij toch goed de tijd, toen de grote vraag mij werd voorgehouden en mijn bewustzijn getuigt dat mijn wil werkte en dat ik toegaf aan de eisen van Christus tot mij gericht. Zeer juist! Maar voor u "toegaf", **overwon de Heilige Geest de ingeboren vijandschap van uw geest tegen God, en deze "vijandschap" overwint Hij niet in allen.** Wordt er gezegd: Dat is omdat zij niet willen dat hun vijandschap overwonnen wordt. Och, er zijn geen mensen die zo "gewillig" zijn, totdat Hij Zijn almachtige kracht heeft aangewend en een wonder van genade in het hart heeft gewerkt.

Maar laten we nu nagaan, wat is de menselijke wil? Is die een zelf-beschikkend vermogen, of wordt zij, daartegenover, bepaald door iets anders? Is de wil vrij of slaafs? Is de wil hoger dan elke andere eigenschap van ons wezen, zodat de wil over hen heerst? Of wordt de wil in werking gebracht door haar impulsen en is zij onderworpen aan haar genoeg? Heerst de wil over de geest, of bestuurt de geest de wil? Is de wil vrij om te doen wat haar bevalt, of moet ze gehoorzaamheid betonen aan iets buiten haarzelf? Staat de wil los van de andere grote eigenschappen of krachten van de ziel, een mens binnen in een mens, die de mens kan omkeren en tegen de mens kan opvliegen en hem in brokken kan splijten, zoals een glazen slang in stukken breekt? Of, is de wil verbonden met de andere eigenschappen, zoals de staart van de slang is verbonden met zijn lichaam, en dit weer met zijn kop, zodat het gehele dier daarheen gaat, waar de kop heen gaat, en

dat een mens is zoals hij denkt in zijn hart? Eerst het denken, dan het hart (begeerte of afkeer) en dan het handelen. Is dit de manier waarop de hond kwispelt met zijn staart? Of is het de wil de staart, die met de hond kwispelt? Is het de wil, het eerste en voornaamste ding in de mens, of is zij het laatste - onderworpen, en, wat haar plaats betreft, beneden de andere vermogens? Dit zijn vragen van meer dan academisch belang. Zij zijn van praktisch belang. Wij geloven dat wij niet te ver gaan, als wij beweren dat het antwoord dat op deze vragen gegeven wordt één van de fundamentele proeven van leerstellige zuiverheid is.

1. De aard van de menselijke wil

Wat is de wil? Wij antwoorden dat de wil een eigenschap om te kiezen is, de onmiddellijke oorzaak van elke handeling. Het kiezen om noodzakelijkerwijs het ene te weigeren en het andere te aanvaarden.

Het positieve en het negatieve moeten beiden voor de geest staan, voordat er van enige keus gesproken kan worden. In elke daad van de wil zit voorkeur - het ene liever wensen dan het andere. Waar geen voorkeur is, maar volledige onverschilligheid, daar is van geen wilswaard sprake. Willen is kiezen, en kiezen is beslissen tussen mogelijkheden. Maar er is iets wat van invloed is op de keus, iets wat de beslissing bepaalt. Daarom kan de wil niet vrij zijn, omdat zij de slaaf van dat iets is. De wil kan niet tegelijk vrij en slaaf zijn. De wil kan niet zowel oorzaak als gevolg zijn. De wil is niet oorzakelijk, omdat, zoals we gezegd hebben, iets haar veroorzaakt te kiezen; daarom moet dat iets het oorzakelijk element zijn. De keuze zelf is tot stand gekomen door zekere overwegingen, ze wordt bepaald door verschillende invloeden uitgeoefend op de persoon zelf. Vandaar dat de wilswaard het gevolg van deze overwegingen is, en daarom moet ze haar slaaf zijn, en als de wil haar slaaf is, dan is de wilswaard niet vrij, en als de wil niet vrij is, kunnen wij er toch zeker geen absolute "vrijheid" aan toekennen. Wilswaarden kunnen niet uit zichzelf opkomen. De bewering dat ze dat wel kunnen is zonder bewijs een niet-veroorzaakt resultaat aannemen.

Echter, er zijn in alle tijden mensen geweest die gestreden hebben voor de absolute vrijheid of soevereiniteit van de menselijke wil. Die mensen willen betogen, dat de wil een zelf-bepalende kracht heeft. Zij zeggen bijvoorbeeld: Ik kan mijn ogen op en neer slaan; de geest is geheel onverschillig voor wat ik doe; de wil moet beslissen. Maar dit is een contradictio in terminis. Dit geval veronderstelt, dat ik iets verkoos met voorkeur boven iets anders, terwijl ik in een toestand van volledige onverschilligheid ben. Duidelijk is dat beiden niet waar kunnen zijn. Maar kan men zeggen: de geest was geheel onverschillig totdat hij een voorkeur kreeg. Juist, en toen was de wil ook nog rustig! Maar op het ogenblik dat de onverschilligheid verdween werd de keus gemaakt, en het feit dat onverschilligheid plaats gaf aan voorkeur, werpt het argument omver, dat de wil in staat is te kiezen tussen twee gelijke dingen. Zoals we gezegd hebben, is in het kiezen begrepen de aanvaarding van één mogelijkheid en de verwerping van de andere mogelijkheden of mogelijkheden.

Wat de wil bepaalt is datgene wat haar laat kiezen. Als de wil is bepaald, dan moet er een bepaler zijn. Wat is het dat de wil bepaalt? Wij antwoorden: De sterkste beweegkracht, die erop wordt uitgeoefend. Wat deze beweegkracht is, verschilt in de diverse gevallen. Bij de een kan het de slotsom van redeneren zijn, bij een ander de stem van het geweten, bij een ander de influistering van het temperament, bij een ander de kracht van de Heilige Geest, welke van die krachten de sterkste beweegkracht maakt en de grootste invloed op de persoon zelf uitoefent, is die kracht, die de wil tot handelen aanzet. Met andere woorden, de werking van de wil wordt bepaald door die gesteldheid van de geest (die op haar beurt de invloed ondergaat van de wereld, het vlees en de duivel, evenals van God), die het meest geneigd is de wilswaard op te wekken. Om in beeld te brengen wat wij zo juist gezegd hebben, willen we dit in een eenvoudig voorbeeld uiteenzetten.

Op de dag des Heeren had een vriend van ons 's middags een keer zware hoofdpijn. Hij wilde zieken bezoeken, maar hij was bang dat, als hij het zou gaan doen, zijn eigen toestand erger zou worden, en dat hij dan niet in staat zou zijn die avond de prediking van het Evangelie bij te wonen. Twee mogelijkheden had hij: die middag zieken bezoeken met het risico zelf ziek te worden, of die middag rust te nemen (en de zieken de volgende dag te bezoeken) en waarschijnlijk verfrist opstaan, fit voor de avonddienst. Wat was het nu dat onze vriend liet kiezen tussen die twee mogelijkheden? De wil? Helemaal niet. Het is waar dat tenslotte de wil een keus maakte, maar de wil werd bewogen de keus te doen. In het boven genoemde geval boden bepaalde overwegingen sterke argumenten om voor een of andere mogelijkheid te kiezen. Deze argumenten werden door de persoon zelf tegen elkaar afgewogen, dat wil zeggen door zijn hart en geest, en de ene mogelijkheid die werd ondersteund door sterkere argumenten dan de andere, vormde de beslissing in overeenstemming daarmee, en toen werkte de wil. Aan de ene kant voelde onze vriend zich

gedrongen door plichtsbefef om zieken te bezoeken; hij was door medelijden bewogen om dat te doen, en zo werd op zijn geest een sterke aandrang uitgeoefend. Aan de andere kant herinnerde zijn verstand hem eraan, dat hij zich ver van normaal gevoelde, dat hij zijn rust hard nodig had, dat, als hij in zijn huidige toestand zieken bezocht, zijn toestand waarschijnlijk erger zou worden, en hij in dat geval verhinderd zou worden om die avond de prediking van het Evangelie bij te wonen. Verder wist hij dat hij de volgende morgen, bij leven en welzijn, de zieken kon bezoeken, en vandaar dat hij concludeerde dat hij die middag rust behoorde te houden.

Hier kreeg onze christelijke broeder dus te maken met twee paar mogelijkheden: enerzijds plichtsgevoel, met zijn eigen sympathie, en anderzijds een gevoel van zijn eigen behoefte plus een ware belangstelling voor Gods eer, want hij gevoelde dat hij de prediking van het Evangelie die avond behoorde bij te wonen.

Het laatste had de overhand. Geestelijke overwegingen wogen zwaarder dan zijn plichtsgevoel. Toen zijn beslissing genomen was, werkte de wil in overeenstemming daarmee, en hij trok zich terug om te rusten.

Het nagaan van het bovengenoemde geval laat ons zien dat de geest of het verstandelijk vermogen bestuurd werd door geestelijke overwegingen en de geest regelde en bestuurde de wil. Daarom zeggen we, dat als de wil bestuurd wordt, zij niet soeverein noch vrij is, maar de slaaf van de geest. Er wordt dikwijls geleerd dat de wil de mens bestuurt, maar het Woord van God leert, dat het het hart is, dat het beheersende centrum van ons wezen is. Veel Schriftgedeelten kunnen als bewijs hiervoor aangehaald worden. "Bewaar uw hart boven al wat te bewaren valt, want daaruit zijn de uitgangen des levens". "Want van binnen, uit het hart der mensen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen, enz". Hier wilde onze Heere deze zondige daden in hun oorsprong tekenen en Hij verklaart, dat hun bron het "hart" is en niet de wil! En verder: "Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij". Als er nog meer bewijs nodig is, kunnen wij de aandacht vragen voor het feit, dat het woord "hart" in de Bijbel meer dan driemaal zoveel als het woord "wil" wordt aangetroffen, terwijl dan nog bijna de helft van de vindplaatsen met betrekking tot het laatste verwijst naar Gods wil!

Als wij stellen, dat het het hart is, en niet de wil, dat de mens beheerst, zijn we niet bezig met enkel te twisten over woorden, maar aan te dringen op een onderscheid dat van levensbelang is. Hier wordt een persoon voor twee mogelijkheden gesteld; welke zal hij kiezen? Wij antwoorden: die mogelijkheid die voor hemzelf het aangenaamst is, dat wil zeggen voor zijn "hart", de binnenste kern van zijn wezen. Voor de zondaar wordt gesteld een leven van deugd en godsvrucht, en een leven van zondige toegeeflijkheid; wat zal hij volgen? Het laatste. Waarom? Omdat dit zijn keus is. Maar bewijst dit, dat de wil soeverein is? Helemaal niet. Ga terug van het resultaat naar de oorzaak. Waarom kiest de zondaar een leven van zondige toegeeflijkheid? Omdat hij daaraan de voorkeur geeft, en hij heeft die voorkeur, ondanks alle argumenten voor het tegengestelde, hoewel hij natuurlijk niet geniet van de gevolgen van zo'n loop der dingen. En waarom geeft hij er de voorkeur aan? Omdat zijn hart zondig is. De zelfde mogelijkheden, op gelijke wijze, zal de christen ontmoeten en hij kiest en streeft naar een leven van godsvrucht en deugd. Waarom? Omdat God hem een nieuw hart of nieuwe natuur heeft gegeven. Daarom zeggen wij: het is niet de wil, die de zondaar onontvankelijk maakt voor alle oproepen om "zijn weg te verlaten", maar zijn verdorven en slechte hart. **Hij wil niet tot Christus komen, omdat hij dat niet wenst, en hij wenst dat niet, omdat zijn hart Christus haat en de zonde liefheeft.**

2. De slavernij van de menselijke wil

In elke verhandeling die voorstelt te gaan over de menselijke wil, haar aard en functies behoort men aandacht te hebben voor de wil in drie verschillende mensen, namelijk de niet-gevallen Adam, de zondaar en de Heere Jezus Christus. In de niet-gevallen Adam was de wil vrij, vrij in beide richtingen, vrij naar het goede, en vrij naar het kwade. Maar bij de zondaar is dat heel anders. De zondaar wordt geboren met een wil, die niet in een toestand van moreel evenwicht is, omdat in hem een hart is, dat "arglistig is meer dan enig ding" en dit geeft hem een neiging naar het kwade. Zo was het ook heel anders bij de Heere Jezus. Hij verschilde ook grondig van de niet-gevallen Adam. De Heere Jezus Christus kon niet zondigen omdat Hij "de Heilige Gods" was. Voordat Hij in deze wereld geboren werd, was tot Maria gezegd: "De Heilige Geest zal op u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen. Daarom ook dat Heilige dat uit u geboren zal worden, zal de Zoon van God genoemd worden". Eerbiedig gesproken, zeggen we dan, dat de wil van de Zoon des Mensen niet in een toestand van moreel evenwicht was, dat is, in staat om zich te wenden hetzij naar het goede, eg naar het kwade. De wil van de Heere Jezus was geneigd naar wat goed is, omdat zij-aan-zij met Zijn zondeloze, heilige, volmaakte menselijkheid, Zijn eeuwige Godheid was.

Nu in tegenstelling tot de wil van de Heere Jezus - die naar het goede geneigd was - en de wil van Adam - die voor zijn val in een toestand van moreel evenwicht was, in staat om zich te wenden hetzij tot het goede óf het kwade - is de wil van **de zondaar geneigd naar het kwade, en is daarom slechts in één richting "vrij", namelijk in de richting van het kwaad.** De wil van de zondaar is "knechtelijk" omdat, zoals we reeds gezegd hebben, zij de slaaf is van een bedorven hart.

Waarin bestaat de vrijheid van de zondaar? Deze vraag komt natuurlijk naar boven naar aanleiding van wat wij zojuist hierboven gezegd hebben. De zondaar is vrij in de zin, dat hij niet gedwongen wordt van buitenaf. De zondaar wordt nooit gedwongen te zondigen.

Maar de zondaar is niet vrij om hetzij goed óf kwaad te doen, omdat een boos hart hem van binnen altijd naar de zonde neigt. Laten we in beeld brengen wat we in gedachte hebben. Ik houd een boek in mijn hand. Ik laat het los; wat gebeurt er? Het valt. In welke richting? Naar beneden, altijd naar beneden. Waarom? Omdat, naar de wet van de zwaartekracht, zijn eigen gewicht het doet dalen. Veronderstel, dat ik het boek een plaats wil geven drie voet hoger, wat dan? Ik moet het oprapen; een kracht buiten het boek moet het opheffen. Zo is de verhouding die de gevallen mens jegens God heeft. Zolang Goddelijke kracht hem omhoog houdt, wordt hij ervoor bewaard nog dieper in zonde te vallen; laat die kracht weggenomen worden en hij valt - zijn eigen gewicht (van zonde) trekt hem neer. God duwt hem niet omlaag, Hij doet niets meer dan ik met het boek deed. Laat alle Goddelijke bewaring weggenomen worden, en elk mens is in staat te worden als een Kaïn, een Farao, een Judas. Hoe kan dan de zondaar hemelwaarts bewogen worden? Door een daad van zijn eigen wil? Dat niet. Een kracht van buiten hemzelf moet hem in zijn greep houden en hem elke centimeter daarheen oplichten. De zondaar is vrij, maar vrij in slechts één richting - vrij om te vallen, vrij om te zondigen. Zoals het Woord het uitdrukt: "Want toen gij dienstknechten der zonde waart, zo waart gij vrij van de gerechtigheid". De zondaar is vrij om te doen wat hem behaagt, altijd wat hem behaagt (behalve als hij door God wordt tegengehouden), maar het is zijn behagen te zondigen.

In het openingsdeel van dit hoofdstuk hebben wij er op gewezen, dat een juist begrip van de aard en functie van de wil van praktisch belang is, ja, het vormt een fundamentele proef voor theologische orthodoxie of zuiverheid in de leer. Wij willen deze stelling aanvullen en trachten de nauwkeurigheid ervan aan te tonen. De vrijheid of gebondenheid van de wil was de scheidslijn tussen Augustinianisme en Pelagianisme en in latere tijden tussen Calvinisme en Arminianisme. Eenvoudig gezegd, betekent dit, dat het desbetreffende geschilpunt de aanvaarding of de ontkenning van de algehele verdorvenheid van de mens was. In het maken van deze stelling zullen we nu overwegen:

3. De onmacht van de menselijke wil

Ligt het in het vermogen van de menselijke wil de Heere Jezus Christus als Zaligmaker te aanvaarden of te verwerpen?

Aangenomen dat het Evangelie aan de zondaar gepredikt wordt, dat de Heilige Geest hem overtuigt van zijn verloren toestand, ligt het uiteindelijk binnen het vermogen van de eigen wil, zichzelf over te geven aan God? Ons antwoord op deze vraag laat zien wat onze opvatting over de menselijke verdorvenheid is. Dat de mens een gevallen schepsel is, zullen alle belijdende christenen beamen, maar wat vele van hen bedoelen met "gevallen" is dikwijls moeilijk vast te stellen. De algemene indruk schijnt te zijn, dat de mens nu sterfelijk is, dat hij niet meer in de toestand is, waarin hij kwam uit de handen van de Schepper, dat hij aan ongemak onderhevig is, dat hij boze neigingen erft, maar dat hij, als hij zijn vermogens naar zijn beste kunnen gebruikt, tenslotte op een of andere wijze gelukkig zal worden. **O, hoe ver is dit beneden de droevige waarheid! Gebreken, ziekte, zelfs de lichamelijke dood zijn slechts kleinigheden in vergelijking met de morele en geestelijke gevolgen van de val!** Slechts door de Heilige Schrift te raadplegen kunnen we enig begrip krijgen van de omvang van dat vreselijk onheil.

Als wij zeggen, dat de mens totaal bedorven is, bedoelen wij dat de intrede van de zonde in het menselijk bestaan elk deel en vermogen van het menselijk wezen heeft aangetast. Totale verdorvenheid betekent, dat de mens in geest, ziel en lichaam een slaaf van de zonde is en een gevangene van de duivel - wandelend "naar den overste van de macht der lucht, de geest die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid". Dit getuigenis heeft geen bewijsvoering nodig; het is een algemeen menselijke ervaring. De mens is niet in staat zijn eigen verlangens te verwezenlijken en zijn eigen idealen te verwerkelijken. Hij kan niet de dingen doen, die hij zou willen. Er is een morele onbekwaamheid die hem verlamt. Dit is een positief bewijs, dat hij geen vrij mens is, maar in plaats ervan, de slaaf van de zonde en de satan. **"Gij zijt uit den vader den duivel en wil de begeerten uws vaders doen".**

Zonde is meer dan een daad of een reeks daden; het is een staat of toestand. Ze is datgene wat achter de daden ligt en wat de daden voortbrengt. De zonde is binnen gedrongen en heeft het geheel van het menselijk wezen doordrongen. Zij heeft het verstand verblind, het hart verdorven en de geest vervreemd van God. En de wil is er niet aan ontsnapt. De wil is onder de heerschappij van de zonde en satan. Daarom, de wil is niet vrij. Kortom, de neigingen verlagen zich zoals zij zich verlagen en de wil kiest zoals zij kiest vanwege de staat van het hart, en omdat het hart arglistig is meer dan enig ding. "Er is niemand die naar God zoekt".

Wij herhalen de vraag: Ligt het in de macht van de wil van de zondaar, zichzelf aan God over te geven? Laten we trachten een antwoord te krijgen door verschillende andere vragen te stellen: Kan water (uit zichzelf) boven zijn eigen peil stijgen? Kan iets reins voortkomen uit iets onreins? Kan de wil de gehele aanleg en genegenheid van de menselijke natuur omkeren? Kan, wat onder heerschappij van de zonde is, iets voortbrengen dat zuiver en heilig is? Zeker niet. **Als ooit de wil van een gevallen en verdorven schepsel naar God toe bewogen wordt, moet er een Goddelijke kracht op uitgeoefend worden, die de invloeden van de zonde overwint, die haar in een tegenovergestelde richting trekken.** Dit is slechts een andere manier om wat er staat in Joh. 6 : 44 te verwoorden: "Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke". Met andere woorden: Gods volk moet gewillig gemaakt worden op de dag van Zijn kracht. Zoals de heer J.N. Darby het zei: "Als Christus kwam om te redden wat verloren was, is er geen plaats voor een vrije wil. Niet dat God de mensen verhindert om Christus aan te nemen - verre van dat. Maar zelfs als God alle mogelijke argumenten gebruikt, alles wat in staat is invloed op het hart van de mens uit te oefenen, dient het alleen om te tonen, dat de mens er geen enkele zal aangrijpen; dat zijn hart zo verdorven is, en zijn wil zo besloten heeft zich niet aan God te onderwerpen (hoezeer het ook de duivel is die hem aanmoedigt te zondigen), dat niets hem ertoe kan brengen de Heere te aanvaarden en de zonde op te geven. Als met de woorden 'vrijheid van de mens' bedoeld wordt, dat niemand hem dwingt de Heere te verwerpen, bestaat deze vrijheid volledig. Maar als gezegd wordt, dat wegens de heerschappij der zonde, waarvan hij de slaaf is en dat vrijwillig, hij zijn toestand niet kan ontvluchten en de keus van het goede niet kan doen - dan heeft hij geen enkele vrijheid".

De wil is niet soeverein; zij is gebonden, omdat zij de invloed ondergaat van en beheerst wordt door andere eigenschappen van het menselijk wezen. De wil is niet vrij, omdat de mens een slaaf van de zonde is - dit is duidelijk vervat in de woorden van onze Heere: "Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn".

De mens is een redelijk wezen en als zodanig verantwoordelijk en rekenplichtig aan God, maar door te beweren dat hij in staat is om dat te kiezen wat geestelijk goed is, ontkent men, dat hij geheel verdorven is - d.i. verdorven van wil zoals in al het andere. Omdat de wil van de mens wordt beheerst door zijn geest en hart, en omdat deze zijn geschonden en verdorven door de zonde, volgt daaruit, dat als ooit een mens zich zal keren en bewegen in de richting van God, God Zelf in hem moet werken "beiden het willen en het werken naar Zijn welbehagen".

De beweerde menselijke vrijheid is, in werkelijkheid, "de slavernij der verdorvenheid"; hij "dient menigerlei begeerten en wellusten". Een diep ingeleid dienaar van God zei: "De mens is onmachtig wat zijn wil aangaat. Hij heeft geen wil die aangenaam is voor God. Ik geloof in een vrije wil, maar dan is het een wil die alleen vrij is om te handelen naar haar aard. Een duif heeft geen wil om dood aas te eten; een raaf heeft geen wil om het schone voedsel van de duif te eten. Breng de natuur van de duif in de raaf en deze zal het voedsel van de duif eten. De satan kan geen wil tot heiligheid hebben. Wij zeggen het met eerbied: God kon geen wil voor het boze hebben. De zondaar in zijn zondige natuur kon nooit een wil naar God hebben. Hiervoor moet hij wedergeboren worden" (J. Denham Smith). Dit is precies waarvoor wij in dit gehele hoofdstuk gestreden hebben - de wil wordt beheerst door de natuur.

Onder de "besluiten" van het Concilie van Trente (1563) dat de erkende norm van het Pausdom is, vinden wij het volgende (in de Leerregels over de Rechtvaardigmaking):

"Als iemand zal beweren, dat de vrije wil van de mens, bewogen en opgewekt door God, niet door toestemming, medewerkt met God, de beweger en opwekker, om zich te schikken en te bereiden voor de verkrijging van rechtvaardigmaking; als bovendien iemand zal zeggen, dat de menselijke wil niet kan weigeren toe te geven, als het haar behaagt, maar dat ze niet actief, en enkel passief is, laat zo iemand vervloekt zijn"!

"Als iemand zal beweren, dat sinds de val van Adam de vrije wil verloren en uitgeblust is, of dat ze een ding in naam is, ja een naam, zonder een ding, en een verdichtsel, in de Kerk ingevoerd door de Satan, laat zo iemand vervloekt zijn!"

Dus zij die nu aandringen op de vrije wil van de natuurlijke mens, geloven precies wat Rome in dit stuk leert! **Voor elk zondaar zijn drie dingen onmisbaar om zalig te worden: God de Vader moest zijn zaligheid voornemen, God de Zoon moest haar kopen, God de Geest moest haar toepassen.** God doet meer dan ons iets "voor stellen". Moest Hij alleen "uitnodigen", dan zou ieder van ons verloren zijn. Dit vinden we treffend geïllustreerd in het Oude Testament. In Ezra 1 : 1-3 lezen we: "In het eerste jaar nu van Kores, koning van Perzië, opdat volbracht werd het woord des HEEREN door de mond van Jeremia, verwekte de HEERE de geest van Kores, de koning van Perzië, dat hij een stem liet doorgaan door zijn ganse koninkrijk, zelfs ook in geschrifte, zeggende: Zo zegt Kores, koning van Perzië. De HEERE, de God des hemels, heeft mij alle koninkrijken der aarde gegeven, en Hij heeft mij bevolen Hem een huis te bouwen te Jeruzalem, hetwelk in Juda is. Wie is er onder ulieden van al Zijn volk? Zijn God zij met hem en hij trekke op naar Jeruzalem, dat in Juda is, en hij bouwe het huis des HEEREN, des Gods van Israël". Hier werd een "aanbod" gedaan, gedaan aan een volk in gevangenschap, dat hun de gelegenheid bood, te vertrekken en terug te keren naar Jeruzalem - Gods woonplaats. Ging geheel Israël gretig op dit aanbod in? Nee, helaas niet! De zeer grote meerderheid was tevreden om in het land van de vijand te blijven. Slechts een "overblijfsel" maakte gebruik van dit aanbod van genade. En waarom deden dezen dat? Hoor het antwoord van de Schrift: "Toen maakten zich op de hoofden der vaderen van Juda en Benjamin, en de priesters en de Levieten, benevens een iegelijk wiens Geest God verwekte, dat zij optrokken om te bouwen het huis des HEEREN, Die te Jeruzalem woont". Op dezelfde manier "verwekt" God de geesten van Zijn uitverkorenen, wanneer de krachtadige inwendige roeping tot hen komt, en pas dan hebben zij enige gewilligheid om te antwoorden op de Goddelijke bekendmaking.

Het oppervlakkige werk van veel professionele evangelisten in de laatste vijftig jaar is grotendeels verantwoordelijk voor de onjuiste meningen die nu in zwang zijn met betrekking tot de slavernij van de natuurlijke mens, aangemoedigd door de laksheid van hen op de kansel in het niet nakomen van hun roeping om "alle dingen te onderzoeken". Vanaf de gemiddelde protestantse kansel wordt de indruk gewekt, dat het geheel in de macht van de zondaar ligt, of hij zalig zal worden, of niet. Gezegd wordt, dat "God Zijn deel heeft gedaan; de mens moet nu het zijne doen".

Helaas, wat kan een levenloos mens doen, en van nature is de mens "dood in zonden en misdaden"! Als die waarheid werkelijk geloofd werd, zou er meer afhankelijkheid van de Heilige Geest zijn om in ons te komen met Zijn wonder-werkende kracht, en minder vertrouwen in onze pogingen om "mensen voor Christus te winnen". Als zij de onbekeerden aanspreken, maken predikers dikwijls een vergelijking tussen Gods zenden van het Evangelie aan de zondaar, en een ziek mens in bed, met genezende medicijnen op een tafel naast hem. Alles wat hij moet doen is zijn hand uitsteken en het geneesmiddel nemen. Maar om met dit voorbeeld geheel trouw te blijven aan het beeld, dat de Schrift ons geeft van de gevallen en verdorven zondaar, moet de zieke mens in bed worden beschreven als een mens die blind is, zodat hij het geneesmiddel niet kan zien, zijn hand verlamd is, zodat hij niet in staat is haar uit te steken, en zijn hart niet alleen alle vertrouwen in het geneesmiddel mist, maar vervuld is met haat tegen de geneesheer zelf. **Och, wat een oppervlakkige meningen over de wanhopige toestand van de mens worden thans in stand gehouden!** Christus kwam hier niet om hen te helpen, die gewillig waren om zichzelf te helpen, maar om voor Zijn volk datgene te doen, waartoe zij onbekwaam waren: "Om te openen de blinde ogen, om den gebondene uit te voeren uit de gevangenis, en uit het gevangenhuis hen, die in duisternis zitten".

Laten we nu tenslotte vooruit lopen op en ons ontdoen van de gebruikelijke en onvermijdelijke tegenwerping: - Waarom het Evangelie prediken als geen mens de kracht heeft het aan te nemen? Waarom aan de zondaar vragen tot Christus te komen, als de zonde hem zo tot slaaf heeft gemaakt dat hij in zichzelf geen kracht heeft om te komen? Wij antwoorden: Wij prediken het Evangelie niet omdat wij geloven, dat de mens een "vrije wil" heeft, en daarom in staat is Christus te aanvaarden, maar wij prediken het, omdat ons bevolen is dit te doen en al is het dwaasheid voor hen die verloren gaan, toch is het voor ons die zalig worden de kracht van God, "Want het dwaze Gods is wijzer dan de mensen en het zwakke Gods is sterker dan de mensen". De zondaar is dood in zonden en misdaden en een dood mens is uiteraard niet in staat iets te willen. Vandaar dat "zij die in het vlees zijn (de niet-wedergeborenen) God niet kunnen behagen".

Voor vleeselijke wijsheid lijkt het het toppunt van dwaasheid om het Evangelie te prediken aan hen die dood zijn en dus niet in staat zijn om zelf iets te doen. Ja, maar Gods wegen zijn anders dan de onze. Het behaagt God "door de dwaasheid der prediking zalig te maken die geloven". Voor de mens moge het dwaas lijken te profeteren tegen "doodsbeenderen" en tot hen te zeggen: "Gij dorre beenderen, hoort des HEEREN woord". Maar toch is het het Woord des Heeren, en de woorden die Hij spreekt "zijn geest en leven". Wijze mensen die bij het graf van Lazarus stonden hadden kunnen zeggen, dat het een bewijs van dwaasheid was, toen de Heere een dood mens aansprak met de woorden: "Lazarus, kom uit". Maar Hij die zo sprak was en is Zelf de Opstanding en het Leven, en op Zijn woord komen zelfs de doden tot leven.

Wij gaan dus door met de prediking van het Evangelie, niet omdat wij geloven dat zondaars in zich de kracht hebben de Zaligmaker die erin verkondigd wordt, aan te nemen, maar omdat het Evangelie zelf de kracht Gods tot zaligheid is, voor een ieder die gelooft, en omdat wij weten dat "zovelen als verordeneerd waren ten eeuwige leven" zullen geloven op Gods vastgestelde tijd, want er staat geschreven: "Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkraft"!

Wat wij in dit hoofdstuk naar voren gebracht hebben, is geen product van het moderne denken; nee het is inderdaad in directe tegenspraak ermee. **De mensen van de laatste paar geslachten zijn ver afgeweken van de leringen van hun schriftuurlijk onderwezen vaders.** In de 39 artikelen van de Kerk van Engeland lezen we: "De toestand van de mens na de val van Adam is zodanig, dat hij zich niet kan keren, en zich zelf niet door zijn eigen natuurlijke kracht en goede werken tot geloof, en aanroeping van God kan voorbereiden. Waarom wij geen kracht hebben om goede werken te doen, die aangenaam en aanvaardbaar zijn voor God, zonder de genade van God door Christus, Die ons schenkt (omdat Hij de overhand over ons heeft) dat wij een goede wil zouden krijgen, en Die in ons werkt als we die goede wil hebben" (Artikel 10). In de Westminster Grote Catechismus (die door alle Presbyteriaanse Kerken erkend pleegde te worden) lezen we: "De zondigheid van die staat waarin de mens is gevallen, bestaat in de schuld van Adams eerste zonde, het gemis van die gerechtigheid waarin hij was geschapen en de verdorvenheid van zijn natuur, waardoor hij volslagen ongeschikt, onbekwaam en vijandig geworden is tegen alles, wat geestelijk goed is, en geheel geneigd tot alle kwaad, en dat voortdurend". (Antwoord op vraag 25). Zo lezen we in de Baptistische Geloofsbelijdenis van Philadelphia (1742): "De mens heeft door zijn val in de staat van zonde elke bekwaamheid van de wil voor enig geestelijk goed ter zaligheid geheel verloren. En een natuurlijk mens, die geheel afkerig van het goede en dood in de zonde is, is niet in staat zich uit eigen kracht te bekeren, of zichzelf daartoe voor te bereiden".

GODS SOEVEREINITEIT EN HET GEBED

"Dat zo wij iets bidden naar Zijn wil Hij ons verhoort".

Door dit gehele boek heen is het ons hoofddoel geweest, de Schepper te verheerlijken en het schepsel te vernederen. Nagenoeg algemeen is nu de tendens, de mens te verhogen en God te ontveren en te vernederen. Alom vindt men dat, als geestelijke dingen het onderwerp van gesprek zijn, de menselijke kant en het menselijk element benadrukt en beklemtoond worden, en de Goddelijke kant, zoal niet volledig ontkend, wordt verbannen naar de achtergrond. **Dit geldt ook voor zeer veel van het moderne onderwijs over het gebed. In de grote meerderheid van de geschreven boeken, en in de preken, die gehouden zijn over het gebed, vult het menselijke element bijna de hele tijd.** Het zijn de voorwaarden waaraan wij moeten voldoen, de beloften die wij moeten vragen, de dingen, die wij moeten doen om onze verzoeken ingewilligd te krijgen, en Gods eisen, Gods rechten, Gods eer, worden dikwijls over het hoofd gezien.

Als een duidelijk voorbeeld van wat tegenwoordig geleerd wordt, noemen wij een kort hoofdartikel (met het opschrift "Gebed, of noodlot?"), dat onlangs is verschenen in een van de toonaangevende godsdienstige weekbladen: "God heeft in Zijn vrijmacht verordend, dat de bestemming van de mens kan worden veranderd en gevormd door de wil van de mens. Dit is het hart van de waarheid, dat het gebed de dingen verandert, wat betekent, dat God de dingen verandert als de mensen bidden. Iemand heeft dit zo treffend uitgedrukt: Er zijn zekere dingen die in iemands leven zullen gebeuren, of hij bidt of niet. Er zijn andere dingen die zullen gebeuren als hij erom bidt en niet zullen gebeuren als hij niet bidt. Een Christelijk mens kwam onder de indruk van deze zinnen toen hij het kantoor van een zakenman binnen ging, en hij

bad of de Heere de weg zou openen om met iemand over Christus te spreken, bedenkend dat de dingen veranderd zouden worden omdat hij erom gebeden had. Toen richtte hij zijn geest op andere dingen en het gebed werd vergeten. De gelegenheid kwam om te spreken met de zakenman, waarbij hij op bezoek kwam, maar hij greep die kans niet aan, en hij was al op weg naar buiten toen hij zich zijn gebed van een half uur geleden herinnerde, en Gods antwoord. Direct keerde hij terug en had een gesprek met de zakenman, aan wie - hoewel hij een kerklid was - nooit van zijn leven de vraag was gesteld, of hij gered was. Laten we ons tot het gebed begeven en voor God de weg openen om dingen te veranderen. Laten we ervoor oppassen, dat we in de praktijk van het leven geen fatalisten worden, door onze van God gegeven wil niet te oefenen in gebed".

Het bovenstaande geeft een beeld van wat nu geleerd wordt m.b.t. het gebed, en het bedroevende is, dat zich nauwelijks één stem van protest laat horen. De bewering, dat de "menselijke bestemmingen kunnen worden veranderd en gevormd door de menselijke "wil" is puur ongelof - dit is de enige passende term ervoor. Mocht iemand deze classificatie aanvechten, dan zouden wij hem willen vragen of men ergens een ongelovige kan vinden, die niet zou instemmen met zo'n verklaring, en wij vertrouwen erop, dat zo iemand niet gevonden kan worden.

De bewering dat "God heeft verordend dat de menselijke bestemmingen kunnen worden veranderd en gevormd door de menselijke wil" is volstrekt onwaar. "De menselijke bestemming" wordt niet bepaald door "de wil van de mens", maar door de wil van God. Wát de menselijke toekomst bepaalt is, of een mens wel of niet is weder geboren, want er is geschreven: "Tenzij een mens wederom geboren wordt, kan hij het koninkrijk van God niet zien". En als het gaat om de vraag wiens wil - die van God of van de mens verantwoordelijk is voor de wedergeboorte, dan wordt deze met een niet voor tweeërlei uitleg vatbare wijze beantwoordt in Joh. 1 : 13: "Welke niet uit den bloede, noch uit den wil des vleses, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn". De bewering dat "de menselijke bestemming" kan worden veranderd door de wil van de mens, betekent dat men de wil van het schepsel oppermachtig maakt en dat is, in feite, God onttronen. Maar wat zeggen de Schriften? Laat het Boek antwoorden: "De HEERE doodt en maakt levend: Hij doet ter helle nederdalen en Hij doet weder opkomen. De HEERE maakt arm en maakt rijk; Hij vernedert, ook verhoogt Hij. Hij verheft de geringe uit het stof, en den nooddrufte verhoogt Hij uit den drek, om te doen zitten bij de vorsten, dat Hij hen den stoel der ere doe beërven".

Terugkomend op het hier besproken hoofdartikel; ons wordt vervolgens gezegd: "In de grond der zaak is het zo, dat het gebed de dingen verandert, wat betekent dat God de dingen verandert als de mensen erom bidden". **Haast overal waar wij tegenwoordig heen gaan zien we een aanplakbiljet met de woorden: Bidden verandert dingen". Wat deze woorden willen zeggen is duidelijk uit de moderne literatuur over het gebed - wij moeten God overreden om Zijn voornemen te veranderen.** Hierover zullen wij straks meer moeten zeggen. Verder zegt de schrijver ons: "Iemand heeft dit treffend op deze manier uitgedrukt: "Er zijn bepaalde dingen die in iemands leven zullen gebeuren, of hij bidt of niet. Er zijn andere dingen, die zullen gebeuren als hij erom bidt, en niet zullen gebeuren als hij niet bidt".

Dat er dingen gebeuren of een mens bidt of niet wordt dagelijks gezien in het leven van de niet-wedergeborenen, waarvan de meesten helemaal nooit bidden. Dat andere dingen zullen gebeuren als hij "bidt" moet met een korreltje zout genomen worden. Als een gelovige in het geloof iets bidt, en om de dingen die naar Gods wil zijn vraagt, zal hij vast en zeker dat verkrijgen waarom hij gevraagd heeft. En dat andere dingen zullen gebeuren als hij bidt, is ook waar met betrekking tot persoonlijke weldaden verkregen op het gebed. God zal voor hem reëler worden en Zijn beloften kostbaarder. Dat andere dingen "niet zullen gebeuren als hij er niet om bidt" is waar wat zijn eigen leven betreft - **een leven zonder gebed betekent een leven doorgebracht buiten de omgang met God en alles wat daaronder valt.** Maar de bewering, dat God Zijn eeuwig voornemen niet ten uitvoer kan brengen tenzij wij bidden is duidelijk onjuist; want dezelfde God, die het doeleinde bevolen heeft, heeft ook bevolen dat Zijn doel bereikt zal worden door middel van Zijn voorgeschreven wegen, en een van deze middelen is het gebed. De God, Die besloten heeft een zegen te verlenen, geeft ook een geest des gebeds, die eerst de zegen zoekt.

Het voorbeeld (van de christen en de zakenman) dat in het hierboven aangehaalde hoofdartikel genoemd werd, is zeer ongelukkig. Volgens het verhaal werd het gebed van de christen helemaal niet door God verhoord, aangezien de weg blijkbaar niet geopend werd om met de zakenman over zijn ziel te spreken. Maar bij het verlaten van het kantoor herinnerde de christen zich zijn gebed, en hij besloot (misschien in de kracht van het vlees) zèlf op het gebed te antwoorden en, in plaats van het aan God over te laten om de

weg voor hem te openen, nam hij de dingen in zijn eigen hand. Wij ontleen verder iets aan een van de nieuwste boeken over het gebed. De schrijver zegt erin: "De mogelijkheden en de noodzaak van het gebed, zijn kracht en gevolgen, worden geopenbaard in het stuiten en veranderen van de voornemens van God, en in het verzachten van de slag van Zijn macht". Zo'n bewering als deze, is een afschuwelijke verdraaiing van het karakter van de allerhoogste God, Die doet naar Zijn wil met het heil des hemels en de inwoners der aarde, en er is niemand die Zijn hand afslaan of tot Hem zeggen kan: "Wat doet Gij"? God heeft geen enkele behoefte om Zijn plannen te veranderen of Zijn voornemen te wijzigen, om de alles afdoende reden, dat die gevormd waren onder invloed van volmaakte goedheid en onfeilbare wijsheid.

De mensen kunnen bij gelegenheid hun voornemens veranderen, want in hun kortzichtigheid zijn ze dikwijls niet in staat van te voren te zien wat er kan gebeuren nadat hun plannen zijn gemaakt. Maar zo is het niet bij God, want Hij weet het einde vanaf het begin. De bewering dat God Zijn voornemen verandert is, of Zijn goedheid bestrijden, of Zijn eeuwige wijsheid ontkennen. In hetzelfde boek wordt ons gezegd: "De gebeden van Gods volk zijn de voornaamste staf in de hemel, waardoor Christus Zijn grote werk op aarde uitvoert. De grote weën en machtige beroeringen op aarde zijn de gevolgen van deze gebeden. De aarde wordt veranderd, er komen omwentelingen, de engelen bewegen zich op sterkere, snellere vleugels, en Gods handelen krijgt haar definitieve vorm als de bidders talrijker, doelbewuster zijn". Zo mogelijk is dit nóg slechter, en wij aarzelen niet te verklaren, dat het is geschreven met trotsing van wat de Schrift leert. In de eerste plaats ontkent het botweg Ef. 3 : 11, dat ervan spreekt, dat God een "eeuwig voornemen" heeft. Als Gods voornemen eeuwig is, dan wordt Zijn "doen" (Zijn "beleid") niet vandaag "gevormd". In de tweede plaats weerspreekt het Ef. 1 : 11, dat duidelijk verklaart, dat God "alle dingen werkt naar de raad van Zijn wil"; daaruit volgt, dat "Gods beleid" niet wordt "gevormd" door menselijke gebeden. In de derde plaats maakt zo'n getuigenis, als de bovengenoemde, de wil van het schepsel oppermachtig, want als onze gebeden Gods beleid vormen, dan is de Allerhoogste ondergeschikt aan aardwormen. "Want wie heeft de geest des Heeren gekend? of wie is Zijn raadsman geweest?"

Zulke gedachten over het gebed zoals wij ze aanhaalden zijn te wijten aan lage en ongepaste opvattingen over God Zelf. Het behoorde toch duidelijk te zijn, dat er weinig of geen troost kan zijn in het bidden tot een God, die op een kameleon leek, die dagelijks van kleur verwisselt. Welke bemoediging ligt er in om onze harten te verheffen tot een, die gisteren een bepaalde mening had en vandaag een andere? Wat zou het voor nut hebben een verzoekschrift aan een aardse vorst te richten, als we wisten dat hij zo wispelturig was om de ene dag een verzoek in te willigen en de andere dag het af te wijzen? Is het juist niet de onveranderlijkheid van God die onze grootste aanmoediging is om te bidden? Omdat Hij "zonder verandering of schaduw van omkering" is, zijn wij er zeker van, dat als wij iets vragen naar Zijn wil, wij zeer zeker zullen worden verhoord. Luther heeft terecht opgemerkt: **"Het gebed overwint niet Gods tegenzin, maar grijpt zich vast aan Zijn bereidwilligheid"**.

En dit brengt er ons toe enkele opmerkingen te maken over de bedoeling van het gebed. Waarom heeft God ingesteld dat wij zouden bidden? De grote meerderheid van de mensen zou antwoorden: Opdat wij de dingen die wij nodig hebben van God mogen verkrijgen. Al is dit een van de bedoelingen van het gebed, het is zeker niet de voornaamste. Bovendien beschouwt men het gebed zo alleen van de menselijke kant, en **het is bijzonder nodig het gebed te bezien van de Goddelijke kant**. Laten we daarom enkele van de redenen bezien, waarom God ons het bidden bevolen heeft.

Allereerst en allermest is het gebed ingesteld opdat de Heere God Zelf geëerd zou worden. God eist van ons te erkennen, dat Hij inderdaad "de Hoge en Verhevene is Die in de eeuwigheid woont". God eist dat wij Zijn heerschappij over het heelal zullen erkennen; in het bidden tot God om regen, beled Elia slechts, dat Hij over de elementen heerst. In het gebed tot God om een arme zondaar te bevrijden van de komende toorn, erkennen wij dat "het heil des HEEREN is"; als wij Zijn zegen over het Evangelie tot de uiterste delen van de aarde afsmeeken, belijden wij Zijn heerschappij over de gehele wereld.

Ook eist God dat wij Hem eerbied zullen bewijzen en het gebed, het ware gebed, is een daad van eerbetoen. Het gebed is een daad van eerbewijs voor zover het het nederbuigen van de ziel voor Hem is; voor zover het een aanroepen van Zijn grote en heilige naam is; voor zover het de erkenning van Zijn goedheid, Zijn macht, Zijn onveranderlijkheid, Zijn genade is, en voor zover het de erkenning van Zijn souvereiniteit is, die zich uit door onderwerping aan Zijn wil. **Het is van grote betekenis in dit verband op te merken dat de tempel door Christus niet genoemd werd het huis der offerande, maar in plaats daarvan het huis des gebeds.**

Verder strekt het gebed tot Gods heerlijkheid, want in het gebed erkennen wij onze afhankelijkheid van Hem. Als wij nederig het Goddelijke Wezen smeken, werpen wij ons neer op Zijn macht en genade. Als wij smeken om zegeningen van God, erkennen wij dat Hij de auteur en bron is van alle goede en volmaakte gift. Dat het gebed heerlijkheid aan God toebrengt, blijkt verder uit het feit, dat het gebed het geloof tot beoefening oproept en niets van ons eert en behaagt Hem zozeer, als het vertrouwen van onze harten.

In de tweede plaats is het gebed door God beschikt tot onze geestelijke zegening, als een middel voor onze groei in de genade. Als wij het doel van het gebed willen leren, behoort dit altijd bij ons voorop te staan, voordat wij het gebed beschouwen als een middel ter voorziening van onze noden. Het gebed is door God bedoeld tot onze vernedering. Bidden, echt bidden, is een komen in de tegenwoordigheid van God, en een besef van Zijn ontzagwekkende majesteit geeft een gevoel van onze nietigheid en onwaardigheid. Verder is het gebed door God bedoeld voor de beoefening van ons geloof. Het geloof wordt verwekt door het Woord, maar het wordt geoefend in het gebed; vandaar dat we lezen van "het gebed des geloofs".

Vervolgens, het gebed zet de liefde in werking. Betreffende de huichelaar wordt de vraag gesteld: "Zal hij zich verlustigen in den Almachtige? Zal hij God aanroepen te allen tijd?" **Maar wie de Heere liefhebben, kunnen niet lang van Hem wegblijven, want zij verheugen zich erin hun harten voor Hem uit te storten.** Niet alleen stelt het gebed de liefde in werking, maar door de directe antwoorden die op onze gebeden verleend worden, neemt onze liefde tot God toe. "Ik heb lief, want de HEERE hoort mijn stem, mijn smekingen".

Ook is het gebed door God bedoeld om ons de waarde van de zegeningen die wij van Hem verzocht hebben, te leren, en het maakt ons te meer verheugd als Hij ons datgene verleend heeft waarom wij Hem gesmeekt hebben.

Ten derde is het gebed door God beschikt om van Hem de dingen te verzoeken die wij nodig hebben. Maar hier kan zich een moeilijkheid voordoen aan hen die de voorafgaande hoofdstukken van dit boek aandachtig gelezen hebben. Als God vóór de vestiging van de wereld alles wat er in de tijd gebeurt heeft voorbeschikt, wat is dan het nut van het gebed! Als het waar is "dat uit Hem en door Hem en tot Hem alle dingen zijn", waarom zouden we dan bidden?

Voordat we rechtstreeks op deze vragen ingaan moeten wij erop wijzen, dat er precies evenveel reden is om te vragen: "Wat is het nut voor mij om tot God te komen en Hem te zeggen wat Hij al weet? Waarin bestaat het nut voor mij dat ik mijn behoeften voor hem uitspreek, aangezien Hij er reeds bekend mee is?" Is er reden voor de tegenwerping: "Wat voor nut heeft het om iets te bidden, als alles van tevoren al verordend is door God?" Het gebed is er niet met het doel om God in te lichten, alsof Hij onwetend zou zijn. De Heiland verklaarde uitdrukkelijk "want uw Vader weet wat gij van node hebt eer gij Hem bidt". Maar het gebed dient om te erkennen, dat Hij wel weet, wat wij nodig hebben. Het gebed is niet beschikt om God de kennis te verstrekken van wat wij nodig hebben, maar het is bedoeld als een belijdenis aan Hem van ons besef van onze noden. Hierin, als in alles, zijn Gods gedachten niet als de onze. God eist, dat om Zijn gaven zal worden gebeden. Hij wil geëerd worden door ons vragen, evenals Hij door ons moet worden gedankt, nadat Hij ons Zijn zegen verleend heeft.

Toch zal de vraag weer tot ons komen: Als God vooraf alles wat er zal gebeuren bestuurd heeft en als Hij alle gebeurtenissen regelt, is dan bidden geen nutteloze bezigheid? Een afdoend antwoord op deze vragen is, dat God ons beveelt te bidden. **"Bidt zonder ophouden"**. En ook dat "men altijd moet bidden". En verder: de Schrift verklaart, "het gebed des geloofs zal den zieke behouden" en "het krachtige gebed van een rechtvaardige vermag veel" en de Heere Jezus Christus - ons volmaakte voorbeeld in alle dingen - was bij uitnemendheid een Man des Gebeds.

Het is dus duidelijk, dat het gebed niet zonder betekenis en ook niet waardeloos is. Maar toch neemt dit de moeilijkheid niet weg en geeft geen antwoord op de vraag waarmee we begonnen. Wat is dan het verband tussen Gods vrijmacht en het christelijke gebed?

Allereerst wilden wij met nadruk zeggen, dat het gebed niet bedoeld is om Gods voornemen te veranderen, en ook niet om Hem te bewegen nieuwe voornemens te maken. God heeft bevolen dat bepaalde gebeurtenissen moeten gaan gebeuren, maar Hij heeft ook bevolen, dat deze gebeurtenissen moeten gaan gebeuren door de middelen die Hij tot volbrenging ervan heeft aangewezen. God heeft bepaalde mensen uitverkoren om zalig te worden, maar Hij heeft ook bevolen dat zij zalig moeten worden door de prediking van het Evangelie. Het Evangelie is dus een van de aangewezen middelen voor het uitwerken van de eeuwige raad des Heeren; en het gebed is er ook een. God heeft de middelen even goed als het doel

bevolen, en van die middelen is het gebed er een. Met name de gebeden van Zijn volk zijn begrepen in Zijn eeuwige bevelen. Daarom, in plaats van dat gebeden tevergeefs zijn, komen zij voor onder de middelen waardoor God Zijn bevelen uitvoert.

"Als alle dingen inderdaad door een blind toeval gebeuren, of door een noodlottige noodzaak, zouden in dat geval de gebeden zonder moreel effect en van geen nut kunnen zijn. Maar aangezien zij bestuurd worden door de leiding van de Goddelijke wijsheid, hebben gebeden een plaats in de loop der gebeurtenissen" (Haldane).

Dat gebeden voor de uitvoering van bepaalde door God bevolen dingen niet zonder betekenis zijn, wordt duidelijk in de Schrift geleerd. Elia wist dat God weldra regen zou geven, maar dat verhinderde hem niet om zich dadelijk tot het gebed te begeven. Daniël "begreep" door de geschriften van de profeten dat de gevangenschap slechts zeventig jaar zou duren; toch, toen deze zeventig jaren bijna ten einde waren, wordt ons gezegd, dat hij "zijn aangezicht stelde tot God den Heere, om Hem te zoeken door gebed en smekingen, met vasten, en zak, en as". God sprak tot de profeet Jeremia: "Want ik weet de gedachten die Ik over u denk, spreekt de HEERE, gedachten des vredes en niet des kwaads, dat Ik u geve het einde en de verwachting". Maar in plaats dat hieraan toegevoegd wordt: dus is er voor u geen noodzaak om Mij om deze dingen te smeken, zei Hij integendeel: Dan zult gij Mij aanroepen en heengaan en tot Mij bidden, en Ik zal naar u horen".

Nog een voorbeeld. In Ezechiël 36 lezen we van de uitdrukkelijke, positieve en onvoorwaardelijke beloften, die God uitgesproken heeft met betrekking tot het toekomstige herstel van Israël; toch wordt ons in vers 37 van datzelfde hoofdstuk gezegd: "Alzo zegt de HEERE: Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe". Hier is dus het doel van het gebed: niet dat Gods wil wordt veranderd maar dat Zijn wil mag worden volbracht op Zijn eigen goede tijd en wijze. Het is omdat God bepaalde dingen heeft beloofd, dat wij erom kunnen vragen met de volle zekerheid des geloofs. Het is Gods voornemen, dat Zijn wil zal worden uitgevoerd met de door Hem aangewezen middelen, en dat Hij Zijn volk goed zal doen op Zijn eigen voorwaarden, en dat is, door de "middelen" en "voorwaarden" van aanbidding en smeking. Wist de Zoon Gods niet vast en zeker dat Hij na Zijn dood en opstanding door de Vader zou worden verhoogd? Voorzeker wist Hij dat. Toch horen wij Hem om deze zaak bidden: "Nu, Vader, verheerlijk Mij bij Uzelf, met de heerlijkheid, die Ik bij U had eer de wereld was".

Wist Hij niet, dat niet één van Zijn volk kon omkomen? Toch smeekte Hij de Vader, hen te "bewaren".

Ten slotte moet het gezegd worden, dat Gods wil onveranderlijk is, en dus niet kan worden gewijzigd door ons roepen. Als Gods Geest een volk niet gunstig gezind is om het goed te doen, kan Hij er zelfs niet naar toe gewend worden door de vurigste en meest aanhoudende gebeden van hen, die het meest Zijn eer beogen. "Maar de HEERE zeide tot mij: Al stond Mozes en Samuël voor Mijn aangezicht, zo zou toch Mijn ziel tot dit volk niet wezen; drijf hen weg van Mijn aangezicht en laat hen uitgaan". De gebeden van Mozes om het beloofde land binnen te gaan zijn een soortgelijk geval.

Onze opvattingen over het gebed behoren herzien te worden, om ze in harmonie met het onderwijs der Schrift hierover te brengen. **De overheersende gedachte schijnt te zijn, dat ik tot God kom en Hem vraag om iets wat ik nodig heb, en dat ik mag verwachten dat Hij mij geeft wat ik heb gevraagd. Maar dit is een uiterst ontterende en vernederende opvatting. Het volksgeloof verlaagt God tot een dienaar, onze dienaar. Hij doet wat wij vragen, Hij vervult ons genoeg, Hij geeft ons onze wensen. Nee, het gebed is een komen tot God, om Hem te zeggen wat ik nodig heb, mijn weg aan de Heere toe te vertrouwen en het aan Hem over te laten ermee te handelen zoals het Hem het beste lijkt.** Dit maakt mijn wil onderworpen aan de Zijne, in plaats van - zoals in het vorige geval - te trachten Zijn wil ondergeschikt aan de mijne te maken. Geen gebed behaagd God tenzij de geest die ertoe aandrijft, is "niet mijn wil, maar de Uwe geschiede".

"Als God zegeningen schenkt aan een biddend volk, is dat niet wegens hun gebeden, alsof Hij erdoor genegen en bereid gemaakt was. Maar het is terwille van Hemzelf en van Zijn eigen soevereine wil en welbehagen. Zou er gezegd worden, waarvoor dient dan het gebed? dan is het antwoord: Dit is de weg en het middel door God aangewezen om de zegeningen van Zijn goedheid aan Zijn volk mee te delen. Want al heeft Hij ze voorgenomen, bereid en beloofd, toch wil Hij erom verzocht worden, om ze te geven en het is een plicht en voorrecht erom te vragen. Als zij gezegend zijn met een geest des gebeds, geeft dat te kennen dat God van plan was de gevraagde goede dingen te verlenen, die altijd gevraagd moeten worden met onderwerping aan de wil van God, zeggende: Niet mijn wil, maar de Uwe geschiede" (John Gill).

Het zojuist genoemde onderscheid is van groot praktisch belang voor de vrede van ons hart. **Wellicht is er niets dat christenen zozeer op de proef stelt, als onbeantwoorde gebeden.** Zij hebben God om iets gevraagd; voor zover zij kunnen oordelen, hebben zij in geloof gebeden, menend dat zij dat zouden ontvangen, waarom zij de Heere gesmeekt hebben, en zij hebben het ernstig en herhaaldelijk gevraagd, maar het antwoord is niet gekomen. Het gevolg is dat in veel gevallen het geloof in het nut van het gebed zwakker wordt, totdat de hoop plaats maakt voor wanhoop en de troon van genade geheel verwaarloosd wordt. Is het niet zo?

Nu zal het onze lezers verwonderen, als wij zeggen, dat op elk waar gebed des geloofs, dat ooit aan God is gedaan, antwoord is gegeven. Toch beweren wij dit zonder aarzeling. Maar als we dit zeggen moeten wij terugwijzen op onze omschrijving van wat een gebed is. Laten wij het herhalen. **Het gebed is een komen tot God en Hem vertellen van onze nood (of de nood van anderen), onze weg aan de Heere aanbevelen en het dan aan Hem overlaten met het geval te doen zoals het Hem het beste dunkt.** Zo laten wij het aan God over op het gebed te antwoorden op welke manier Hij geschikt acht en dikwijls kan Zijn antwoord precies tegenovergesteld zijn aan wat het meest aannemelijk voor het vlees zou zijn. Toch, als wij echt onze nood hebben overgelaten in Zijn handen, zal het niettemin Zijn antwoord zijn. Laten we twee voorbeelden bezien. In Joh. 11 lezen we van de ziekte van Lazarus. De Heere "bemindde" hem, maar Hij was weg uit Bethanië. De zusters stuurden een bode naar de Heere, om Hem op de hoogte te stellen van de toestand van hun broer. En let er in het bijzonder op, hoe hun smeekbede onder woorden was gebracht: "Heere, zie, dien Gij liefhebt is krank". Dat was alles. Zij vroegen Hem niet Lazarus te genezen. Zij verzochten Hem niet, zich direct naar Bethanië te haasten. Zij spreidden slechts hun nood voor Hem uit en legden het geval in Zijn handen, en lieten het aan Hem over te doen zoals Hij het het beste vond! En wat was het antwoord van onze Heere? Ging Hij in op hun smeekbede en antwoordde Hij op hun verzwegen vraag? Zeker deed Hij dat, hoewel misschien niet op de manier die zij gehoopt hadden. Hij antwoordde door "nog twee dagen te blijven in dezelfde plaats waar Hij was" en Hij liet Lazarus sterven! Maar in dit voorbeeld was dat niet alles. Later reisde Hij naar Bethanië en deed Lazarus opstaan uit de dood.

De reden, dat wij hier naar dit geval verwijzen, is om de juiste houding te laten zien, die de gelovige moet aannemen ten opzichte van God in het uur van nood. Het volgende voorbeeld zal meer de nadruk leggen op Gods wijze van antwoord geven aan Zijn behoeftig kind.

We slaan 2 Kor. 12 op. Aan de apostel Paulus is een ongehoorde gunst bewezen. Hij is opgetrokken geweest in het paradijs. Zijn oren hebben gehoord en zijn ogen hebben aanschouwd wat geen andere sterveling heeft gehoord of gezien aan deze zijde van het graf. De wonderlijke openbaring was meer dan de apostel kon verdragen. Hij was in gevaar "opgeblazen" te worden, door deze buitengewone gebeurtenis. Daarom wordt een doorn in het vlees, een bode van satan gezonden om hem met vuisten te slaan, opdat hij zich niet bovenmatig zou verheffen. En de apostel legt zijn nood aan de Heere voor. Hij smeekt Hem drie maal, dat deze doorn in het vlees zou worden weggenomen. Werd zijn gebed verhoord? Beslist wél, maar niet op de wijze die hij had gewenst. **De "doorn" werd niet verwijderd, maar er werd genade gegeven om het leed te verdragen.** De last werd niet weggenomen, maar kracht werd gegarandeerd om die te dragen.

Maakt iemand de tegenwerping dat het ons voorrecht is meer te mogen doen dan onze behoeften aan God voor te leggen? Als wij eraan herinnerd worden, dat God ons, als het ware, een blanco cheque heeft gegeven en ons heeft uitgenodigd die in te vullen? Als er gezegd wordt dat de beloften van God allesomvattend zijn, en dat wij God mogen vragen wat wij willen? Hoe moeten we dan over deze opvatting oordelen? Wij moeten de aandacht vragen voor het feit, dat **het noodzakelijk is Schrift met Schrift te vergelijken als wij de volle raad Gods over enige zaak willen vernemen.** Als dit gedaan wordt, ontdekken wij, dat God een beperking verbindt aan de beloften, die Hij aan biddende mensen geeft. Hij zegt: Dat zo wij iets bidden naar Zijn wil, Hij ons verhoort. **Echt bidden is gemeenschap beoefenen met God, zodat er gemeenschappelijke gedachten zullen zijn tussen Zijn Geest en de onze.** Het is nodig dat Hij onze harten vult met Zijn gedachten en dan zullen Zijn wensen onze wensen worden, die tot Hem terug keren. Hier is dus de plaats van ontmoeting tussen Gods soevereiniteit en het christelijke gebed. Als wij iets vragen naar Zijn wil hoort Hij ons, en als wij het zo niet vragen, verhoort Hij ons niet, zoals de apostel Jakobus zegt: "Gij bidt en ontvangt niet, omdat gij kwalijk bidt, opdat gij het in uw wellusten doorbrengen zoudt".

Maar zei de Heere Jezus niet tot Zijn discipelen: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: "Al wat gij den Vader zult bidden in Mijn Naam, dat zal Hij u geven"? Dat is zo, maar deze belofte geeft biddende mensen geen vrijbrief. Deze woorden van onze Heere zijn geheel in overeenstemming met die van de apostel Johannes:

"Zo wij iets bidden naar Zijn wil, verhoort Hij ons." Wat is dat, iets bidden "in de naam van Christus"? Zeker is het zeer veel meer dan een gebedsformule, het louter besluiten van onze smekingen met de woorden: "in de naam van Christus". **Om God voor iets aan te roepen, in de naam van Christus, is het nodig dat het in overeenstemming is met wat Christus is! Als we God aanroepen in de naam van Christus is het alsof Christus Zelf de smekeling is.** Wij kunnen God slechts vragen om wat Christus zou vragen. **Iets in de naam van Christus vragen is dus onze eigen wil opzij zetten en die van God aanvaarden!**

Laten we nu onze definitie van het gebed nader preciseren. Wat is het gebed? Het gebed is niet zo zeer een daad, dan wel een houding - een houding van afhankelijkheid, afhankelijkheid van God. Het gebed is een belijdenis van zwakte, ja van hulpeloosheid van het schepsel. Het gebed is de erkenning van onze nood en deze voorleggen aan God. Wij zeggen niet dat dit alles in het gebed is; dat is niet zo. Maar het is wel het wezenlijke, het voornaamste element in het gebed. Wij geven grif toe, dat wij helemaal niet in staat zijn een volledige definitie van het gebed te geven in een korte zin, of in een aantal woorden. Het gebed is zowel een houding, als ook een daad, een menselijke daad, en toch is er ook het Goddelijke element in, en juist dit maakt een volledige analyse onmogelijk en het is bovendien goddeloos om het toch te proberen.

Maar al stemmen wij dit toe, wij leggen er toch weer de nadruk op, dat het gebed fundamenteel een houding van afhankelijkheid van God is. Daarom is het gebed juist het tegengestelde van God iets voorschrijven. Omdat het gebed een houding van afhankelijkheid is, is hij, die oprecht bidt, onderdanig, onderdanig aan de Goddelijke wil; en onderwerping aan de Goddelijke wil betekent, dat wij het met de Heere eens zijn, als Hij in onze nood voorziet volgens de bevelen van Zijn eigen soeverein welbehagen. En daarom zeggen wij: Elk gebed dat in deze geest tot God gedaan wordt, zal zeker van Hem een antwoord of verhooring krijgen. Hier is dus het antwoord op onze beginvraag en de Schriftuurlijke oplossing van de schijnbare moeilijkheid. Het gebed is niet het vragen aan God om Zijn voornemen te wijzigen of Hem te vragen een nieuw voornemen te vormen. Het gebed is het aannemen van een houding van afhankelijkheid ten opzichte van God, het bekend maken van onze nood aan Hem, het vragen om die dingen die in overeenstemming met Zijn wil zijn, en daarom is er geen enkele tegenstrijdigheid tussen de Goddelijke soevereiniteit en het christelijke gebed.

Nu we dit hoofdstuk afsluiten, willen we nog een waarschuwend woord richten tot de lezer om hem te beschermen tegen het trekken van een verkeerde conclusie uit wat gezegd is. Wij hebben niet getracht de leer van de gehele Schrift over het onderwerp van het gebed hier samen te vatten; wij hebben zelfs niet getracht het probleem van het gebed in het algemeen te bespreken. In plaats ervan hebben wij ons min of meer beperkt tot een uiteenzetting over het verband tussen Gods soevereiniteit en het christelijke gebed.

Wat wij geschreven hebben is voornamelijk bedoeld als een protest tegen veel van het moderne onderricht dat zoveel nadruk legt op het menselijke element in het gebed, dat de Goddelijke kant haast geheel uit het oog verloren gaat.

"Het is niet bij een man, die wandelt, dat hij zijn gang richte", en toch in veel van zijn gebeden durft de mens goddeloos de Heere te onderrichten m.b.t. Zijn weg en m.b.t. wat Hij behoort te doen, en daarbij geeft hij zelfs te kennen dat, als hij maar eens de leiding van de dingen in de wereld en in de Kerk had, de dingen spoedig zeer verschillend zou maken van wat ze nu zijn. Dit kan niet ontkend worden: want iedereen met het geringste onderscheidingsvermogen **kan deze geest heel duidelijk ontdekken in veel van onze moderne gebedssamenkomsten waar het vlees de scepter zwaait.** Hoe traag zijn wij allen om de les te leren, dat het hoogmoedige schepsel op zijn knieën voor God gebracht moet worden en vernederd in het stof En dit is het waartoe de echte daad des gebeds ons bedoelt te brengen. Maar de mens, met zijn gebruikelijke verdorvenheid, **draait de voetbank om in een troon vanwaar hij graag de Almachtige zou onderrichten over wat Hij behoorde te doen,** en de toehoorder krijgt de indruk, dat als God maar de helft had van het medelijden dat zij die "bidden" hebben, alles vlug in orde zou komen! Zo is de hoogmoed van de oude natuur, zelfs in een kind van God.

Ons hoofddoel in dit hoofdstuk is geweest de nadruk te leggen op de noodzaak om in het gebed onze wil te onderwerpen aan de wil van God. Maar er moet ook aan toegevoegd worden, dat het gebed veel meer is dan een vrome handeling en heel wat anders dan een mechanische daad. Het gebed is inderdaad een door God aangewezen middel, waardoor wij de dingen kunnen verkrijgen die wij vragen, mits wij vragen om die dingen, die in overeenstemming met Zijn wil zijn. Deze bladzijden zijn tevergeefs geschreven tenzij zij zowel de schrijver als de lezer ertoe geleid hebben om te roepen met diepere ernst dan voorheen: "Heere, leer ons bidden".

ONZE HOUDING JEGENS GODS SOEVEREINITEIT

“Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U”. In het huidige hoofdstuk zullen we, wat kort, de praktische toepassing op onszelf bezien van de grote waarheid, die wij in haar verschillende onderverdelingen op de voorgaande bladzijden hebben overwogen.

In het nu volgende hoofdstuk zullen wij meer in detail ingaan op de waarde van deze leer, maar laten wij ons eerst beperken tot een definitie van wat onze houding jegens de soevereiniteit van God behoort te zijn. Elke waarheid, die ons in Gods Woord is geopenbaard, is niet alleen om ons aangaande iets in te lichten, maar ook om ons tot iets op te wekken. De Bijbel is ons niet gegeven om doelloze nieuwsgierigheid te bevredigen, maar om onze zielen op te bouwen. De soevereiniteit van God is iets meer dan een abstract principe, dat het redelijke van het Goddelijke bestuur uitlegt. Zij is bedoeld als een motief om God te vrezen, zij is ons bekend gemaakt ter bevordering van een rechtvaardig leven, zij is geopenbaard om onze opstandige herten tot onderwerping te brengen. **Een ware erkenning van Gods soevereiniteit vernedert, zoals niets anders zal of kan vernederen, en brengt het hart in nederige onderwerping aan God.** Zij zorgt ervoor dat wij onze eigenwilligheid opgeven en dat wij er lust in krijgen de Goddelijke wil te betrachten en te doen.

Als wij spreken over de soevereiniteit van God, bedoelen wij zeer veel meer dan de betoning van Gods regeermacht, al is die natuurlijk in de uitdrukking wel begrepen. Zoals wij in een vorig hoofdstuk hebben opgemerkt, **betekent de soevereiniteit van God: de Godheid van God.** In zijn volle en diepste betekenis geeft de titel van dit boek het karakter en het wezen van Hem aan Wiens welbehagen wordt voldaan en wiens wil wordt uitgevoerd. De soevereiniteit van God te erkennen, is daarom in waarheid zien op de Soeverein Zelf Het is een komen in de tegenwoordigheid van de verheven "Majesteit in de Hoge". Het is een gezicht op de driemaal heilige God in Zijn verheven heerlijkheid te hebben. De gevolgen van zo'n gezicht kan men leren uit die geschriften, die de ervaring beschrijven van verschillende mensen die een gezicht op de Heere God kregen.

Let op de ervaring van Job, iemand van wie de Heere Zelf zei: "Want niemand is op de aarde gelijk hij, een man, oprecht en vroom, godvrezende, en wijkende van het kwaad". Aan het einde van het boek dat zijn naam draagt, wordt ons Job in de Goddelijke tegenwoordigheid getoond, en hoe gedraagt hij zich dan, als hij van aangezicht tot aangezicht voor Jehovah gebracht is? Hoor wat hij zegt: "Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en heb berouw in stof en as". Dus een gezicht op God, - God geopenbaard in ontzagwekkende majesteit, zorgde ervoor dat Job zichzelf verfoeide, en dat niet alleen, maar dat hij zich voor de Almachtige vernederde.

Let op Jesaja: In het zesde hoofdstuk van zijn profetie wordt ons een tafereel verteld dat zelfs in de Schrift zijn weerga niet kent. De profeet ziet de Heere op de Troon, een Troon "hoog en verheven". Boven deze Troon stonden de serafijnen met bedekt gelaat, roepend: "Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen". Wat is het gevolg van dit gezicht op de profeet? We lezen: "Toen zei ik: Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben en woon in het midden van een volk dat onrein van lippen is, want mijn ogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen gezien". Een blik op de Goddelijke Koning vernederde Jesaja in het stof en bracht hem, terecht, tot besef van zijn eigen nietigheid.

En verder. Let op de profeet Daniël. Tegen het einde van zijn leven zag deze man Gods de Heere in een hemelse openbaring. Hij verscheen aan Zijn dienstknecht, in een menselijke gedaante, "in linnen gekleed" en Zijn lendenen "omgord met fijn goud" - symbolen van heiligheid en Goddelijke heerlijkheid. Wij lezen, dat "Zijn lichaam was als turkoois, Zijn gelaat schitterde gelijk de bliksem, Zijn ogen waren als vurige fakkels, Zijn armen en voeten als de verf van gepolijst koper, de stem Zijner woorden als de stem ener menigte". Daniël spreekt dan van het gevolg, dat dit gezicht had op hem en die bij hem waren: "En ik, Daniël, alleen zag dit gezicht, maar de mannen, die bij mij waren, zagen dat gezicht niet; doch een grote verschrikking viel op hen en zij vloden om zich te verstoppen. Ik dan werd alleen overgelaten en zag dit grote gezicht, en er bleef in mij geen kracht overig; en mijn sierlijkheid werd aan mij veranderd in een verderving; zodat ik geen kracht behield. En ik hoorde de stem Zijner woorden; en toen ik de stem Zijner woorden hoorde, zo viel ik in een diepen slaap op mijn aangezicht, met mijn aangezicht ter aarde". Er wordt ons dus nogmaals

getoond, dat een gezicht op de soevereine God de kracht van het schepsel verdort en tot gevolg heeft dat de mens wordt vernederd in het stof voor zijn Maker.

Wat behoort dan onze houding te zijn jegens de Opperste Soeverein? Wij antwoorden:

1. Een houding van vreeze Gods

Hoe komt het dat tegenwoordig de massa totaal onverschillig is voor geestelijke en eeuwige dingen, en dat ze meer liefhebbers van genot zijn dan liefhebbers van God? Hoe komt het dat zelfs op de slagvelden tallozen zo onverschillig waren voor het welzijn van hun zielen? **Hoe komt het, dat het tarten van de hemel steeds openlijker, schreeuweriger, gewaagder wordt gedaan? Het antwoord is: "Er is geen vreeze Gods voor hun ogen".** Nogmaals, hoe komt het, dat het gezag van de Schrift in de laatste tijd zo bedrevend wordt neergehaald? Hoe komt het, dat zelfs onder mensen die belijden, dat zij des Heeren volk zijn, er zo weinig onderwerping aan Zijn Woord is, en dat Zijn voorschriften zo licht geacht en zo spoedig opzij geschoven worden? **Ach, waar tegenwoordig nodig de nadruk op gelegd moet worden, is dat God een God is, Die gevreesd moet worden.**

"De vreeze des Heeren is het beginsel der wetenschap". Gelukkig is hij wie ontzag is ingeboezemd door een gezicht op Gods majesteit, die een gezicht heeft gehad op Gods ontzaglijke grootheid, Zijn onuitsprekelijke heiligheid, Zijn volmaakte gerechtigheid, Zijn onweerstaanbare kracht, Zijn soevereine genade. Zegt iemand: Maar het zijn toch ongeredde mensen, die buiten Christus zijn, die God moeten vrezen? Dan is dit een afdoend antwoord, dat zij die gered zijn, die in Christus zijn, vermaand worden hun eigen zaligheid uit te werken "met vreeze en beving". **Er is een tijd geweest dat het de algemene gewoonte was om van een gelovige te spreken als een "godvrezend mens" - dat zo'n benaming haast verdwenen is laat alleen maar zien hoever wij zijn afgedwaald.** Niettemin staat er geschreven: "Zoals een vader zich ontfermt over zijn kinderen, ontfermt de HEERE zich over degenen die Hem vrezen!"

Als wij spreken over vrees voor God, bedoelen wij natuurlijk niet een slaafse vrees, zoals onder de heidenen voorkomt in verband met hun goden. Nee, wij bedoelen die geest, die God beloofd heeft te zegenen, die geest waarnaar de profeet verwees toen hij zei: **"Maar op dezen zal Ik zien, op den arme en verslagene van geest en die voor Mijn woord beeft".**

Dit was het wat de apostel op het oog had toen hij schreef: "Eert een iegelijk. Hebt de broederschap lief Vreest God Eert den koning". En niets zal deze vreeze Gods zo bevorderen als de erkenning van de soevereine Majesteit van God.

Wat behoort onze houding te zijn jegens de soevereiniteit van God?

Wij antwoorden verder:

2. Een houding van onvoorwaardelijke gehoorzaamheid

Een gezicht op God leidt tot besef van onze geringheid en nietigheid, en eindigt in een gevoel van afhankelijkheid waarbij we ons geheel en al werpen op God. Of, nogmaals, **een gezicht op de Goddelijke Majesteit bevordert de geest van de vreeze Gods, en op haar beurt uit dit zich in een gehoorzame wandel.** Dit is dus het Goddelijke tegengif voor het ingeboren kwaad van onze harten. Van nature is de mens vervuld met een gevoel van zijn eigen belangrijkheid, van zijn grootheid en zelfgenoegzaamheid. In één woord, met trots en opstand. Maar, zoals wij opmerken, het grote herstelmiddel is het zien op de machtige God, want dat alleen zal hem echt vernederen. De mens zal zich beroemen, óf in zichzelf, óf in God. De mens zal leven, óf om zichzelf te dienen en te behagen, óf hij zal trachten de Heere te dienen en te behagen. Niemand kan twee heren dienen.

Ongehoorzaamheid vloeit voort uit gebrek aan eerbied en ontzag. De hoogmoedige heerser van Egypte zei: "Wie is de HEERE, Wiens stem ik gehoorzamen zou om Israël te laten trekken? Ik ken den HEERE niet en zal ook Israël niet laten trekken". Voor Farao was de God der Hebreëen slechts een god, een van de vele, een krachteloos wezen, dat niet gevreesd en niet gediend behoefde te worden. Hoe droevig vergiste hij zich, en hoe bitter heeft hij voor zijn vergissing moeten betalen; hij zou dat spoedig bemerken. Maar wat wij hier willen onderstrepen is, dat Farao's trotse geest een vrucht van gebrek aan eerbied was, en dit gebrek aan eerbied was het gevolg van zijn onkunde aangaande de majesteit en het gezag van het Goddelijke Wezen.

Welnu, als gebrek aan eerbied ongehoorzaamheid veroorzaakt, zo zal ware eerbied gehoorzaamheid bewerken. Het besef, dat de Heilige Schrift de openbaring is van de Allerhoogste, om ons Zijn geest mede te delen en ons Zijn wil te openbaren, is de eerste stap naar praktische godzaligheid. De erkenning, dat de Bijbel het woord van God is, en dat haar eisen de voorschriften van de Almachtige zijn, zullen er ons toe

leiden in te zien, hoe vreselijk het is ze te verachten en te negeren. Als wij de Bijbel ontvangen als gericht aan onze eigen zielen, ons gegeven door de Schepper Zelf, dan doet dit ons schreien met de psalmist: "Neig mijn hart tot Uw getuigenissen... Maak mijn voetstappen vast in Uw Woord". Als eenmaal de soevereiniteit van de Auteur van het Boek verstaan wordt, is het niet langer een zaak van schiften en kiezen uit de voorschriften en geboden van dat Woord, waarbij we slechts uitkiezen die wij goedkeuren; maar het zal gezien worden, dat niets minder dan onvoorwaardelijke en hartelijke onderwerping, passend voor het schepsel is.

Wat behoort onze houding te zijn jegens de soevereiniteit van God? Wij antwoorden verder:

3. Een houding van volkomen overgave

Een ware erkenning van Gods soevereiniteit zal elke vorm van morren uitsluiten. Dit is vanzelfsprekend. Toch verdient deze gedachte het, even erbij te blijven stilstaan. Het past bij onze natuur te morren over verdrukkingen en verliezen. Het past bij onze natuur te klagen als wij beroofd worden van die dingen waarop wij onze harten gesteld hadden. Wij zijn geneigd onze eigendommen onvoorwaardelijk als de onze te beschouwen. Wij menen, dat wij, als wij onze plannen voorzichtig en ijverig hebben uitgevoerd, het recht op succes hebben; dat wij, als wij door ons eigen harde werken een zekere welstand verzameld hebben het verdienen, die te houden en ervan te genieten; dat als wij door een gelukkig gezin omringd zijn, geen macht wettig binnen die liefelijke kring mag komen en een geliefde neerslaan; en als in een van die gevallen toch teleurstelling, faillissement, dood, komt, gaat het verdorven instinct van het menselijk hart schreeuwen tegen God. Maar in de mens, die door genade Gods soevereiniteit heeft erkend, wordt dat morren tot zwijgen gebracht, en in plaats daarvan is er sprake van een buigen voor de wil van God, en een erkenning, dat Hij ons niet zo bitter bedroefd heeft als wij verdienen.

Bij een ware erkenning van Gods soevereiniteit zal men instemmen met Gods volmaakte recht om met ons te doen zoals Hij wil. Wie buigt voor het welbehagen van de Almachtige zal Zijn absolute recht erkennen om met ons te doen zoals Hem goeddunkt. Als Hij kiest armoede, ziekte, huiselijke rouw te zenden, zal het hart, zelfs als het bloedt uit elke porie, toch zeggen: "Zal de Rechter van de ganse aarde geen recht doen?" Dikwijls zal er strijd zijn, want de vleselijke aard blijft in de gelovige tot het eind van zijn aardse tocht. Maar al kan er een conflict in zijn borst zijn, toch kan er door hem die zich werkelijk aan deze gezegende waarheid heeft overgegeven, tevens die stem gehoord worden die spreekt - zoals Hij vroeger sprak tot het onstuimige meer van Genésareth: "Zwijg, wees stil", en de stormvloed van binnen zal tot rust komen, en de onderworpen ziel zal een betraand maar vertrouwend oog ten hemel slaan en zeggen: "Uw wil geschiede". Een treffend voorbeeld van een ziel die buigt voor de soevereine wil van God wordt gegeven door de geschiedenis van Eli, de hogepriester van Israël. In 1 Samuël 3 lezen we, hoe God aan het kind Samuël openbaarde, dat Hij op het punt stond de twee zonen van Eli te doden om hun boosheid. En dat Samuël dit bericht 's morgens aan de oude priester mededeelde. Het is moeilijk een verschrikkelijker boodschap voor het hart van een vrome vader te bedenken. De mededeling, dat zijn kind door een plotselinge dood getroffen gaat worden, is onder alle omstandigheden een grote beproeving voor elke vader, maar te vernemen dat zijn twee zonen - in de bloei van hun leven, maar kennelijk niet voorbereid om te sterven - zouden worden afgesneden door een Goddelijk oordeel, moet verpletterend zijn geweest. Echter, wat was de uitwerking op Eli toen hij het droevige bericht van Samuël kreeg? Welk antwoord gaf hij toen hij het vreselijke nieuws hoorde? "En hij zei: "Hij is de HEERE, Hij doe wat goed is in Zijn ogen". En geen verder woord ontviel hem. Wondervolle onderwerping! Verheven overgave! Liefelijk voorbeeld van de kracht van Goddelijke genade, om de sterkste aandoeningen van het menselijke hart te beheersen en de opstandige wil te onderwerpen en deze te brengen tot heilige berusting in het soevereine welbehagen van God.

Nog een voorbeeld, even treffend, is te zien in het leven van Job. Zoals wel bekend is, was Job iemand die God vreesde en het kwaad schuwde. Als er ooit iemand was, die, redelijk gesproken, van de Goddelijke voorzienigheid mocht verwachten dat zij hem zou toelachen - wij spreken als mens - dan was het Job. Echter hoe ging het met hem? Een tijdlang had hij een onbezorgd leven. De Heere gaf hem een groot aantal kinderen. Hij gaf hem zeven zonen en drie dochters. Hij gaf hem voorspoed in zijn tijdelijke zaken, zodat hij grote eigendommen bezat. Maar plotseling ging de zon van zijn leven verborgen achter donkere wolken. Op één dag verloor Job niet alleen zijn schapen en ander vee, maar ook zijn zonen en dochters. Het nieuws kwam, dat zijn kudde door rovers waren weggevoerd, en zijn kinderen door een wervelstorm waren gedood. En hoe ontving hij deze boodschappen? Hoor zijn prachtige woorden: "De HEERE heeft gegeven en de HEERE heeft genomen". Hij boog voor de soevereine wil van God. Hij voerde zijn bezoeking terug tot

haar eerste oorzaak. Hij zag achter de Sabeeërs die zijn kudden gestolen hadden, en boven de winden die zijn kinderen gedood hadden, de hand van God Maar Job erkende niet alleen Gods soevereiniteit, hij verheugde er zich ook in. Aan de woorden "De HEERE heeft gegeven en de HEERE heeft genomen", voegde hij toe "De naam des HEEREN zij geloofd". En weer zeggen wij: Zoete onderwerping! Verheven overgave!

Een oprechte erkenning van Gods soevereiniteit zorgt ervoor dat wij, bij het realiseren van elk plan, ons afhankelijk weten van Gods wil. De schrijver (van dit boek) herinnert zich goed een voorval in Engeland aan het begin van de 20e eeuw. Koningin Victoria was overleden, en de datum voor de kroning van haar oudste zoon, Eduard, was vastgesteld op april 1902. In alle aankondigingen die verzonden werden, ontbraken twee kleine letters - D.V. (Deo Volente). Programma's werden gemaakt en alle voorbereidingen voltooid voor de indrukwekkende viering die paste bij de grote gebeurtenis. Koningen en keizers uit alle delen van de wereld hadden uitnodigingen gekregen om de koninklijke ceremonie bij te wonen. De proclamaties van de Prins werden gedrukt en verspreid, maar voor zover de schrijver bekend is - werden de letters D.V. in geen enkele ervan gevonden. Een zeer indrukwekkend programma was opgesteld en de oudste zoon van wijlen Koningin Victoria zou, als Edward de Zevende, in de Westminster Abdy gekroond worden op een bepaald uur van een vastgestelde dag. En toen kwam God ertussen en alle menselijke plannen leden schipbreuk. Een zachte stem werd gehoord, die zei: "Gij hebt geen rekening met Mij gehouden" en Prins Edward werd getroffen door een ontsteking van de blinde darm, zodat de kroning maandenlang moest worden uitgesteld!

Zoals opgemerkt, een oprechte erkenning van Gods soevereiniteit houdt in dat we er van overtuigd zijn dat de realisatie van onze plannen afhankelijk is van Gods wil. Zij doet ons erkennen, dat de Goddelijke Pottenbakker absolute macht heeft over de klei en deze vormt naar Zijn eigen majesteitelijk welbehagen. Zij zorgt ervoor, dat wij goed acht slaan op de vermaning - nu helaas zo algemeen verwaarloosd - **"Welaan nu gij, die daar zegt: Wij zullen heden of morgen naar zulk een stad reizen, en aldaar een jaar doorbrengen en koopmanschap drijven en winst doen; gij, die niet weet, wat morgen geschieden zal! Want hoedanig is uw leven? Want het is een damp, die voor een weinig tijds gezien wordt en daarna verdwijnt"**. Ja, het is de wil des Heeren waarvoor wij moeten buigen. Het is aan Hem om te zeggen waar ik zal wonen - hetzij in deze plaats hetzij in die. Het is aan Hem om te bepalen onder welke omstandigheden ik zal leven - hetzij te midden van weelde of armoede, hetzij in gezondheid of ziekte. Het is aan Hem om te zeggen hoe lang ik zal leven - of ik zal worden afgesneden in mijn jeugd, als een bloem des velds, of dat ik zeventig jaar zal blijven leven. Wie deze les echt mag leren, heeft door genade een hoge klas in de school van God bereikt, en zelfs als wij denken dat wij het geleerd hebben, ontdekken we telkens weer, dat we het opnieuw moeten leren.

4. Een houding van diepe dankbaarheid en vreugde

Het aanvaarden met het hart van deze zeer gezegende waarheid van de soevereiniteit van God veroorzaakt iets geheel anders dan een koppig buigen voor het onvermijdelijke. De filosofie van deze vergankelijke wereld weet niets beters dan: "je moet er maar het beste van zien te maken". Maar bij de christen behoort het heel anders te zijn. Niet alleen behoort de erkenning van Gods oppermacht de vreze Gods, onvoorwaardelijke gehoorzaamheid, en volkomen overgave in ons te veroorzaken, maar zij behoort ons ertoe te bewegen, om met de psalmist te zeggen: "Loof den Heere, mijn ziel, en al wat in mij is Zijn heilige naam". Zegt de apostel niet: "Dankende te allen tijd God en de Vader in de naam van onze Heere Jezus Christus". Wel, het is op dit punt, dat de staat van onze ziel zo dikwijls op de proef wordt gesteld. Helaas is er zoveel eigenzinnigheid in ieder van ons. Als alles gaat zoals wij het wensen, schijnen wij erg dankbaar aan God te zijn. Maar hoe is het in die omstandigheden wanneer alles tegen onze plannen en wensen ingaat?

Wij nemen aan dat u toestemt, dat als een waar christen een treinreis maakt, en hij op zijn bestemming aankomt, hij ootmoedig God dankzegt - wat natuurlijk inhoudt dat we ervan overtuigd zijn, dat Hij alles bestuurt; anders behoren wij de machinist, de assistent, de seiner, en anderen te danken. Of als in zaken, aan het eind van een goede week, dank wordt gebracht aan de Gever van ieder (tijdelijk) goed en van elke volmaakte (geestelijke) gave dan ook bent u ervan overtuigd, dat God alle klanten naar uw zaak brengt. Zover gaat alles goed. Zulke voorbeelden veroorzaken geen moeilijkheid. Maar denkt u eens het tegenovergestelde in. Stel dat mijn trein uren vertraagd wordt, veronderstel dat een andere trein tegen de mijne botste en ik gewond werd! Of, stel dat ik in de zaak een slechte week had, of dat de bliksem op mijn zaak insloeg en haar in brand zette, of dat dieven inbraken en de zaak leeg plunderden, wat dan? Zie ik de hand van God in deze dingen?

Neem nogmaals het geval van Job. Toen slag op slag hem trof, wat deed hij? Klaagde hij over zijn ongeluk? Vervloekte hij de dieven? Morde hij tegen God? Nee, hij boog voor Hem in aanbidding neer. Geachte lezer, **er is geen echte rust voor uw arme hart, totdat u de hand van God in alles leert zien.** Maar daarvoor moet het geloof voortdurend geoefend worden.

En wat is geloof? Een blinde goedgelovigheid? Een fatalistische berusting? Nee, verre van dat. Geloof is een rusten op het zekere Woord van de levende God en daarom zegt het: "En wij weten, dat dengenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn". Daarom zal geloof altijd dankzeggen voor alle dingen. Een werkzaam geloof zal "zich altijd in den Heere verblijden".

We gaan nu bezien hoe het hoogste en meest volmaakte voorbeeld van de erkenning van Gods soevereiniteit - die tot uitdrukking komt in vreze Gods, onvoorwaardelijke gehoorzaamheid, volkomen onderwerping en diepe dankbaarheid en vreugde - werd gegeven door de Heere Jezus Christus. In alle dingen heeft de Heere Jezus ons een voorbeeld nagelaten, opdat wij Zijn voetstappen zouden navolgen. Maar is dit ook waar ten aanzien van het eerste punt dat in het voorafgaande genoemd is? Zijn de woorden "vreze Gods" ooit verbonden met Zijn onvergelykbare naam? Als wij ons herinneren dat de "vreze Gods" niet betekent een slaafse vrees, maar eerder een kinderlijke onderwerping en eerbied, en ons ook herinneren, dat "de vreze des Heeren het beginsel der wijsheid is", zou het dan niet tamelijk vreemd zijn, helemaal geen melding te maken van "vreze Gods" in verband met Hem, Die de vleesgeworden wijsheid was! Wat een wonderlijk en kostbaar woord is: "Die in de dagen Zijns vlees, hebbende gebeden en smekingen met sterk schreeuwen en tranen opgeofferd aan Hem, die Hem van de dood kon verlossen, en verhoord zijnde om Zijn vreze Gods...". Wat was het anders dan de "vreze Gods", die ervoor zorgde dat de Heere Jezus aan Maria en Jozef onderdanig was in de dagen van Zijn jeugd? Was het niet de "vreze Gods" - een kinderlijke onderwerping aan en eerbied voor God - die we ten toon gespreid zien, als wij lezen: "En Hij kwam te Nazareth, waar Hij opgevoed was, en ging naar Zijn gewoonte, op de dag des sabbats in de synagoge". Was het geen "vreze Gods", die de vleesgeworden Zoon deed zeggen, toen Hij door satan verzocht werd, neer te vallen en hem te aanbidden: "Er staat geschreven, den Heere Uw God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen". Was het niet de "vreze Gods", die Hem bewoog te zeggen tot de genezen melaatse: "Ga heen, vertoon uzelf aan de priester en offer de gave, die Mozes geboden heeft"? Maar waarom zouden we de voorbeelden vermenigvuldigen? Hoe volmaakt was de gehoorzaamheid die de Heere Jezus aan God de Vader betoonde! En als wij hierover nadenken, laten we dan niet uit het oog verliezen die wonderlijke genade, die ervoor zorgde, dat Hij die echt de gestalte van God had, zich zo laag vernederde, dat Hij de gedaante van een dienstknecht aannam, en zo gebracht werd in een staat waar gehoorzaamheid passend was. Als een volmaakte Dienstknecht betrachtte Hij volkomen gehoorzaamheid aan Zijn Vader. Hoe volstrekt en volledig die gehoorzaamheid was, kunnen wij leren uit de woorden, dat Hij gehoorzaam geworden is tot de dood ja de dood des kruises". Dat dit een welbewuste en weloverwogen gehoorzaamheid was, is duidelijk uit Zijn eigen uitspraak: "Daarom heeft Mij de Vader lief, overmits Ik Mijn leven afleg, opdat Ik hetzelfde wederom neme. Niemand neemt hetzelfde van Mij, maar Ik leg het van Mij zelve af; Ik heb macht hetzelfde af te leggen en heb macht hetzelfde wederom te nemen. Dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen".

En wat zullen we zeggen van de volstreckte overgave van de Zoon aan de wil van de Vader, wat anders dan dat er tussen Hen een volkomen eenheid van instemming was. Hij zeide: "Want Ik ben uit den hemel nedergedaald, niet opdat Ik Mijn wil zou doen, maar den wil Desgenen Die Mij gezonden heeft", en hoe volkomen Hij aan deze eis voldeed, weten allen die aandachtig Zijn pad gevolgd hebben zoals opgetekend in de Schriften. Zie Hem in Gethsémané! De bittere "beker", in de hand van de Vader gehouden, wordt Hem in het vooruitzicht gesteld. Let goed op Zijn houding. Leer van Hem, Die zachtmoedig en nederig van hart is. Denk eraan dat we daar in de hof zien: het Woord Dat vlees geworden is - een volmaakt Mens. Zijn lichaam siddert in elke zenuw bij het aanschouwen van het lichamelijke lijden dat Hem wacht. Zijn heilige en gevoelige natuur krimpt ineen vanwege de verschrikkelijke hoon, waarmee Hij overladen zal worden. Zijn hart breekt onder de vreselijke smaad die voor Hem ligt. Zijn geest is zeer ontzet, als Hij de vreselijke strijd voorziet met de macht der duisternis, en bovenal, en voornamelijk, is Zijn ziel vervuld met afschuw bij de gedachte te worden gescheiden van God Zelf. Daar stort Hij Zijn ziel uit voor de Vader, en met sterk roepen en tranen zweet Hij grote druppels bloed. En let nu op en luister. Zet het kloppen van uw hart stil, en luister naar de woorden, die van Zijn gezegende lippen vallen: "Vader, of Gij wildet dezen drinkbeker van Mij

wegnemen; doch niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede". Hier is de onderwerping tastbaar geworden. Hier wordt de overgave aan het welbehagen van een soevereine God in de hoogste graad vertoond. En Hij heeft ons een voorbeeld nagelaten, opdat we Zijn voetstappen zouden volgen. Hij die God was, werd mens, en Hij werd in alles verzocht zoals wij - Hij zonder zonde - om ons te tonen hoe wij met onze menselijke natuur ons moeten gedragen!

In het voorafgaande hebben wij de vraag gesteld: Wat moeten wij zeggen van de volstreckte onderwerping van Christus aan de wil des Vaders? Wij antwoorden weer, dat Hij hier, zoals overall, uniek was, zonder gelijke. In alle dingen is Hij voortreffelijker. In de Heere Jezus was er geen opstandige wil, die gebroken moest worden. In Zijn hart was niets wat bedwongen moest worden. Was dit niet een reden waarom Hij in de taal der profetie zei: "Ik ben een worm, en geen man" - een worm heeft geen weerstandsvermogen! Het was omdat in Hem geen weerstand was, dat Hij kon zeggen: "Mijn spijs is te doen de wil van Hem Die Mij gezonden heeft". Ja, het was omdat Hij in alle dingen volledig instemde met de Vader, dat Hij zei: "Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands". Let op het laatste zinsdeel hier en zie Zijn smetteloze hoogheid. God heeft Zijn wetten in onze geest moeten leggen en ze in onze harten moeten schrijven, maar Zijn wet was reeds in Christus' hart!

Wat een prachtig en treffend voorbeeld van Christus' dankbaarheid en vreugde wordt gevonden in Matth. 11. We zien daar eerst de zwakheid in het geloof van Zijn voorloper (vers 22, 23). Daarna vernemen wij, dat het volk ontevreden was: niet voldaan over Christus' blijde boodschap en ook niet over het ernstige woord van Johannes (vers 16-20). Ten derde zien we het gebrek aan berouw van die begunstigde steden, waarin onze Heere Zijn machtigste werken had gedaan (vers 21-24). En dan lezen we: "In die tijd antwoordde Jezus en zei: Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en de verstandigen hebt verborgen en hebt dezelve de kinderkens geopenbaard" (vers 25)! Let erop dat de parallelle passage in Lukas 11 begint met: "In die ure verheugde Jezus zich in de Geest, en zeide: Ik dank U"... enz. Wel, hier vindt men onderwerping in haar zuiverste vorm. Hier was Hij, door Wie de werelden gemaakt werden, en toch in de dagen van Zijn vernedering en in het gezicht van Zijn verwerping, boog Hij dankbaar en met vreugde voor de wil van de "Heere van hemel en aarde".

Wat behoort onze houding te zijn jegens Gods soevereiniteit? Ten slotte:

5. Een houding van verheerlijkende aanbidding

Er is terecht gezegd, dat "ware aanbidding berust op het erkennen van grootheid, en grootheid wordt in overtreffende mate gezien in soevereiniteit en op geen andere grondslag zullen mensen oprecht aanbidden" (J.B. Moody). In tegenwoordigheid van de Goddelijke Koning op Zijn troon, "bedekken zelfs de serafijnen hun aangezicht".

De Goddelijke soevereiniteit is niet de soevereiniteit van een tirannieke despoot, maar het volbrachte welbehagen van Hem Die oneindig wijs en goed is! Omdat God oneindig wijs is kan Hij niet dwalen, en omdat Hij oneindig rechtvaardig is, zal Hij geen kwaad doen. Hier is dan de kostbaarheid van deze waarheid. Het loutere feit dat Gods wil onoverwinnelijk en onveranderlijk is, vervult mij met vrees, maar als ik eenmaal beseft dat God alleen wil wat goed is, wordt mijn hart ertoe gebracht zich te verheugen.

Hier is dan het slotantwoord op de vraag van dit hoofdstuk: Wat behoort onze houding te zijn jegens de soevereiniteit van God? De passende houding die wij moeten aannemen is die van vreze Gods, onvoorwaardelijke gehoorzaamheid, en onbeperkte ootmoed en onderwerping. Maar dat niet alleen. De erkenning van de soevereiniteit van God, en het beseft, dat de Soeverein Zelf mijn Vader is, behoort het hart te overstelpen en mij ertoe te brengen voor Hem te buigen in verheerlijkende aanbidding. Te allen tijde moet ik zeggen: "Ja, Vader, want alzo is het welbehagen".

DE WAARDE VAN DIT LEERSTUK

"Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering tot onderwijzing die in de rechtvaardigheid is; opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust".

Het woord "leerstuk" betekent "onderricht", en het is door lering en onderwijs, dat de grote waarheden van God en onze verhouding tot Hem van Christus, de Geest, redding, genade, heerlijkheid, ons worden

bekend gemaakt. Het is door de leer (door de kracht van de Geest), dat gelovigen gevoed en gebouwd worden, **en waar de leer wordt verwaarloosd, houden noodzakelijkerwijs de groei in de genade en het krachtig getuigen voor Christus op. Hoe jammer is het daarom, dat de leer nu wordt uitgemaakt voor "onpraktisch", terwijl in feite de leer juist de grondslag van de levenswandel is.**

Er is een onverbreekbare verbinding tussen geloof en levenswandel - "Want gelijk hij bedacht heeft in zijn ziel, also zal hij tot u zeggen" (en doen). De verhouding tussen de Goddelijke waarheid en het christelijke karakter is die van oorzaak tot gevolg - "En gij zult de waarheid kennen en de waarheid zal u vrijmaken" - vrij van onkunde, vrij van vooroordeel, vrij van verkeerdheid, vrij van de listen van Satan, vrij van de macht van het kwaad; en als de waarheid niet "gekend" wordt, dan zal deze vrijheid niet genoten worden. Let op de volgorde van de vermeldingen in de tekst, die hierboven staat. Elk Schriftwoord is in de eerste plaats nuttig tot "lering"! Dezelfde volgorde wordt overal in de brieven gevonden, in het bijzonder in de grote verhandelingen van de apostel Paulus over de leer. Lees de brief aan de Romeinen, en men zal er geen enkele vermaning vinden in de eerste vijf hoofdstukken. In de Brief aan de Efeziërs staan geen opwekkingen tot het vierde hoofdstuk is bereikt. De volgorde is: eerst leerstellige uiteenzetting en daarna vermaning of opwekking voor de ordening van de dagelijkse wandel.

De vervanging van de leerstellige uiteenzetting door de zogenaamde "praktische" prediking die ervoor in de plaats is gekomen, is de grondoorzaak van veel van de boze ziekten, die nu de kerk van God teisteren. De reden, waarom er zo weinig diepte, zo weinig begrip, zo weinig houvast is aan de fundamentele waarheden van het Christendom, is omdat zo weinig gelovigen bevestigd zijn in het geloof, doordat zij de leerstukken van genade niet uiteen hebben horen zetten, en het eigen persoonlijk onderzoek ervan hebben nagelaten. Als de ziel niet bevestigd is in de leer van de Goddelijke Inspiratie van de Schrift - haar volledige en woordelijke inspiratie - kan er geen vaste grond zijn voor het geloof om op te rusten. Als de ziel onbekend is met de leer der rechtvaardigmaking, kan er geen werkelijke en verstandelijke zekerheid zijn van onze begenadiging ervan in de Beminde. Als de ziel onbekend is met het onderwijs van het Woord over de heiligmaking, staat zij er bloot voor om alle dwalingen van de volmaaktheidsleer (het perfectionisme) of andere verkeerde leringen te aanvaarden. En zo zouden wij de gehele reeks van Christelijke leerstellingen langs kunnen gaan. **Het is onkunde in de leer die de belijdende kerk hulpeloos heeft gemaakt om het hoofd te bieden aan de opkomende vloed van ongeloof. Het is onkunde in de leer, die er in hoofdzaak verantwoordelijk voor is, dat duizenden belijdende christenen gevangen zitten in de talrijke valse "ismen" van onze tijd.** Het is omdat de tijd gekomen is, dat het gros van onze kerken "de gezonde leer niet zullen verdragen", en dat zij zo grif valse leringen aanvaarden. Het is natuurlijk waar, dat leerstellingen, zoals elk ander punt in de Schrift, kunnen worden onderzocht uit een enkel koud verstandelijk oogpunt en als de leer zo benaderd wordt, zullen leerstellig onderwijs en leerstellige studie het hart onbewogen laten en zullen natuurlijk "dor" en nutteloos zijn. Maar de leer die op gepaste wijze ontvangen wordt, de leer onderzocht met een geoefend hart, zal altijd brengen tot een diepere kennis van God en van de onnaspeurlijke rijkdommen van Christus.

De leer van Gods soevereiniteit is dus geen wijsgerig dogma, dat geen praktische waarde heeft, maar een leer, die erop is berekend een krachtige uitwerking op het christelijk karakter en de dagelijkse wandel te veroorzaken. **De leer van Gods soevereiniteit ligt ten grondslag aan de christelijke godgeleerdheid, en in belangrijkheid wordt zij misschien alleen overtroffen door die van de Goddelijke Inspiratie van de Schrift.** Deze leer is het zwaartepunt in het stelsel van de christelijke waarheid; de zon waaromheen alle kleinere hemellichamen zijn gegroepeerd; het koord waaraan alle andere leerstellingen zijn geregen als zo vele parels, dat hen op hun plaats houdt en eenheid geeft. Zij is de loodlijn waarmee elke belijdenis moet worden beproefd; de weegschaal waarop elk menselijk dogma moet worden gewogen. Zij is bedoeld als het werpanker voor onze zielen temidden van de stormen van het leven. De leer van Gods soevereiniteit is een Goddelijke opwekking om onze geesten te verfrissen. Zij is bedoeld en geschikt om de aandoeningen van het hart te vormen en een goede richting te geven aan het gedrag. Zij veroorzaakt dankbaarheid in voorspoed en geduld in tegenspoed. Ze verschaft troost voor het tegenwoordige en een gevoel van veiligheid aangaande de onbekende toekomst. Zij is, en zij doet alles en veel meer dan wij zojuist hebben genoemd, omdat zij aan God - de Vader, de Zoon en de Heilige Geest - de eer toeschrijft, die Hem toekomt, en zij plaatst het schepsel op zijn passende plaats voor Hem - in het stof.

Wij zullen nu de waarde van dit leerstuk in bijzonderheden overwegen.

1. Het verdiept onze verering van God

De leer van Gods soevereiniteit, zoals zij in de Schrift wordt ontvouwd, verschaft een verheven blik op de Goddelijke volmaaktheden. Zij handhaaft Zijn rechten als Schepper. Zij handhaaft nadrukkelijk, dat "nochtans hebben wij maar één God, de Vader, uit Welken alle dingen zijn, en wij tot Hem; en één Heere Jezus Christus, door Welken alle dingen zijn, en wij door Hem". Deze leer verklaart dat Zijn rechten die van de "pottenbakker" zijn, die klei vormt en maakt tot vaten van elk type en voor elk gebruik, zoals hem kan behagen. Haar getuigenis is: "Gij hebt alle dingen geschapen en door Uw wil zijn zij en zijn zij geschapen". Het stelt dat niemand enig recht heeft om God ter verantwoording te roepen, en dat de enige passende houding, die het schepsel voor Hem moet aannemen er een is van eerbiedige onderwerping voor Hem. Dus is het aanvaarden van de absolute oppermacht van God van grote praktische betekenis, want tenzij wij een passend zicht op Zijn hoge soevereiniteit hebben, zal Hij nooit in onze gedachten over Hem geëerd worden, en ook zal Hij niet zijn passende plaats in onze harten en levens hebben.

Deze leer vertoont de onnaspeurbaarheid van Zijn wijsheid. Zij laat zien, dat, terwijl God oneindig in Zijn heiligheid is, Hij de zonde heeft toegelaten in Zijn schone schepping te komen; dat, terwijl Hij de Bezitter is van alle macht Hij de duivel heeft toegestaan oorlog tegen Hem te voeren al gedurende minstens zesduizend jaar; dat, terwijl Hij de volmaakte belichaming der liefde is, Hij Zijn eigen Zoon niet spaarde; dat, terwijl Hij de God van alle genade is, toch niet allen aan deze genade deel hebben. Grote verborgenheden zijn dit. De Schrift ontkent ze niet, maar erkent het bestaan ervan: "o, diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorgrondelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen!".

De leer maakt de onveranderlijkheid van Zijn wil bekend. "Aan God zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend". Van eeuwigheid af heeft God voorgenomen Zichzelf te verheerlijken "in de gemeente door Christus Jezus in alle geslachten, tot alle eeuwigheid". Tot dat doel schiep Hij de wereld en maakte Hij de mens. Zijn alles wetend voornemen werd niet verstoord toen de mens viel, want in het Lam "geslacht van de grondlegging der wereld" zien wij de val verwacht.

Ook zal Gods voornemen niet gedwardsboemd worden door de goddeloosheid van de mensen sinds de val, zoals duidelijk is uit de woorden van de psalmist: "Want de grimmigheid des mensen zal U loffelijk maken; het overblijfsel der grimmigheden zult Gij opbinden".

Omdat God de Almachtige is, kan Zijn wil niet weerstaan worden. "Zijn voornemens ontstonden in de eeuwigheid, en worden onveranderd uitgevoerd tot in eeuwigheid. Zij strekken zich uit over al Zijn werken en beheersen alle gebeurtenissen. Hij "werkt alle dingen naar de raad van Zijn wil" (Dr. Rice). Geen mens en geen duivel kan met succes Hem weerstaan. Daarom staat er geschreven: "De HEERE regeert, dat de volken beven".

Deze leer maakt Zijn genade groot. Genade is onverdiende gunst, en omdat genade wordt geschonken aan hen die haar niet verdienen, aan helwaardigen, aan hen die geen eisen aan God kunnen stellen, daarom is genade vrij en kan ze bewezen worden aan de grootste der zondaren. Maar omdat genade bewezen wordt aan hen, die ontbloot zijn van waardigheid of verdienste, is genade soeverein, dat wil zeggen, dat God genade bewijst aan wie het Hem behaagt. Goddelijke soevereiniteit heeft verordend, dat sommigen om hun zonden zullen worden veroordeeld om te tonen dat allen zo'n einde verdienen. Maar genade komt er tussen en trekt uit een verloren mensheid een volk voor Gods naam, om in alle eeuwigheid de toonbeelden van Zijn onnaspeurlijke gunst te zijn. Soevereine genade openbaart hoe God de tegenstand van het menselijke hart breekt, de vijandschap van het bedenken des vleses bedwingt en ons ertoe brengt Hem lief te hebben omdat Hij ons eerst heeft liefgehad.

2. Zij is het stevige fundament van alle ware godsdienst

Dit volgt logisch uit wat wij in het voorafgaande onder het eerste punt gezegd hebben. Als alleen de leer van de Goddelijke soevereiniteit aan God Zijn rechtmatige plaats geeft, dan is het ook waar dat alleen deze leer een vaste grondslag kan bieden voor de praktijk der godzaligheid. Er kan geen voortgang in Goddelijke dingen zijn, totdat er de persoonlijke erkenning is, dat God de Allerhoogste is, dat Hij moet worden gevreesd en vereerd, dat Hij als onze Eigenaar moet worden erkend en gediend als onze Heere. Wij lezen de Schriften tevergeefs, tenzij wij daartoe komen met de ernstige wens een betere kennis van Gods wil daardoor te verkrijgen - elke andere beweegreden is zelfzuchtig en totaal ongeschikt en onwaardig. Elk gebed dat wij tot God opzenden, is slechts vleselijke zelfzucht, als wij het niet opzenden "naar Zijn wil" - Alles wat hierin tekort schiet is "verkeerd" bidden, opdat wij de gevraagde dingen naar onze wellusten zouden doorbrengen. Elke dienst die wij verrichten is slechts een "dood werk", als het niet gedaan wordt tot eer van God. Bevindelijke godsdienst bestaat in hoofdzaak in het opmerken en doen van de Goddelijke

wil, het doen van Gods wet, zowel actief als passief Wij zijn tevoren verordineerd om "den beelde van Zijn Zoon gelijkvormig te zijn", Wiens voedsel het altijd was, te doen de wil van Degene die Hem gezonden had, en de mate, waarin elke gelovige gelijkvormig wordt gemaakt", in de praktijk van het dagelijkse leven, wordt ruimschoots bepaald door ons antwoord op het Woord van onze Heere: - "Neem Mijn juk op u en leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart".

3. Deze leer verwerpt de ketterij van de zaligheid door goede werken

"Er is een weg, die iemand recht schijnt, maar het laatste van dien zijn wegen des doods". De weg, die "recht schijnt" en die eindigt in de "dood", de eeuwige dood, is de weg van zaligheid door menselijke inspanning en verdienste: **Het geloof van de zaligheid door werken is een geloof behorend bij de menselijke natuur.** Het zal dan wel niet altijd de grove vorm aannemen van de boetedoeningen van het pausdom, of zelfs van protestants "berouw" - dat wil zeggen, spijt hebben over de zonde, wat nooit de volle betekenis van berouw in de Schrift is. Echter alles wat een mens nog een plaats geeft, is maar een variatie van dezelfde boze soort. De bewering, zoals helaas! veel predikanten nu zeggen, dat God bereid is Zijn deel te doen, als u het uwe wilt doen, is een ellendige en niet te verontschuldigen ontkenning van het Evangelie van Zijn genade. De verklaring dat God hen helpt die zichzelf helpen, is de verwerping van een van de kostbaarste waarheden, die in de Bijbel geleerd worden, en alleen in de Bijbel, namelijk dat God hen helpt, die niet in staat zijn zichzelf te helpen, die dit keer op keer geprobeerd hebben, alleen tevergeefs. De bewering dat de zaligheid van de zondaar draait om de werking van zijn eigen wil, is ook een vorm van het God onterende dogma van zaligheid door menselijke inspanningen. In de eindbeoordeling is elke werkzaamheid van de wil een werk: het is iets van mij, iets wat ik doe. Maar de leer van Gods soevereiniteit legt de bijl aan de wortel van deze kwade boom, door te verklaren: "Het is niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods". Als iemand zegt: die leer zal zondaars tot wanhoop drijven, dan is het antwoord: Het zij zo; het is juist zo'n wanhoop, waarvan de schrijver verlangt dat ze gaat overheersen. Het is pas wanneer de zondaar wanhoopt aan elke hulp uit zichzelf dat hij zal vallen in de armen van soevereine genade, maar als de Heilige Geest hem eenmaal overtuigt, dat er geen hulp in hemzelf is, dan zal hij erkennen dat hij verloren is, en zal uitroepen "God, wees mij zondaar genadig" en zo'n roep zal gehoord worden. Als de schrijver een persoonlijk getuigenis mag geven, dan is het dat hij gedurende het verloop van zijn ambtsbediening heeft ondervonden, dat de preken die hij over de menselijke verdorvenheid gehouden heeft, over de hulpeloosheid van de zondaar om zelf iets te doen, en dat de zaligheid van de ziel op de soevereine genade van God berust, het meest gebruikt en gezegend zijn in de redding van de verlorenen. Wij herhalen dus, dat **een gevoel van uiterste hulpeloosheid het eerste vereiste van elke ware bekering is.** Er is geen zaligheid voor enige ziel totdat deze van zichzelf afziet, en uitziet naar iets, ja, naar Iemand, buiten zichzelf.

4. Deze leer is diep vernederend voor het schepsel

Deze leer van de absolute soevereiniteit van God is een grote stormram tegen de menselijke trots en staat hierin in scherpe tegenstelling tot "de leringen van mensen". De geest van onze eeuw bestaat hoofdzakelijk in het roemen in en verheerlijken van het vlees. **Wat de mens bereikt heeft, zijn ontwikkeling en vooruitgang, zijn grootheid en zelfgenoegzaamheid, vormen het altaar dat de wereld tegenwoordig aanbidt.** Maar de waarheid van Gods soevereiniteit, met al haar gevolgen, ruimt elke grond voor menselijk roemen weg en druppelt in plaats ervan de geest van nederigheid in. Zij verklaart, dat het heil des HEEREN is, van de Heere in haar oorsprong, in haar werking en in haar voltooiing. Zij legt er de nadruk op, dat de Heere de zaligheid zowel moet toepassen alsook bewerken, dat Hij Zijn reddend werk in onze zielen moet volmaken evenzeer als het beginnen; dat Hij niet alleen ons moet roepen maar ook moet vasthouden en ondersteunen tot het einde. Zij leert ons, dat de zaligheid uit genade is door het geloof, en dat al onze werken (voor de bekering), goede zowel als slechte, niet gelden tot de zaligheid. Zij zegt ons, dat wij zijn "geboren niet uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God". En dit alles is zeer vernederend voor het hart van de mens, die iets wil bijdragen in de prijs van zijn verlossing en iets wil doen dat een reden zou kunnen verschaffen om te roemen en zelfvoldaan te zijn.

Maar als deze leer ons vernedert, loopt zij uit in een prijzen van God Als wij in het licht van Gods soevereiniteit onze eigen onwaardigheid en hulpeloosheid hebben gezien, zullen wij inderdaad met de psalmist uitroepen: "Al mijn fonteynen zijn in U". Als wij van nature "kinderen des toorns" waren en in ons bestaan rebellen tegen de Goddelijke regering, en wij rechtvaardig onderworpen waren aan de "vloek" der wet, en als God geen verplichting had om ons te redden van de verschrikkelijke toorn, en Hij toch,

desondanks, Zijn geliefde Zoon voor ons allen overgaf, hoe zullen dan die genade en liefde onze harten doen smelten! Hoe zal het begrip ervan ons ertoe brengen te zeggen in aanbiddende dankbaarheid: "Niet ons, o Heere, niet ons, maar aan Uw naam geef eer, om Uwer goedertierenheid en om Uwer waarheid wil"! Hoe grif zal ieder van ons erkennen: "Door de genade van God ben ik die ik ben!" Met die God-verheerlijkende lof zullen wij uitroepen: "Waarom werd ik ertoe gebracht Zijn stem te horen, en in te gaan terwijl er plaats was, terwijl duizenden een noodlottige keus doen, en liever sterven dan komen? Dezelfde liefde die het feest aanrichtte, dwong ons teder naar binnen te gaan. Anders hadden wij ook geweigerd te smaken en waren wij vergaan in onze zonde"(Isaac Watts).

5. Deze leer verschaft een gevoel van volkomen veiligheid

God is oneindig in vermogen, en daarom is het onmogelijk Zijn wil te weerstaan, of zich te verzetten tegen de uitwerking van Zijn bevelen. Een getuigenis als dit is er geheel op berekend de zondaar te vervullen met schrik, maar bij de gelovige roept het niets anders dan lof op. Laten we er nog een paar woorden aan toevoegen, en zien wat voor verschil het uitmaakt: Mijn God is oneindig in vermogen, dus "ten tijde als ik zal vrezen, zal ik op u vertrouwen". Mijn God is oneindig in vermogen! dus "zal ik niet vrezen, wat zal mij een mens doen?" Mijn God is oneindig in vermogen, dus "Ik zal in vrede te zamen neerliggen en slapen; want Gij, o HEERE! alleen zult mij doen zeker wonen". Door alle eeuwen heen is dit de bron van vertrouwen van de gelovigen geweest. Was dit niet de zekerheid van Mozes, toen hij in zijn afscheidsrede tot Israël zei: "Niemand is er gelijk God, o Jeschurun (Israël), Die op den hemel vaart tot uw hulp en met Zijn hoogheid op de bovenste wolken. De eeuwige God zij u een woning en van onder eeuwige armen"? Was het niet dit gevoel van veiligheid, dat de psalmist, bewogen door de Heilige Geest, deed schrijven: "Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, zal vernachten in de schaduw des Almachtigen. Ik zal tot den HEERE zeggen: mijn Toevlucht en mijn Burcht; mijn God, op Welken ik vertrouw. Want Hij zal u redden van den strik des vogelvangens, van de zeer verderfelijke pestilentie. Hij zal u dekken met Zijn vlerken, en onder Zijn vleugelen zult gij betrouwen; Zijn waarheid is een rondas en beukelaar. Gij zult niet vrezen voor den schrik des nachts, voor den pijl die des daags vliegt, voor de pestilentie, die in de donkerheid wandelt, voor het verderf, dat op den middag verwoest. Aan uw zijde zullen er duizend vallen, en tienduizend aan uw rechterhand; tot u zal het niet genaken. Alleenlijk zult gij het met uw ogen aanschouwen; en gij zult de vergelding der goddelozen zien. Want Gij, HEERE, zijt mijn Toevlucht. Den Allerhoogsten hebt Gij gesteld tot uw Vertrek. U zal geen kwaad wedervaren (in plaats ervan zullen alle dingen medewerken ten goede), en geen plaag zal uw tent naderen".

O, hoe kostbaar is deze waarheid! Hier ben ik, een arm, hulpeloos, "schaap"; toch ben ik veilig in de hand van Christus. En waarom ben ik daar veilig? Niets kan mij daar vandaan wegrukken, want de hand die mij vast houdt, is die van de Zoon van God, en alle macht in de hemel en op aarde, is van Hem! Nogmaals, ik heb geen kracht van mijzelf; de wereld, het vlees en de duivel zijn in slagorde opgesteld tegen mij, dus beveel ik mij aan in de zorg en de hoede van de Heere, en ik zeg met de apostel: "Ik weet in Wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is, mijn pand bij Hem weggelegd te bewaren tot dien dag". En wat is de grond van mijn vertrouwen? Hoe weet ik, dat Hij kan houden, wat ik aan Hem heb toevertrouwd? Ik weet dat, omdat God almachtig is, de Koning der koningen en Heere der heren.

6. Deze leer schenkt troost in droefheid

De leer van Gods soevereiniteit is een leer vol troost en zij schenkt grote vrede aan de christen. De soevereiniteit van God is een fundament, dat niets kan doen schudden, en is vaster dan de hemelen en de aarde. Welk een zegen is het te weten dat er geen uithoek van het heelal is, die buiten Zijn bereik is! zoals de psalmist zei: "Waar zou ik heengaan voor Uw Geest en waar zou ik heenvlieden voor Uw aangezicht? Zo ik opvoer ten hemel, Gij zijt daar; of bedde ik mij in de hel, zie, Gij zijt daar. Nam ik vleugelen des dageraads, woonde ik aan het uiterste der zee, ook daar zou Uw hand mij geleiden, en Uw rechterhand zou mij houden. Indien ik zeide: De duisternis zal mij immers bedekken, dan is de nacht een licht om mij. Ook verduistert de duisternis voor u niet, maar de nacht licht als de dag; de duisternis is als het licht". Welk een zegen is het te weten, dat Gods sterke hand over ieder mens en ieder ding is! Wat een zegen te weten, dat geen mus op de aarde valt zonder Zijn wil! Wat een zegen, te weten, dat **onze eigen verdrukkingen ons niet bij toeval overkomen, noch door de duivel, maar dat ze door God verordend en bevolen zijn:** "Opdat niemand bewogen worde in deze verdrukkingen; want gij weet zelf, dat wij hiertoe gesteld zijn!"

Maar onze God is niet alleen oneindig in vermogen. Hij is ook oneindig in wijsheid en goedheid. En hierom is deze waarheid zo kostbaar. God wil alleen wat goed is en Zijn wil is onveranderlijk en onweerstaanbaar! God is te wijs om te dwalen en te liefhebbend om Zijn kind een onnodige traan te veroorzaken.

Daarom, als God volmaakte wijsheid en volmaakte goedheid is, hoe gezegend is de zekerheid dat alles in Zijn hand is, en gevormd wordt door Zijn wil, naar Zijn eeuwig voornemen! "Zie, Hij zal roven, wie zal het Hem doen wedergeven? Wie zal tot Hem zeggen: Wat doet Gij?". Toch, hoe troostend is het te lezen dat "Hij" het is, en niet de duivel, die geliefden van ons "wegneemt"! O, welk een vrede is er voor onze zwakke harten, als gezegd wordt dat het getal onzer dagen Hem bekend is, dat ongemak en dood Zijn boden zijn, en altijd onder Zijn bevelen lopen, en dat de Heere het is Die geeft en de Heere Die wegneemt!

7. Deze leer brengt een geest van zoete overgave voort

Het buigen voor de soevereine wil van God is een van de grote geheimen van vrede en geluk. Er kan geen werkelijke en volledige onderwerping zijn, tot wij verbroken van geest worden, dat is, tot wij gewillig en blij in de Heere zijn, dat Hij Zijn weg met ons gaat. Niet dat wij aandringen op een geest van fatalistisch berusten, verre van dat. De gelovigen worden opgewekt om te "beproeven wat de goede en welbehaaglijke en volmaakte wil van God is".

Wij roerden in het voorafgaande hoofdstuk dit onderwerp van overgave aan Gods wil aan; daar noemden wij, na het opperste Voorbeeld, de voorbeelden van Eli en Job. Nu willen wij deze gevallen aanvullen met andere voorbeelden. Wat een woord is dat in Lev. 10 : 3 - "En Aäron zweeg stil". Let op de omstandigheden: "En de zonen van Akon, Nadab en Abihu, namen een ieder zijn wierookvat en deden vuur daarin en legden reukwerk daarop en brachten vreemd vuur voor het aangezicht des HEEREN, hetwelk Hij hun niet geboden had. Toen ging een vuur uit van het aangezicht des HEEREN en verteerde hen; en zij stierven voor het aangezicht des HEEREN. Doch Aäron zweeg stil". Twee van de zonen van de hogepriester werden gedood, gedood door toepassing van het Goddelijk vonnis, en ze waren waarschijnlijk op die tijd dronken; bovendien overkwam deze beproeving Aäron plotseling, zonder iets om hem erop voor te bereiden. Toch zweeg hij. Kostbaar voorbeeld van de macht van Gods volkomen en alles vervullende genade!

Laten we nu een uitspraak, die van de lippen van David kwam beschouwen: "Toen zeide de koning tot Zadok: Breng de ark Gods weder in de stad; indien ik genade zal vinden in des HEEREN ogen, zo zal Hij mij wederhalen, en zal ze mij laten zien, mitsgaders Zijn woning. Maar indien Hij alzo zal zeggen: Ik heb geen lust tot u: zie, hier ben ik, Hij doe mij zoals het in Zijn ogen goed is". Ook hier waren de omstandigheden waarvoor de spreker gesteld was, buitengewoon zwaar voor het menselijk hart. David werd bitter gedrukt door smart. Zijn eigen zoon was bezig hem van de troon te verdrijven, en zelfs zijn leven te zoeken. Of hij ooit Jeruzalem en de tabernakel weer zou zien, wist hij niet. Maar hij had het zo overgegeven aan God, hij was zo volkomen verzekerd, dat Zijn wil de beste was, dat zelfs al betekende het het verlies van de troon en het verlies van zijn leven, hij instemde om Zijn weg te volgen - "Hij doe mij zoals het in Zijn ogen goed is".

Het is niet nodig de voorbeelden te vermenigvuldigen, maar een overdenking van het volgende geval, als laatste, zal op haar plaats zijn. Als onder de schaduwen van de Oudtestamentische bedeling David het eens was met de Heere om Zijn weg te volgen, en nu het hart van God volledig is geopenbaard aan het kruis, hoeveel te meer behoren wij ons te verheugen over de uitvoering van Zijn wil! Voorzeker zullen wij niet aarzelen om te zeggen: "Het kwaad dat Hij zegent is ons goed. En ongezegend goed is kwaad. En alles is recht wat totaal verkeerd lijkt. Als het Zijn zoete wil zou zijn".

8. Deze leer roept een lofgezing op

Het zou niet anders kunnen. Waarom zou ik, die van nature niet verschil van de zorgeloze en goddeloze menigten - overal ter wereld - uitverkoren zijn in Christus voor de grondlegging der wereld en nu gezegend zijn met alle geestelijke zegeningen in Hem in de hemel? Waarom werd ik, die eens een vreemde en een rebel was, apart gezet voor zulke wonderlijke gunsten? Wel, dat is iets, wat ik niet kan peilen. Zulke genade, zulke liefde "gaat de kennis te boven". Maar als mijn verstand geen reden kan onderscheiden, kan mijn hart haar dankbaarheid in aanbidding en lofprijzing uitdrukken. Maar niet alleen behoor ik dankbaar aan God te zijn voor Zijn genade jegens mij in het verleden. Zijn tegenwoordig handelen zal mij met dankzegging vervullen. Hoe groot is de kracht van dit woord: "Verblijd U in den Heere te allen u tijde". Let er op, dat er niet staat: Verblijd U in de Zaligmaker, maar wij moeten ons "verblijden in den Heere" als Heere, als de Meester van elke omstandigheid. Is het nodig de lezer eraan te herinneren, dat de apostel toen hij deze woorden schreef, zelf een gevangene in de handen van de Romeinse regering was? Een lange reeks van verdrukkingen en van leed lag achter hem. Gevaren te land en gevaren op zee, honger

en dorst, geseling en steniging had hij allen ondervonden. Hij was vervolgd door mensen in de kerk, alsook door die erbuiten. Juist die mensen die hem behoorden te steunen hadden hem verlaten. En toch schrijft hij: "Verheugt u in den Heere te allen tijde!" Wat was het geheim van deze vrede en dit geluk? Wel, had de zelfde apostel niet geschreven: "En wij weten dat degenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn". Maar hoe wist hij, en hoe weten wij, dat alle dingen medewerken ten goede? Het antwoord is: Omdat alle dingen onder het beheer zijn van, en geregeld worden door de opperste Soeverein, en omdat Hij niets anders dan gedachten van liefde jegens Zijn uitverkorenen heeft, worden ook alle dingen zo door Hem beschikt dat ze gemaakt zijn om uiteindelijk ten goede van ons te dienen. Om deze reden moeten wij altijd dankzeggen "over alle dingen God en den Vader, in den Naam van onzen Heere Jezus Christus".

Ja, dankzeggen voor "alle dingen", want - zoals het juist gezegd is - "Onze teleurstellingen zijn niet anders dan Zijn beschikkingen". Voor de mens, die zich verblijdt in de vrijmacht van God, hebben de wolken niet alleen een "zilveren rand", maar ze zijn door en door geheel van zilver. De duisternis dient slechts om het licht sterker te doen uitkomen.

9. Deze leer waarborgt de uiteindelijke triomf van het goede over het kwaad

Van die dag af dat Kain Abel doodde, is het conflict op aarde tussen goed en kwaad een bitter probleem voor de gelovigen geweest. In elke eeuw zijn de rechtvaardigen gehaat en vervolgd, terwijl de onrechtvaardigen God straffeloos schenen te tarten. Gods volk is merendeels arm aan wereldse goederen geweest, terwijl de bozen, in hun tijdelijke welvaart, gebloeid hebben als de groene laurierboom. Als men rondkijkt en de verdrukking van de gelovigen ziet, en het aardse succes van de ongelovigen, en men erop let hoe weinig de eersten zijn en hoe talrijk de laatsten zijn; als men het kennelijk vertreden van het recht ziet, en de overwinning van macht en van het kwaad; als men het gebulder van de strijd hoort, de kreten van de gewonden en de klachten van de beroofden; als men bemerkt dat haast iedereen hier beneden in verwarring, chaos en puinhopen verkeert, lijkt het alsof satan bezig is als de sterkste uit het conflict te komen. Maar als men naar boven kijkt, in plaats van om zich heen, dan is voor het oog des geloofs een Troon duidelijk zichtbaar, een Troon, die onberoerd is door de stormen der aarde, een Troon, die vast gesteld en zeker is, en waarop is gezeten Een, Wiens naam is Almachtige, en Die "alle dingen werkt naar de raad van Zijn wil". Dit is dus ons vertrouwen - God zit op de Troon. Het stuur is in Zijn hand, en omdat Hij almachtig is, kan Zijn voornemen niet falen. Maar is Hij tegen iemand, wie kan dan Hem afkeren; wat Zijn ziel begeert, dat zal Hij doen.

Hoewel Gods besturende hand voor het gevoel onzichtbaar is, is zij werkelijkheid voor het geloof, dat geloof dat rust met vast vertrouwen op Zijn Woord, en het is daarom verzekerd, dat Hij niet kan falen.

Wat nu gaat volgen komt van de pen van onze broeder, dhr. Garbelein. "Er kan geen falen bij God zijn. God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensenkind, dat het Hem berouwen zou; zou Hij het zeggen en niet doen, of spreken en niet bestendig maken? Alles zal voltooid worden. De belofte aan Zijn eigen beminde volk gedaan, om voor hen te komen en hen van hier naar de heerlijkheid te nemen, zal niet falen. Hij zal zeker komen en hen in Zijn eigen tegenwoordigheid vergaderen. De plechtige woorden die de verschillende profeten hebben gesproken tot de volkeren der aarde, zullen ook niet falen". "Nadert, gij heidenen, om te horen, en gij volken luistert toe; de aarde hore en haar volheid, de wereld en alles wat daaruit voortkomt. Want de verbolgenheid des HEEREN is over al de heidenen, en grimmigheid over al hun heir; Hij heeft hen verbannen. Hij heeft hen ter slachting over gegeven". Ook zal die dag zeker komen, waarop "de hoge ogen der mensen zullen vernederd worden en de hoogheid der mannen zal nedergebogen worden, en de HEERE alleen zal verheven zijn". De dag waarop Hij geopenbaard wordt, als Zijn heerlijkheid de hemelen zal bedekken, en Zijn voeten weer op de aarde zullen staan, zal zeker komen. Zijn koningschap zal niet falen, noch al de beloofde gebeurtenissen, die verbonden zijn met het einde van deze bedeling en de voleindiging ervan.

Hoe goed is het in deze donkere en spannende tijden, zich te herinneren, dat God op de troon zit, de troon, die nergens door geschokt kan worden en dat Hij niet zal nalaten te doen alles wat Hij gesproken en beloofd heeft. "Zoekt in het boek des HEEREN en leest: Niet een van dezen zal er feilen". Gezegend vooruitzicht, in het geloof kunnen we uitzien naar de tijd der heerlijkheid, als Zijn Woord en Zijn wil is volbracht, als door de komst van de Vrededorst eindelijk gerechtigheid en vrede komen. En zolang wij wachten op dat uiterst gewichtige en gezegende ogenblik, wanneer Zijn belofte aan ons wordt vervuld,

vertrouwen wij op Hem, terwijl wij in Zijn gezelschap wandelen en dagelijks opnieuw ervaren, dat Hij niet faalt om ons te ondersteunen en te bewaren in al onze wegen.

10. Deze leer schenkt een rustplaats voor het hart

Veel van wat hier gezegd zou kunnen worden is reeds in voorafgaande stukken ter sprake gekomen. Hij, Die zit op de Troon des hemels, Hij die de Heerser over alle volken is, en Die alle gebeurtenissen heeft verordend en ze nu regelt, is oneindig niet alleen in vermogen, maar evenzeer in wijsheid en goedheid, Hij Die Heere is over al het geschapene, is Dezelfde Die "geopenbaard werd in het vlees". Nu, dit is een onderwerp, waaraan geen menselijke pen recht kan doen. De heerlijkheid van God bestaat niet uitsluitend daarin dat Hij de hoogste is, maar ook daarin dat al is Hij hoog, Hij Zich in nederbuigende liefde vernederde om de last van Zijn eigen zondige schepselen te dragen, want er staat geschreven: "God was in Christus, de wereld met Zichzelf verzoenende".

De gemeente van God werd gekocht met Zijn eigen bloed". Het is zo, **dat Zijn Koninkrijk gevestigd is op de genadige zelfvernederd van de Koning Zelf**. Wat een wonderlijk kruis! Daardoor is Hij Die daaraan geleden heeft, niet geworden de Heere Die onze bestemming bepaalde (Hij was dat al), maar de Heere van onze harten. Daarom is het niet uit schrik, dat wij buigen voor de opperste Soeverein, maar in verheerlijkende aanbidding roepen wij uit: - "Het Lam Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging". Dit is dus de verwerping van de boosaardige bewering, dat deze leer een verschrikkelijke laster tegen God is, en dat het gevaarlijk is om deze aan Zijn volk te verkondigen. Kan een leer "verschrikkelijk" en "gevaarlijk" zijn, die aan God Zijn rechtmatige plaats geeft, die Zijn rechten handhaaft, die Zijn genade vergroot, die alle eer aan Hem toebrengt, en die elke grond van roemen in het schepsel wegneemt? Kan een leer "verschrikkelijk" en "gevaarlijk" zijn, die aan de gelovigen in gevaar een besef van veiligheid geeft, die hun in rouw troost verstrekt, die in tegenspoed geduld in hen vormt, die uit hen te allen tijd lof oproept? Kan een leer "verschrikkelijk" en "gevaarlijk" zijn, die ons verzekert van de volkomen overwinning van het goede over het kwade en die aan onze harten een veilige rustplaats verschaft, en recht doet aan de deugden van de Soevereine Zelf? Neen, duizendmaal neen. In plaats van "verschrikkelijk en gevaarlijk" te zijn, is deze leer van de vrijmacht van God heerlijk en opbouwend, en een gepast aanvaarden ervan kan niet anders dan ons doen uitroepen met Mozes: "o HEERE, wie is als Gij onder de goden? Wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid, vreselijk in lofzangen, doende wonder?"

Besluit

"Halleluja, want de Heere, de almachtige God regeert".

Tot slot keren we ons nu tot een of twee van de moeilijkheden, die gewoonlijk geopperd worden in verband met de soevereiniteit van God. Als God niet alleen de zaligheid van de Zijnen te voren verordineerd heeft, maar ook de goede werken waarin zij moeten wandelen voorbeschikt heeft, welke prikkel blijft er dan voor ons om naar een godzalige levenswandel te streven. Als God het aantal van hen die zalig zullen worden bepaald heeft, en de anderen vaten des toorns zijn, voor het verderf voorbereid, welke aanmoediging hebben we dan om het Evangelie aan de verlorenen te prediken?

Laten we deze vragen in dezelfde volgorde nader onderzoeken.

1. Gods soevereiniteit en de groei van de gelovige in de genade

Als God alles wat er zal gebeuren te voren verordineerd heeft, welk nut heeft het dan voor ons, ons te "oefenen in de godzaligheid"? Als God de goede werken waarin wij moeten wandelen heeft voorbeschikt, waarom zouden wij "zorg dragen om goede werken voor te staan"? Deze vraag stelt nogmaals het probleem van de menselijke verantwoordelijkheid aan de orde. Echt, het zou voor ons genoeg moeten zijn te antwoorden: God heeft ons bevolen dat te doen. Nergens prent de Schrift ons een geest van fatalistische onverschilligheid in, of moedigt zij deze aan. Berusting in wat we nu bereikt hebben, wordt uitdrukkelijk afgekeurd. Het woord tot elke gelovige luidt: "Jaag naar het wit tot de prijs der roeping Gods die van boven is in Christus Jezus". Dit was het doel van de apostel en het behoort ook het onze te zijn. In plaats van de ontwikkeling van het christelijk karakter te belemmeren zal een juist onderricht en aanvaarding van Gods soevereiniteit die bevorderen. Net zoals de wanhoop van de zondaar aan enige hulp uit zichzelf, het eerste vereiste van een ware bekering is, zo is het verlies van alle vertrouwen in zichzelf het eerste wezenlijke in de groei van de gelovige in de genade, en net zoals de zondaar, die wanhoopt aan hulp

uit zichzelf, zich in de armen van de soevereine genade zal werpen, zo zal de christen, die zich bewust is van zijn eigen zwakheid, zich tot de Heere wenden om kracht. Wanneer wij zwak zijn, dan zijn wij machtig, dat wil zeggen, we moeten ons bewust zijn van onze zwakte voordat wij ons tot de Heere om hulp wenden. Zolang de christen de gedachte koestert, dat hij voor zichzelf genoeg heeft; zolang hij zich inbeeldt dat hij enkel door zijn wilskracht de verleiding kan weerstaan; zolang hij enig vertrouwen in het vlees heeft, zullen wij zeker falen en vallen, zoals Petrus, die roemde dat al zouden allen aan de Heere geërgerd worden, hij dat toch niet zou doen. Los van Christus kunnen wij niets doen. De belofte van God is: "Hij geeft den moede kracht en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten (van zichzelf) heeft".

De vraag die nu voor ons ligt, is van grote praktische betekenis, en er is ons alles aan gelegen om ons helder en eenvoudig uit te drukken. Het geheim van de ontwikkeling van het christelijk karakter is het besef en de erkenning van onze eigen machteloosheid, en als gevolg daarvan het ons wenden tot de Heere om hulp. Het is een feit, dat wij, van onszelf, volkomen onbekwaam zijn om een enkel voorschrift uit te voeren, of een enkel gebod dat in de Schrift ons gegeven is, te gehoorzamen. Bij voorbeeld: "Hebt uw vijanden lief". Maar uit onszelf kunnen wij dit niet doen, of ervoor zorgen dat we dit gaan doen. "Weest in geen ding bezorgd", maar wie kan bezorgdheid vermijden of verhinderen als de dingen verkeerd gaan? Dit zijn maar voorbeelden, willekeurig gekozen uit tientallen andere. Spot God dan met ons, als Hij ons gebiedt te doen, waarvan Hij weet dat wij het niet kunnen doen? Het antwoord van Augustinus op deze vraag is het beste dat wij gelezen hebben: "God geeft bevelen die wij niet kunnen uitvoeren, opdat wij mogen weten, wat wij van Hem behoren te vragen". Een besef van onze machteloosheid behoort ons te werpen op Hem die alle macht heeft. Hier is het dan waar een inzicht in en een kijk op Gods soevereiniteit helpt, want het openbaart Zijn genoegzaamheid en toont ons onze ongenoegzaamheid.

2. Gods soevereiniteit en de christelijke dienst

Als God al voor de grondlegging der wereld het exacte aantal van hen die zalig zullen worden bepaald heeft, waarom zouden wij ons bemoeien met de eeuwige bestemming van hen, met wie wij in aanraking komen? Welke plaats is er overgelaten voor ijver in christelijk dienen? Zal de leer van Gods soevereiniteit en haar gevolgen van voorbestemming, de dienaren des Heeren niet ontmoedigen in hun getrouwheid in de Evangelieprediking? Nee, in plaats van Zijn dienaren te ontmoedigen, is de erkenning van Gods soevereiniteit iets wat hen het meest aanmoedigt. Er is bijvoorbeeld iemand, die geroepen wordt het werk van een evangelist te doen, en hij blijft geloven in de vrije wil en in de eigen bekwaamheid van de zondaar om tot Christus te komen. Hij predikt het Evangelie zo trouw en ijverig als hij maar kan, maar hij komt erachter dat de grote meerderheid van de toehoorders werkelijk onverschillig is en in het geheel geen hart voor Christus heeft. Hij ontdekt dat de mensen, voor het overgrote deel, helemaal opgaan in de dingen van de wereld, en dat slechts weinigen belang hebben bij de wereld die komt. Hij smeekt de mensen zich met God te verzoenen en hun ziel te laten redden. Maar het heeft geen gewenst resultaat. Hij wordt zeer ontmoedigd en vraagt zich af: Wat voor nut heeft dit alles? Zal hij ermee ophouden, of zou het beter zijn zijn opdracht en boodschap te veranderen? Als de mensen niet op het Evangelie ingaan, zou het dan niet beter zijn te arbeiden in wat populairder en aanvaardbaarder voor de wereld is? Waarom zich niet bezighouden met menslievend werk, met maatschappelijke verheffing en met een campagne voor reinheid? Helaas, dat er zoveel mensen, die eens het Evangelie predikten, nu in plaats daarvan, zich aan deze activiteiten hebben verbonden.

Wat is dan Gods redmiddel voor Zijn ontmoedigde dienaar? In de eerste plaats **moet hij leren uit de Schrift dat God nu niet probeert de wereld te bekeren, maar dat Hij in deze tijd bezig is "uit de heidenen" een volk voor Zijn naam te vergaderen.**

Wat is dan Gods geneesmiddel voor Zijn ontmoedigde dienaar? Dit - een juist begrip van Gods plan voor deze bedeling. Nogmaals: wat is Gods middel tegen neerslachtigheid bij het schijnbaar falen van onze vele arbeid? Dit - de zekerheid dat Gods voornemen niet kan falen, dat Gods plannen niet kunnen mislopen, dat Gods wil gedaan moet worden. Onze werkzaamheden zijn niet bedoeld om dat tot stand te brengen wat God niet heeft bevolen. Nogmaals: Wat is Gods woord van troost voor de mens, die uiterst ontmoedigd is door het ontbreken van antwoord op zijn appelleren en het missen van vrucht op al zijn arbeid?

Dit - dat wij niet aansprakelijk zijn voor de gevolgen, dat is Gods kant en Gods zaak. Paulus kan "planten" en Apollos mag "nat maken", maar God is het die "de wasdom gaf". Onze zaak is het, Christus te gehoorzamen en het Evangelie te prediken aan ieder schepsel, de nadruk vooral leggend op "Al wie gelooft" en het dan aan de Heilige Geest over te laten het Woord toe te passen, in levendmakende kracht,

bij wie Hij wil, rustend op de zekere beloften des Heeren: "Want zoals de regen en de sneeuw van den hemel nederdaalt en derwaarts niet wederkeert maar doorvochtigt de aarde, en maakt dat zij voortbrengt en uitspruikt en zaad geeft den zaaier en brood den eter, also zal Mijn woord dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren, maar het zal doen hetgeen Mij behaagt (het kan misschien niet doen wat ons behaagt), en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Ik het zend". Was het niet deze verzekering, die de beminde apostel kracht gaf toen hij verklaarde: "Daarom verdraag ik alles om de uitverkorenen"! Ja, wordt deze zelfde les niet geleerd uit het gezegende voorbeeld van de Heere Jezus! We lezen dat Hij tot het volk zei: "Maar Ik heb u gezegd, dat gij Mij ook gezien hebt, en gij gelooft niet". Hij viel terug op het soevereine welbehagen van Hem, Die Hem gezonden had, zeggende: "Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen, en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen". Hij wist, dat Zijn arbeid niet tevergeefs zou zijn. Hij wist, dat Gods Woord niet "ledig" tot Hem zou wederkeren.

Hij wist dat Gods uitverkorenen tot Hem zouden komen en Hem zouden geloven. En deze zelfde zekerheid vervult de ziel van elke dienaar die met verstand rust op de gezegende waarheid van Gods soevereiniteit.

O, mede-christen-dienaar, God heeft ons niet uitgezonden om iets "op goed geluk te doen". Het succes van de bediening, die Hij in onze handen gesteld heeft, is niet overgelaten aan de grilligheid van de wil van hen tot wie wij prediken. Hoe heerlijk bemoedigend en zielversterkend zijn deze woorden van onze Heere, als wij daarop rusten in eenvoudig geloof: "Ik heb (let wel, "heb", niet "Ik zal hebben", dus "heb" omdat ze hem door de Vader gegeven zijn voor de grondlegging der wereld) nog andere schapen die van deze stal niet zijn (d.i. de Joodse toen bestaande kudde); die moet Ik ook toebrengen en zij zullen Mijn stem horen". Niet alleen: "zij behoren Mijn stem te horen", niet enkel "zij mogen Mijn stem horen", niet "zij zullen dat doen als zij het willen". Er is geen "als", geen "misschien", geen onzekerheid hierover. Zij zullen Mijn stem horen is Zijn eigen, positieve, onvoorwaardelijke, absolute belofte. Hier is het dus waar het geloof moet rusten! Geachte vriend, ga door met uw zoeken naar de "andere schapen" van Christus. Wees niet ontmoedigd, omdat de "schapen" niet op Zijn stem letten als u het Evangelie predikt. Wees getrouw, wees schriftuurlijk, wees volhardend, en Christus kan zelfs u gebruiken, om Zijn spreekbuis te zijn, om enkele van Zijn verloren schapen tot Hem te roepen. "Zo dan, mijn geliefde broeders, weest standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere".

Nu blijft er voor ons nog ter afsluiting over u een paar overwegingen aan te bieden en onze mooie taak zal klaar zijn.

Gods soevereine verkiezing van bepaalde mensen tot zaligheid is een genadige beschikking. Het afdoend antwoord op alle boze beschuldigingen dat de leer van de predestinatie wreed, verschrikkelijk en onrechtvaardig is, is dat als God niet bepaalde personen tot zaligheid had verkoren, niemand zalig zou worden, want "er is niemand die naar God zoekt". Dit is geen conclusie van ons, maar het uitdrukkelijke onderwijs van de Heilige Schrift. Let aandachtig op de woorden van de apostel in Romeinen 9, waar dit onderwerp volledig wordt besproken: "Al ware het getal der kinderen van Israël als het zand der zee, zo zal het overblijfsel behouden worden..." En gelijk Jesaja tevoren gezegd heeft: "Indien de Heere Zebaoth ons geen zaad had overgelaten, zo waren wij als Sodom geworden, en Gomorra gelijk gemaakt geweest". De les van deze tekst is onmiskenbaar: Als er niet van een Goddelijk ingrijpen sprake was geweest, zou Israël als Sodom en Gomorra geworden zijn. Als God Israël los gelaten had, zou de menselijke verdorvenheid uitgelopen zijn in haar eigen tragisch einde. Maar God liet aan Israël een "overblijfsel" of "zaad". In de oude tijd waren de steden van de vlakte weggevaagd om hun zonden, en niemand was er overgelaten, die het oordeel zou overleven. En zo zou het in Israël's geval ook gegaan zijn, als God niet een overblijfsel "gelaten" of gespaard had. Zo is het gesteld met het menselijke geslacht. Als Gods soevereine genade geen overblijfsel gespaard had, zouden alle nakomelingen van Adam omgekomen zijn in hun zonden. Daarom zeggen wij dat Gods soevereine verkiezing van bepaalde mensen tot zaligheid een genadige beschikking is. En let er op, dat God door het uitverkiezen van sommigen, geen onrecht deed aan de anderen waaraan werd voorbij gegaan, want niemand had enig recht op zaligheid. **Zaligheid is door genade en het verlenen van genade is een zaak van zuiver soevereiniteit.** God zou allen of geen, velen of weinigen, een of tienduizend hebben kunnen redden, juist zoals Hij het het beste vond. Zou men antwoorden: maar het "beste" zou toch zeker zijn allen te redden. Het antwoord zou zijn: Wij zijn niet tot oordelen in staat. Wij zouden het het "beste" geacht hebben, als God satan nooit had geschapen, nooit had toegelaten dat de zonde in de wereld kwam, of toen de zonde ingekomen was, Hij het conflict tussen goed en kwaad al veel

eerder tot een eind had gebracht. Wel, Gods wegen zijn niet de onze, en Zijn wegen gaan onze bevassing te boven. God heeft alles wat er zal gebeuren te voren verordeneerd Zijn soevereine heerschappij strekt zich uit over het gehele heelal en is over elk schepsel. "Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen". God begint alle dingen, regelt alle dingen, en alle dingen dienen tot Zijn eeuwige heerlijkheid. "Nochtans hebben wij maar één God, den Vader, uit Welken alle dingen zijn en wij tot Hem; en maar één Heere, Jezus Christus, door Welken alle dingen zijn, en wij door Hem". En weer: "naar het voornemen van Hem, Die alle dingen werkt naar de raad van Zijn wil". Zeker, als er iets aan toeval kan worden toegeschreven, dan is het wel het trekken van loten, en toch verklaart het Woord van God uitdrukkelijk: "Het lot wordt in de schoot geworpen, maar het gehele beleid daarvan is van den Heere".

Gods wijsheid in het regeren van onze wereld zal eens volkomen in het licht gesteld en van alle blaam gezuiverd worden voor alle geschapen redelijke wezens.

God is geen werkeloze Toeschouwer, Die van een verre wereld neerziet op de gebeurtenissen op onze aarde, maar Hijzelf vormt alles tot de uiteindelijke bevordering van Zijn eigen glorie.

Ook nu is Hij bezig Zijn eeuwig voornemen uit te werken, niet alleen ondanks menselijke en satanische weerstand, maar door middel van hen. Hoe goddeloos en vruchteloos alle pogingen om Zijn wil te weerstaan geweest zijn, zal eens volkomen blijken, zoals Hij weleer de opstandige Farao en zijn legers in de Rode Zee geworpen heeft.

Er is terecht gezegd: "Het eind en doel van alles is de glorie van God. Het is volkomen, heilig waar, dat God tot Zijn eigen heerlijkheid alles wat gaat gebeuren verordeneerd heeft". Om elk mogelijk misverstand hierbij uit te sluiten, behoeven wij er slechts aan te denken, wie deze God is, en wat de heerlijkheid is die Hij zoekt. Hij is de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, de Vader van Hem in Wie heilige liefde niet Zichzelf zocht, en Die onder ons was als "Een die dient". Hij is het Die, volmaakt in Zichzelf, geen echte vermeerdering van heerlijkheid van Zijn schepselen kan ontvangen, maar van Wie wel elke goede en elke volmaakte gift nederdaalt, in Wie geen verandering is, noch schaduw van omkering. Zijn schepselen kunnen Hem alleen geven wat het Zijne is".

"De heerlijkheid van Hem wordt gevonden in de betoning van Zijn eigen goedheid, rechtvaardigheid, heiligheid, waarheid; in het zich openbaren zoals Hij in Christus Zichzelf geopenbaard heeft en dat eeuwig doen zal. Alle dingen moeten noodzakelijk de glorie van deze God dienen tegenstanders en het kwade zowel als al het andere. Hij heeft het verordeneerd Zijn macht waarborgt dit, en wanneer alle opkomende wolken en strubbelingen weggenomen zijn, dan zal Hij rusten - "rusten in Zijn liefde" voor eeuwig, hoewel de eeuwigheid alleen goed genoeg zal zijn om de openbaring te begrijpen: "God zal zijn alles in allen". Deze tekst geeft in zes woorden de onafwendbare uitkomst weer.

We moeten met droefheid erkennen dat wat wij geschreven hebben slechts een onvolledige en onvolkomen weergave is van dit uiterst belangrijke onderwerp. Niettemin, als het tot gevolg heeft dat men een helderder begrip krijgt van Gods majesteit en van Zijn soevereine genade, achten wij ons voor onze arbeid ruimschoots beloond. Als de lezer zegen op het bestuderen van dit boek heeft ontvangen, laat hij dan niet nalaten dank te brengen aan de Gever van alle goede en alle volmaakte gave, en alle lof toekennen aan Zijn onnavolgbare en soevereine genade.

"Grote God! wat zijt Gij oneindig. Wat voor zwakke en waardeloze wormen zijn wij. Laten alle geslachten der schepselen zich buigen, en nu redding van U zoeken. Eeuwigheid, met al haar jaren. Staat eeuwigheden voor Uw gezicht. Voor U is er niets wat oud schijnt. Grote God! niets kan er nieuw zijn. Onze levens trekken door tal van voorvallen en worden gekweld met lage en nietige zorgen. Terwijl Uw eeuwige gedachte doet voorgaan Uw vaste en onverstoorde zaken. Halleluja, want de Heere, de Almachtige God, regeert".